

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) dla Doliny Baryczy na lata 2016 – 2022

Grudzień 2015
Luty 2016, korekta
Aktualizacja wrzesień 2016
Aktualizacja luty 2017

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Operacja realizowana przez Lokalną Grupę Działania Słowińskie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”
współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach PFRON na lata 2014-2020 w ramach
Poddziałania 19.1. Wzrost przychodów z sektora rolnictwa i leśnictwa
Inicjatywa zaradcząca Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Spis treści

I. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR	3
1. Forma prawna i nazwa stowarzyszenia	3
2. Obszar LSR	3
3. Opis procesu tworzenia partnerstwa	4
4. Reprezentatywność LGD	7
5. Organ decyzyjny Rada LGD	8
6. Zasady funkcjonowania LGD	9
II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	1342
III. DIAGNOZA	2120
1. Grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemy i obszary interwencji odnoszące się do tych grup	2120
2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru)	2120
3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia – liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy)	2726
4. Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwoj społeczeństwa obywatelskiego	2827
5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną)	3029
6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (inne niż spójność przestrzenna)	3422
7. Charakterystyka rybnictwa i rynku rybnego (liczba gospodarstw, kierunki produkcji, informacja na temat osób zatrudnionych w rybnictwie)	3422
8. Krótka charakterystyka obszarów atrakcyjnych turystycznie oraz wskazanie potencjału dla rozwoju turystyki, informacja dotycząca liczby gospodarstw agroturystycznych, wskaźnik Schneidera (intensywność ruchu turystycznego)	3726
9. Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych podkreślających specyfikę danego obszaru (krótka charakterystyka produktów, potrzeb, zasobów i potencjału obszaru)	3827
10. Podsumowanie najważniejszych problemów, potrzeb, zasobów i potencjału obszaru	4030
IV. ANALIZA SWOT ORAZ KONSULTACJE I BADANIA	4140
V. CELE I WSKAZNIKI	4342
1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru	4948
2. Przedstawienie przedsięwzięć oraz wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem	4948
3. Wskazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR	5241
VI. SPOSOB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSOB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	6560
1. Formy wsparcia operacji w ramach LSR	7920
2. Cel tworzenia procedur	7920
3. Zakres procedur	8161
4. Formułowanie kryteriów wyboru	8282
VII. PLAN DZIAŁANIA	8484
VIII. BUDŻET LSR	9291
IX. PLAN KOMUNIKACJI ZNAJDUJĄCY SIĘ W ZAŁĄCZNIKU DO LSR	9795
X. ZINTEGROWANIE	10290
1. Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami	10290
2. Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	10299
3. Powiązanie z dokumentami strategicznymi gmin i powiatu należących do LGD	10444
4. Powiązanie ze strategią KARP 2020	105402
XI. MONITORING EWALUACJA	106404

1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR

1. Forma prawna i nazwa stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”
w skrócie Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”
Siedziba: Pl. Ks. E. Waleśki 7, 56-300 Milicz
Forma organizacyjno-prawna: stowarzyszenie specjalnie posiadające osobowość prawną
tel./fax 71/ 38 30 432, e-mail: partnerstwo@nasza.barycz.pl
KRS: 0000319202, data wpisu do KRS: 05.12.2008 r., Status OPP od 2012 r.
NIP: 916-137-36-91, REGON: 020878218, Numer ewidencji ARMIR 062972761

2. Obszar LSR

Obszar działania Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” – znajduje się w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego oraz w południowo - zachodniej części województwa wielkopolskiego. W skład LGD wchodzi 8 gmin: Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra i Żmigrod z terenu województwa dolnośląskiego i Przygodzice, Odolanów oraz Sosnie z terenu województwa wielkopolskiego. Od położenia i nazwy rzeki Baryczy obszar, w potocznym rozumieniu oraz w niniejszym dokumencie, funkcjonuje jako obszar Doliny Baryczy.

Wymienione gminy nie są członkami ani partnerami innej Lokalnej Grupy Działania.

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszaru wraz z podziałem administracyjnym

województwo	powiat	Gmina	rodzaj gminy	powierzchnia km ²	liczba ludności na dzień 31 XII 2006	liczba ludności na dzień 31 XII 2013	śr. ilość mieszkańców na km ²
dolnośląskie	Milicki	Cieszków	wiejska	100,83	4 651	4 692	46,5
	Milicki	Krośnice	wiejska	178,73	8 054	8 211	45,9
	Milicki	Milicz	mięjsko-wiejska	435,61	24 104	24 417	56,1
	Oleśnicki	Twardogóra	mięjsko-wiejska	168,00	12 948	12 968	77,2
wielkopolskie	Trzebnicki	Żmigrod	mięjsko-wiejska	292,10	15 062	14 888	51,0
	Ostrowski	Odolanów	wiejska	136,00	13 942	14 393	105,8
	Ostrowski	Przygodzice	wiejska	163,50	11 430	11 950	73,1
	Ostrowski	Sosnie	wiejska	187,50	6 698	6 578	35,1
Razem	4	8	4/4	1662,27	96 859	98 097	59,0

Źródło: Opracowanie własne LGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl.

Dolina Baryczy w całości ma charakter wiejski, zamieszkuje ją 98 097 mieszkańców, z czego 69% to mieszkańcy wsi a 31% to mieszkańcy miast powyżej 5 tys. ale nie więcej niż 20 tys. mieszkańców (Milicz, Odolanów, Twardogóra, Żmigrod). Obszar Partnerstwa zaliczany jest do mało urbanizowanych, na 1 km² przypada średnio 59 mieszkańców. Ze względu na wiejski charakter obszaru oraz ilość mieszkańców Dolina Baryczy w całości kwalifikuje się do wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – zwanego dalej PROW 2014-2020.

Liczba mieszkańców obszaru na dzień 31.12.2013 r. wzrosła o 1208 osób w porównaniu do liczby mieszkańców z końca roku 2006, będącej datą do planowania interwencji w latach 2007-2013, jest również większa niż średnia liczba mieszkańców objętych wsparciem w województwie dolnośląskim.

Obszar Doliny Baryczy jest jednym z ważniejszych obszarów gospodarki stawowej i produkcji karpia w Europie i w Polsce. Chów i hodowla ryb słodkowodnych odbywa się na terenie wszystkich gmin, położonych w

północno – wschodniej części województwa dolnośląskiego, na obszarze występowania stawów milickich (gminy Milicz, Krośnice, Cieszków, Twardogóra, Żmigrod) oraz w południowo – wschodniej części województwa wielkopolskiego, na obszarze występowania stawów przygodzickich (gminy Przygodzice, Sosnie, Odolanów). Gospodarka rybacka (akwakultura), jest najbardziej charakterystyczną i kształtuje specyfikę krajobrazową, przyrodniczą, gospodarczą i kulturalną obszaru Doliny Baryczy. Dzięki znacznej ilości osób zatrudnionych w rybactwie 271000 oraz wartości produkcji całkowitej w wysokości 25 468 300,56 zł obszar ten jest uznawany za obszar znacznie zależny od rybactwa i kwalifikuje się do wpicia w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze” zwanego dalej PO RIM 2014-2020.

Rysunek 1. Mapa obszaru objętego LSR

Źródło: wydawnictwo PLAN

Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” działa na spójnym obszarze. Wszystkie gminy Partnerstwa sąsiadują ze sobą, tworząc zwały spójny terytorialnie obszar. Położone są na terenie:

- zlewni rzeki Baryczy - prawostronnego dopływu rzeki Odry;
- największego w Polsce Parku Krajoobrazowego „Dolina Baryczy”;
- największego w Polsce obszaru europejskiej sieci Natura 2000 – „Ostoja nad Baryczą”.

Potencjał LGD

3. Opis procesu tworzenia partnerstwa

Współpraca partnerów publicznych i gospodarczych na rzecz obszaru Doliny Baryczy zapoczątkowana została już w latach 90-tych XX wieku przez prokologizację organizacji połączonych z Wrocławia: Dolnośląską Fundację Ekorozwoju oraz PTTP „pro Natura”, które współpracowały z samorządami gminnymi Doliny Baryczy na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz ochrony walorów przyrodniczych obszaru. Owecom tej współpracy był program współpracy opracowany pod patronatem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Doliny Baryczy – „Ekorozwój Doliny Baryczy”. Proces budowania partnerstwa został przyspieszony w 2004 roku wraz z pojawieniem się możliwości skorzystania ze środków w ramach Pilotowego Programu Leader+. W porozumieniu z 8 partnerskimi gminami Doliny Baryczy, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju zdobyła środki i zarządziła projekt „Ekorozwój Doliny Baryczy – partnerstwo człowieka i przyrody” finansowanym w ramach I Schematu Pilotowego Programu Leader+. Zadaniem tego projektu była aktywizacja lokalnych liderów i współpraca na rzecz powołania Lokalnej Grupy Działania. Powołania wiodła do życia organizacja przybrała formę fundacji pn. Fundacja Doliny Baryczy. W ramach I schematu opracowana została Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Doliny Baryczy. LGD zdobyło środki i zarządziło w latach 2006 -2008 projektem pn. „Dolina Baryczy - rozwój w harmonii z przyrodą” w ramach II schematu Pilotowego Programu Leader+. W roku 2007, w momencie pojawienia się wytycznych dotyczących przyszłości Programu Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, w LGD zapadła decyzja o zainicjowaniu procesu powołania Stowarzyszenia, które stanie się Lokalną Grupą Działania oraz podjęcia prace nad przygotowaniem Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy. Przyjęta nazwa „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” stała się odzwierciedleniem wartości ważnych dla mieszkańców i sympatyków Doliny Baryczy.

W porcie członków założyli Stowarzyszenia weszli i pozostają nimi do dziś liczni partnerzy ze swoim cennym doświadczeniem, lokalni liderzy reprezentujący sektor publiczny, społeczny i gospodarczy.

Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” powstało w oparciu o art. 15 ustawy z 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 oraz z 2008r. Nr 98, poz. 634) i mogło ubiegać się jako Lokalna Grupa Działania o wybór do realizacji opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy.

W 2009 roku, uchwała Zarządu Województwa Dolnośląskiego, Partnerstwo zostało wybrane jako LGD do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Działania Leader, PROW 2007 – 2013, na którą otrzymało środki w wysokości 14 393 572,00 zł.

W 2009 w Stowarzyszeniu dokonano zmiany związanej z określeniem zadań i powołaniem organów - Komitetu Lokalnej Grupy Rybackiej oraz Lokalnej Organizacji Grantowej.

W 2010 roku Stowarzyszenie w ramach konkursu MRIRW zostało wybrane jako LGR do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich, na którą otrzymało środki w ramach PO RYBY 2007 – 2013 w wysokości 48 579 983,35 zł, zmniejszone o aneks nr 3 z dn. 11.07.2013 do umowy z dn. 15.12.2010 do kwoty 44 842 113,46 zł.

Stowarzyszenie z dużym sukcesem zakończyło realizację obydwa strategii w 2015 r. Kwoty wydatkowanych środków oraz % realizacji strategii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Realizacja umów ramowych w ramach LSR i LSROR

Program	Planowane na podstawie umów (zł)			Wykorzystane (wg kosztów kwalifikowanych z Wop) (zł)			% realizacji
	Wdrażanie LSR/LSROR	Projekty współpracy	Funkcjonowanie, aktywizacja	Wdrażanie LSR/LSROR	Projekty współpracy	Funkcjonowanie, aktywizacja	
PROW	11 239 124,00	290 667,00	2 809 781,00	10 331 563,92	290 667,00	2 782 830,24	93%
PO RYBY	38 580 273,50	2 242 105,67	4 019 734,27	35 307 345,98	2 242 105,67	3 789 663,85	92%
razem	49 819 397,50	2 532 772,67	6 829 515,27	45 638 909,90	2 532 772,67	6 572 494,09	93%
% realizacji wg działań				92%	100%	99%	

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z umów ramowych i wniosków o płatność LGD.

W ramach realizowanych projektów współpracy zrealizowane zostały istotne dla obszaru zadania oraz nawiązania została trwała współpraca z partnerami, która Stowarzyszenie zamierza kontynuować w kolejnej perspektywie. Zrealizowane zostały projekty związane między innymi z nawiązaniem współpracy między LGD i LGR w ramach m.in.: promocji i modernizacji oferty turystycznej (szlak konny, kajakowy), realizacji programu edukacji regionalnej i przyrodniczej na obszarach zależnych od rybactwa (Edukacja dla Doliny Baryczy), współpraca w ramach wzmocnienia branży rybackiej.

Tabela 3 Projekty współpracy realizowane przez LGD w ramach wdrażania LSR i LSROR

Program	Tytuł	Nr umowy (dotyczy dotępcie w UMWD)	Zasięg	Ilość partnerów w projekcie	Rola LGD w projekcie
PROW	Komno Obszarami Natury – przez wzdłuż i doliny Kuchnia regionalna – wymiana doświadczeń w sposobach przetworstwa produktów rybnych z jezior i stawów	00019-6931-UM0100024/13	regionalny	3	Koordynator
PO RYBY	Regionalny Program Edukacji regionalnej i przyrodniczej	00001-6173-SW0100081/12/13	międzyregionalny	3	Inicjator
PO RYBY	Tworzenie i zarządzanie sieciami turystycznymi na obszarach zależnych od rybactwa na przyklądzie Szlaku Kajakowego Doliny Baryczy	00048-6173-SW0100001/14	regionalny	2	Inicjator
PO RYBY		00049-6173-SW0100003/15	regionalny	2	Inicjator

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD.

W celu wzmocnienia Partnerstwa Stowarzyszenie podejmuje szereg innych działań i inicjatyw. Między innymi w latach 2012-2014 w ramach programu *Grundtvig – uczenie przez całe życie*, Stowarzyszenie realizowało **międzynarodowy projekt współpracy** dotyczący sieciowania organizacji i instytucji zajmujących się edukacją dorosłych, wspieraniem i promocją tradycyjnych metod gospodarowania, wytwarzania rzemiosła i wymian doświadczeń. Przykład działań producentów i usługodawców lokalnych z Doliny Baryczy w ramach rozwijanego przez Stowarzyszenie systemu wsparcia Dolina Baryczy Polecia, tworzenia unikatowej oferty obszaru w oparciu o produkt lokalny, inspirował uczestników ze Słowacji, Czech i Holandii. Wartość dofinansowania to 64 554,88 zł.

Od 2010 r. Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” podjęło się realizacji **lokalnego programu grantowego** współfinansowanego w ramach środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW) we współpracy z Akademią Rozwoju Filantropii w Polisce (ARF) w ramach Programu „Działaj Lokalnie” jako Lokalna Organizacja Granitowa (LOG). W ramach realizacji programu grantowego Stowarzyszenie pozyskuje środki i przeprowadza całą procedurę wsparcia, wyboru, rozliczenia wniosków realizujących projekty na rzecz dobra wspólnego - bardzo chętnie składane przez lokalne organizacje i grupy nieformalne. Na dofinansowane w latach 2010-2015 w wysokości do 6 000 zł na 93 projekty wydatkowane zostało 341 943,32 zł. Wartość całkowita działań w ramach organizacji lokalnego programu grantowego w latach 2010-2015 wyniosła 375 000,00 zł.

Doświadczenia z koordynacji programu „Działaj Lokalnie”, a także rosnące w kolejnych edycjach zainteresowanie formalnych i nieformalnych podmiotów lokalnych działaniami na rzecz dobra wspólnego – społeczności, LGD zamierza wykorzystywać przy planowaniu projektów grantowych.

We współpracy z PAFW Stowarzyszenie organizuje szereg działań wspierających grantobiorców tj. Konkurs Opowiedz (wartość wsparcia edycji 2010- 2015 wyniosła 10 550,00zł), czy kampanie 1%, pozwalające wesprzeć promocję działań na rzecz przekazania Stowarzyszeniu jako organizacji pożytku publicznego (OPP), środków z 1% podatku dochodowego (wartość wsparcia edycji 2013- 2015 wyniosła 10 000,00zł). Wszystkie środki poyściwane z 1% zasilająa lokalny fundusz grantowy.

Jako doświadczeni partner PAFW, Stowarzyszenie zostało zaproszone do realizacji Programu Partnerstw Lokalnych i wsparcie dotacja w wysokości 90 000,00 zł, na realizację inicjatywy partnerskiej polegającej na stworzeniu oferty turystycznej bazującej na potencjale obszaru jako jest niewątpliwie Kolorowy Szlak Karpia w Dolinie Baryczy. Szlak jest przykładem unikatowej oferty sekcującej i promującej zabryki, atrakcje, miejsca łowiectwa i konsumpcji ryb, miejsca regionalnej i przyrodniczej edukacji - ośrodków edukacji pozaszkolnej. Powstał we współpracy z partnerami publicznymi, społecznymi i gospodarczymi (www.kolorowyshlakkarpiabaryczy.pl).

Stale rozwijana przez Stowarzyszenie, jako zadania zlecone realizowane we współpracy z lokalnymi usługodawcami, producentami oraz aktywnymi sołectwami, oferta tematycznych wizyt studyjnych po obszarze, podnosi kompetencje osób, inspirowa do działań, różnorodności i jakości w rozwoju oferty turystycznej.

Tabela 4 Wizyty studyjne na obszarze Doliny Baryczy 2009-2015, koordynowane przez LGD

Ilość wizyt	Ilość uczestników	Łączna ilość dni odbytych wizyt	Ilość grup zagranicznych	Ilość grup krajowych	w tym grupy z Dolnego Śląska
25	571	113	6	19	6

Zródło: opracowanie własne LGD, 2015-11-30

W każdej współpracy z partnerami lokalnymi Stowarzyszenie realizuje również szereg zadań polegających na aktualizacji dokumentacji planistycznej. Wartość zadań zleconych realizowanych w ramach odpłatnej działalności statutowej w latach 2009 – 2015 wyniosła 238 141,41 zł.

Tabela 5 Łączna wartość projektów i przedsięwzięć realizowanych przez LGD z innych źródeł niż PROW i PO RYBY

Źródło finansowania przedsięwzięć	Wartość
Projekty realizowane ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności	485 550,00 zł
Projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej innych niż PROW i PO RYBY	64 554,88 zł
Pozostałe projekty/przedsięwzięcia zlecone	238 141,41 zł
Suma	788 246,29 zł

Zródło: Opracowanie własne LGD, 2015-11-30

Sukces, jakim niewątpliwie była realizacja wielu inicjatyw, w tym wdrażanie LSR i LSKOR oraz doświadczenie pozyskane w latach 2009-2015 w związku z realizacją szeregu inicjatyw wspierających rozwój obszaru, przyczyniły się do podjęcia decyzji o kontynuowaniu współpracy w dotychczasowych granicach terytorialnych i przystąpieniu do opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju opartej na zasadach RLKS (Rozwoju Lokalny Kierowany przez Społeczność) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i Programu Rybactwo i Morze 2014-2020.

W czerwcu 2015 r. powołany został zespół ds. opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju. W skład zespołu weszli przedstawiciele sektorów: publicznego, gospodarczego, mieszkaniowego, pracownicy biura oraz przedstawiciele Zarządu, zapamiętując, tym samym jak największą reprezentację wszystkich podmiotów i grupowań z obszaru LGD.

W lipcu 2015 r. LGD złożyło do Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Dolnośląskiego Urzędu Marszałkowskiego wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 19 Wsparcie dla Rozwoju Lokalnego w Ramach Inicjatywy Leader, poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze. Umowa z Samorządem Województwa Dolnośląskiego nr 00006 – 6934 – UM/09000005115 została zawarta w dniu 26.08.2015 r.

4. Reprezentatywność LGD

Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” jest partnerstwem trójsektorowym zrzeszającym przedstawicieli: sektora publicznego, gospodarczego, społecznego a także inne osoby fizyczne, jako podmioty zamieszkałe i/lub działające na obszarze Doliny Baryczy.

W skład Stowarzyszenia wchodzi przedstawiciele:

- sektora publicznego reprezentowanego, decyzją Walnego Zgromadzenia, wyłącznie przez gminy i powiat, bez możliwości reprezentowania przez jednostki pomocnicze lub jednostki administracyjne gmin, powiatu,
- sektora społecznego, który stanowi sformalizowane organizacje pozarządowe widniejące w rejestrach KRS lub rejestrach Sądów Powiatowych jako stowarzyszenia z wyłączeniem:
- podmioty sektora gospodarczego reprezentowane są przez osoby lub przedstawicieli spółek, wpisanych do rejestru przedsiębiorców CEDIG lub prowadzących działalność rolniczą (wpis REGON).
- Ze względu na rybacki charakter obszaru wyróżniona została wśród członków grupa podmiotów gospodarczych rybackich. Prowadzą one, na podstawie pozwolen wodno-prawnych lub umów dzierżawy terenu objętego pozwoleniem oraz nadanego przez Powiatowego Lekarza Weterynarii numeru, działalności rolniczej lub gospodarczej, polegającej na chowie i hodowli oraz sprzedaży ryb. W skład podmiotów gospodarczych rybackich wchodzi także przedstawiciele zarejestrowanych w CEDIG działalności gospodarczych, świadczących na podstawie umowy z gospodarstwem rybackim, usługi dla rybactwa.
- sektor osób fizycznych, będących członkami stowarzyszenia, stanowią mieszkający obszaru.

Wyodrębniona została wśród nich grupa osób fizycznych powiązanych z rybactwem, będących domownikami lub pracownikami podmiotów rybackich wskazanych jako podmioty gospodarcze.

Zadana z grupy interesu nie dominuje w składzie Stowarzyszenia. Ilość członków Stowarzyszenia stale wzrasta i od 2008 r. zwiększyła się z 89 do 114 podmiotów (w tym jeden członek honorowy). Struktura członków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Skład ilościowy członków LGD w ramach powiązanych sektorów.

Sektor	Liczba członków	Udział [%]	Udział bieżący [%]
Publiczny	9	7,89%	7,89%
Spółeczny	18	15,79%	15,79%
Gospodarczy	16	14,04%	28,96%
Gospodarczy rybacki	17	14,92%	
Mieszkańcy	43	37,71%	47,36%
Mieszkańcy rybacki	11	9,65%	
RAZEM:	114	100,00%	100,00%

Źródło: opracowanie własne LGD; stan na 2015-12-17

Wszyscy członkowie Stowarzyszenia wchodzi w skład Walnego Zgromadzenia Członków (WZC) – najwyższej władzy Stowarzyszenia i działają na podstawie Statutu. Prace i zadania Zgromadzenia Członków reguluje Regulamin Walnego Zgromadzenia Członków. Spośród członków Stowarzyszenia wybierany jest:

- 3 - osobowy Zarząd, funkcjonowanie którego określa Regulamin Pracy Zarządu,
- 5 - osobowa Komisja Rewizyjna, której zasady pracy określone zostały w Regulaminie Pracy Komisji Rewizyjnej.

W latach 2009-2015 Stowarzyszenie posiadało dwa organy statutowe powołane do oceny i wyboru wniosków: w ramach wdrażania LSR 2007-2013 - Radę Lokalnej Grupy Rybackiej, w ramach wdrażania LSKOR 2007-2013 Komitet Lokalnej Grupy Rybackiej.

W ramach przygotowania się do okresu programowania 2014-2020 na podstawie Ustawy o RLKS¹, uchwała nr XVII/ 86/15 WZC w dn. 24.06.2015 r. zmienione zostały zapisy w Statucie prowadzące do odwołania w grudniu 2015 r. poprzednich organów decyzyjnych i wyboru nowego organu - Rady Programowej LGD. W ramach Stowarzyszenia działają również przyjęte przez Zarząd ciała społeczne powołane do realizacji zadań statutowych są to:

- 8 - osobowa Kapituła Znaku „Dolina Baryczy Poleca”,
- 25 - osobowa Społeczna Rada na Rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy,
- 5 - osobowa Lokalna Komisja Grantowa.

Ciała społeczne działają na podstawie odrębnych regulaminów przyjmowanych przez Zarząd.

5. Organ decyzyjny Rada LGD

Organem decyzyjnym, określonym w Statucie, powołanym do oceny wniosków oraz określenia wysokości wsparcia dla operacji w ramach wdrażania LSR w perspektywie 2014-2020 jest Rada Programowa Lokalnej Grupy Działania.

W skład Rady wchodzi do 15 osób, reprezentujących sektory: gospodarczy, publiczny, społeczny i mieszkaniowy.

- W szczególności są to:
- partnerzy społeczni reprezentowani przez osoby fizyczne lub prawne, reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym między innymi organizacje zajmujące się ochroną środowiska naturalnego,
- partnerzy gospodarczy reprezentowani przez przedstawicieli podmiotów gospodarczych, w tym rybackich i rolnych,
- partnerzy sektora publicznego reprezentowani przez osoby reprezentujące m.in. jednostki samorządu terytorialnego należące do Stowarzyszenia.

Zgodnie ze Statutem reprezentatywność składu Rady stanowią:

- przedstawiciele sektora rybackiego - ponad 30 %,
- przedstawiciele sektora publicznego - mniej niż 30 %,
- przedstawiciele sektora gospodarczego (przedsiębiorcy) - min. 1,
- kobiety - min. 1,
- osoby poniżej 35 roku życia - min. 1,
- osoby powyżej 35 roku życia - min. 1.

Mając na uwadze rybacki charakter obszaru, w dniu 17.12.2015 r. Walne Zgromadzenie Członków wybrało skład Rady:

- reprezentujący w 40 % sektor rybacki gospodarczy
 - mniej niż 30% składu reprezentowany jest przez sektor publiczny
 - w Radzie znalazły się również kobiety oraz osoby poniżej 35 roku życia.
- Członkowie Rady są mieszkańcami lub przedstawicielami podmiotów działających na obszarze LGD – każda gmina ma co najmniej jednego reprezentanta z różnych sektorów.

Rysunek 2. Skład Rady Programowej LGD

¹ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (RLKS).

Źródło: Uchwała XVIII/02/15 Walnego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia „Partnerswo dla Doliny Baryczy” z dnia 17 grudnia 2015 r.

Zadana grupa interesu nie posiada większości praw głosu w podejmowaniu decyzji. W tym celu Stowarzyszenie prowadzi rejestr interesów i powołuje członków Rady.

Tryb i zasady prowadzenia rejestru interesów określa Regulamin Organizacyjny Rady LGD oraz Zarządowi. Nadzór nad rejestrem interesów powierzony został Przewodniczącemu Rady LGD oraz Zarządowi. Zgodnie ze Statutem, radą z członków Rady nie jest członkiem innego organu Stowarzyszenia ani pracownikiem Biura. Reprezentatywność wybranego składu Rady zadawane parycety określone w Statucie oraz kryteriach wyboru LSR.

Wybór organu decyzyjnego poprzedzony został ogłoszeniem o naborze kandydatur na członków Rady. Określono w nim oczekiwania w stosunku do kandydatów, m.in. konieczność posiadania wiedzy z zakresu celów i sposobu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020, a także posiadania wiedzy w zakresie trybu i sposobu wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

Ponad 85% osób wybranych do pracy w Radzie posiada doświadczenie i wysokie kompetencje w pracy w organach decyzyjnych Stowarzyszenia, tj. w okresie programowym 2007-2013 pracowało w Komitecie LGR lub Radzie LGD.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiadają więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji przez organ decyzyjny. Projekty procedur określają, każdorazowo na etapie głosowania, sposób postępowania zmierzający do braku dominacji pojedynczej grupy interesu. Oznacza to, iż przed każdym posiedzeniem analizowany będzie analiza grup interesu członków organu decyzyjnego, biorących udział w posiedzeniu i na podstawie wyników tej analizy dokonywane będą stosowne wyłączenia z oceny operacji, aby zapewnić, iż obecne quorum zgodnie jest z wymaganiami art. 32 ust. 2 pkt b rozporządzenia 1303/2013.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego działań LGD opracowano Plan szkoleń członków organu decyzyjnego uwzględniający:

- szkolenie z zakresu obsługi elektronicznej aplikacji do oceny wniosków oraz procedur oceny i zasad pracy Rady – zakończone testem kompetencji
- szkolenie z zakresu wyrażania wniosku o wybór operacji i znajomości lokalnych kryteriów wyboru – zakończone testem kompetencji

Celem szkoleń jest stałe podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji członków organu decyzyjnego, które prowadzić będą do doskonałości umiętności i wiedzy koniecznej do wykonywania powierzonych zadań. Plan szkoleń uwzględnia doświadczenia oraz zidentyfikowane w ramach konsultacji potrzeby członków Rady, w szczególności w zakresie znajomości LSR, znajomości procedur, znajomości oceny i wyboru wniosków, zasad wypełniania dokumentów. Ocena dokonywana będzie, podobnie jak w poprzednim okresie programowania, za pomocą elektronicznej aplikacji do oceny wniosków. Za pomocą elektronicznego narzędzia gwarantującego poprawność i rzetelność oceny wniosków, członkowie Rady będą odpowiedzialni za proces ewaluacji LSR.

6. Zasady funkcjonowania LGD

Zasady funkcjonowania LGD określają: Ustawa z dnia 20.02.2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 349), ustawy z dnia 20.02.2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015 r. poz. 378) oraz wydany Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ustawa z dnia 7.04.1989 r. Prawo o Stowarzyszeniach z późniejszymi zmianami, a także Statutu Stowarzyszenia i uchwalonych na jego podstawie regulaminach i procedurach.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebrań Członków. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Członków należy m.in.: uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, wybór i odwołanie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz Rady, uchwalanie i zmiana Statutu, uchwalanie: Regulaminu Pracy Zarządu, Regulaminu Pracy Komisji Rewizyjnej, Regulaminu Organizacyjnego Rady Programowej LGD, Regulaminu Obrad Walnego Zgromadzenia Członków.

Organem zarządzającym LGD jest natomiast Zarząd. Do kompetencji Zarządu należy m.in.: kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia, reprezentowanie Stowarzyszenia wobec osób trzecich i działania w jego imieniu, zwoływanie Walnego Zgromadzenia Członków, kierowanie procesem opracowywania LSR, Zarząd odpowiada za przygotowanie i realizację wniosków, kierowanie Biurem, zatrudnianie pracowników tego Biura. Ponadto odpowiada za składanie wniosków do Walnego Zgromadzenia Członków, odwołania i powołania nowych członków Rady w przypadku niewłaściwego wywiązania się przez nich z przypisanych im obowiązków. Zarząd przygotowuje projekt i propozycje zmian do Regulaminu Pracy Zarządu, a także przyjmuje procedury związane z wyborem przez Radę Programową operacji, w tym ustala kryteria wyboru operacji, po wewnętrznym opiniowaniu ich przez Radę oraz poddaniu społecznym konsultacjom. Szczegółowe zadania i kompetencje Zarządu określa § 27 Statutu Stowarzyszenia.

W skład Zarządu wchodzi osoba reprezentująca sektor społeczny, publiczny i gospodarczy - sektor rybacki. Wszyscy członkowie Zarządu posiadają doświadczenie w planowaniu, realizacji i zarządzaniu procesem wdrażania ponadlokalnych strategii, odpowiadał on za wdrażanie LSR i LSROR z okresu 2007-2013, część członków Zarządu brał również udział w planowaniu i zarządzaniu LSR w latach 2006-2008. Członkowie Zarządu posiadają wykształcenie i wieloletnie doświadczenia związane z administracją, zarządzaniem finansami, środkami UE, promocją. Posiadają wiedzę i praktyczne doświadczenie w zakresie przygotowania i rozliczania wniosków, a także w zakresie prowadzenia gospodarki rybackiej. Istotną jest również wśród członków Zarządu biegła znajomość języków obcych (niemieckiego i angielskiego) pozwalająca na nawiązanie kontaktów międzynarodowych.

Działalność Zarządu jest kontrolowana przez Komisję Rewizyjną i podlega corocznej ocenie z udzieleniem absolutorium przez Walne Zgromadzenie Członków. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy m.in.: kontrola bieżącej pracy Stowarzyszenia, ocena prac i składanie wniosków w przedmiocie absolutorium dla Zarządu. Komisja przygotowuje projekt i zmiany do Regulaminu Pracy Komisji Rewizyjnej oraz corocznego planu pracy, przyjmowany przez Walne Zgromadzenie Członków.

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia „Partnerswo dla Doliny Baryczy” jest Rada Programowa LGD. Do kompetencji Rady należy m.in.: wybór operacji (projektów) oraz ustalanie kwot wsparcia dla wybranych operacji, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii. Szczegółowe zasady działania Rady zawarte są w Statucie oraz Regulaminie Organizacyjnym Rady Programowej LGD.

Stanowią one m.in. o zasadach głosowania, zachowania bezstronności, prowadzenia rejestru wyłączeń i rejestru interesów członków organu decyzyjnego, a także procedury odwołań od decyzji Rady. W dokumentach tych określono również rozwiązania gwarantujące, że niepowołane osoby nie będą brały udziału w podejmowaniu decyzji. Funkcje członków organu decyzyjnego pełnione będą osobiście a w przypadku członków Stowarzyszenia będących osobą prawną, działac będą w Radzie poprzez tylko jedną osobę fizyczną - jednoosobowy organ uprawniony do reprezentowania tej osoby prawnej albo przez należycie upoważnionego pełnomocnika wybranego przez Walne Zgromadzenie.

Dopełnieniem postanowień Statutu i Regulaminu Organizacyjnego Rady Programowej LGD, Regulaminu Pracy Zarządu oraz Regulaminu Pracy Biura są przyjęte procedury wyboru operacji oraz kryteria wyboru operacji. Biuro określa Zarząd zadanie z obowiązującymi aktami prawnymi, wytycznymi i innymi przepisami. Zarząd zgodnie ze Statutem wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Stowarzyszenia, któremu nadaje Regulamin Organizacyjny Biura.

Praca Biura Stowarzyszenia „Partnerswo dla Doliny Baryczy” nadzorowana jest przez dyrektora Biura, która to funkcje w ramach umowy o pracę pełni Prezes Zarządu. W biurze zatrudnieni mogą być również inni członkowie Zarządu o ile ich zadania nie są tożsame z zadaniami Zarządu, są natomiast zgodne z kwalifikacjami określonymi w opisie stanowisk stanowiących załącznik do Regulaminu Pracy Biura oraz pozwalają realizować inne zadania Stowarzyszenia. Powierzenie członkom Zarządu zadań związanych z bezpośrednią realizacją zadań pozwala na sprawne ich wykonywanie, pełne zaangażowanie, gwarantujące skuteczność działań.

Stowarzyszenie zatrudnia wykwalifikowaną kadrę pracowników posiadających odpowiednie kompetencje i zasoby do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju. W załączniku 1 do Regulaminu Pracy Biura określone są szczegółowe podziały zadań, preferowane kwalifikacje i umiejętności, które powinna spełnić osoba zatrudniona w biurze.

Wszyscy zatrudnieni pracownicy Biura posiadają doświadczenie nabyte m.in. w ramach wdrażania LSR i LSROR 2007-2013, tj. w zakresie doradztwa, przygotowania wniosków, w tym wniosków o płatność w ramach

Wymagania i preferowane kompetencje pracowników biura są adekwatne do przewidzianych obowiązków.

komunikacyjnym planowanymi operacjami własnymi oraz projektami współpracy. Wszyskie osoby zatrudnione w biurze LGD są zobowiązane do udzielania doradztwa. Pomiar jakości

Jakość wniosków oraz udział w szkoleniach będzie monitorowany na etapie kryteriów wyboru operacji. Biuro

Każdy beneficjent, któremu zostanie udzielone doradztwo zarówno telefoniczne jak i w Biurze, zostaje wpisany do rejestru udzielonego doradztwa, dodatkowo dla każdego beneficjenta który składa wniosek przewidziane jest

Tabela 7 Zestawienie dokumentów obowiązujących w Stowarzyszeniu.

Pracy Biura	Biura	pracowników, uprawnienia dyrektor biura, zasady udostępniania
-------------	-------	---

Źródło: opracowanie własne LGD	
opis metody	oceny efektywności świadczonego doradztwa.

II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

1. Opis partycypacyjnych metod tworzenia LSR i jej realizacji.

Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” dzięki bogatemu wieloletniemu doświadczeniu Zarządu, pracowników biura oraz licznej grupie lokalnych partnerów bezpośrednio zaangażowanej w planowanie i wdrażanie dokumentów strategicznych, **samodzielnie opracowało LSR**, dając jednocześnie do tego, by pomocą różnych metod partycypacji włączyć społeczność lokalną w proces tworzenia LSR.

Proces partycypacyjnego opracowania opisany został we wniosku na wsparcie przygotowanie i uwzględnienie wielu mieszkańców, poinformowania o tworzeniu strategii, włączeniu się w jej budowanie, zgłoszeniu własnych potrzeb i pomysłów. LSR budowana była w sposób niezależny, odpolityczony i demokratyczny. Konsultacje miały miejsce na każdym etapie jej powstawania. Poniższa tabela obrazuje różnorodność zastosowanych metod konsultacyjnych w poszczególnych etapach.

Tabela 8. Metody partycypacji zastosowane w ramach opracowania LSR dla Doliny Baryczy.

Etapy	Zakres tematyczny	Użyte metody partycypacyjne
Etap I	Diagnoza i analiza SWOT, identyfikacji grup defaworyzowanych, potrzeb mieszkańców	Spotkania informacyjne w każdej z gmin, spotkania tematyczne, warsztaty przyszłościowe i problemowe Lokalny bank pomysłów – zbieranie fiszek Praca biura, konsultacje indywidualne, telefoniczne Strona internetowa i promocja w mediach, na telebimach Zespół roboczy Badania obszaru
Etap II	Formułowanie problemów i planowanie celów, przedsięwzięć, istoty ze względu na cele, problemy i osiąganie wskaźników kryteriów wyboru projektów.	Zespół roboczy, spotkania tematyczne, fora konsultacyjne Badania obszaru Lokalny bank pomysłów – wnioski z fiszek zaproszenie do zgłaszania uwag Praca biura, konsultacje indywidualne telefoniczne, mailowe Strona internetowa i promocja w mediach, na telebimach
Etap III	Planowanie rodzajów operacji i wskaźników, budowa budżetu i planowanie wskaźników	Zespół roboczy. Dni Otwarte - spotkania konsultacyjne w każdej z gmin, zbieranie uwag Punkty konsultacyjne w gminach i powiecie Lokalny bank pomysłów – wnioski z fiszek Biuro, konsultacje indywidualne, telefoniczne, mailowe Strona internetowa i promocja w mediach, na telebimach
Etap IV	Planowanie monitoringu, ewaluacji LSR. Budowa planu działań i planu komunikacji.	Zespół roboczy, konsultacje indywidualne, telefoniczne, mailowe Fora i spotkania tematyczne Upublicznienie w ramach konsultacji każdej z gmin – zaproszenie do zgłaszania uwag prezentacja publiczna w ramach walnego zgromadzenia.

Źródło: opracowanie własne LGD, grudzień 2015.

Główne formy, włączania mieszkańców w tym rybaków oraz potencjalnych interesariuszy w proces przygotowania LSR, wynikały z wcześniejszych doświadczeń i oparte zostały na wykorzystaniu wniosków zawartych w raportach z **badani** wykonanych dla obszaru Doliny Baryczy przez podmiot zewnętrzny¹ w okresie czerwiec 2014 – czerwiec 2015.

Celem badań była pogłębia analiza potencjału gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem branży turystycznej i produktów lokalnych, rozpoznawalność marek i systemowych działań tj.: Dni Karpia, Dolina Baryczy, Polca, rozpoznawalność wizerunku regionu, potrzeb producentów i usługodawców lokalnych oraz

¹ Projekt badawczy wykonany na zlecenie Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” przez pracownię badawczą Złotok.

klientów. Badania dotyczyły oceny dotychczasowej pracy LGD dla regionu w zakresie budowania partnerstwa i partnerskich działań, promocji, aktywizacji mieszkańców oraz wsparcie NGO i edukacji regionalnej. Badania pozwoliły na zidentyfikowanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w świetle funkcjonowania LGD i metod włączenia społeczności lokalnej w opracowanie LSR.

Diagnozowana grupa byli mieszkańcy obszaru, turyści oraz mieszkańcy ośrodków docelowych, do których skierowana była część działań promocyjnych tj. Wrocław, Ostrow Wielkopolski.

W badaniach wykorzystano analizę danych zastanych (dane GUS, BDL, Powiatowe Urzędy Pracy, a także opracowania i raporty LGD). Ponadto przebadano próbie 1624 respondentów, w tym 821 mieszkańców Doliny Baryczy i 803 turystów, badając połączony związek mieszkańców z obszarem, znajomość oferty turystycznej Doliny Baryczy i jej wartości przyrodniczych, rybackich, aktywności podejmowane przez turystów w miejscu pobytu oraz aktualny stan świadomości ekologicznej respondentów. Na podstawie ankiety zostały zebrane dane w zakresie stanu wiedzy o Dolinie Baryczy (243 uczniów, 166 rodziców, 80 nauczycieli) ze szkół na obszarze LSR. W ramach wywiadów wywiad telefonicznych (CATI) udało się zebrać dane od 605 respondentów, w tym 404 mieszkańców Doliny Baryczy i 201 mieszkańców ośrodków docelowych tj. Wrocławia i Ostrowa Wielkopolskiego, dotyczące rozpoznawalności marek Dolina Baryczy, Dolina Baryczy Polca, Dni Karpia. Za pomocą telefonicznych wywiadów zbadano rozpoznawalność i ocenę działań Stowarzyszenia wśród mieszkańców Doliny Baryczy – percepcja zmian w Dolinie Baryczy. Ankieta internetowa (metoda CAWI), pomogła zebrać informacje w zakresie oddziaływania promocji obszaru Doliny Baryczy oraz tożsakościowości. Zaangażowanie i skuteczność współpracy pomiędzy LGD a 45 organizacjami wyrażać (podmioty prywatne, społeczne i publiczne). Przeprowadzone zostały również indywidualne wywiady pogłębiające z beneficjentami środków w ramach wdrażania LSR i LSROR 2007-2013.

Wnioski z badań były przedstawiane uczestnikom spotkań konsultacyjnych poświęconych opracowaniu LSR, zostały upublicznione (www.projekt.barycz.pl) i przekazane gminom partnerskim, podmiotom gospodarczym oraz organizacjom pozarządowym, w celu zapoznania się oraz wykorzystania dla zaplanowania własnych działań. Niezwykle bogaty materiał wniosków z badań stał się podstawą do **opracowania diagnozy, analizy SWOT, zaplanowania celów oraz przedsięwzięć, kryteriów i wskaźników, operacji, konstruowania planu komunikacji i monitoringu. Planowania metod włączenia społeczności i promocji opracowanie LSR.**

W celu udostępnienia materiałów, udzielania bezpośredniego doradztwa, poznanie opinii mieszkańców na temat potrzeb i problemów obszaru, udzielania informacji i prowadzenia konsultacji a także planowania komunikacji powołane zostało **biuro LGD**, czynne codziennie w godzinach od 8.00 – 16.00, w zakresie większym niż planowano we wniosku na wsparcie przygotowanie. W biurze zatrudnieni zostali pracownicy posiadający doświadczenie i kwalifikacje do koordynacji opracowania strategii. Jej promocii oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych, zaangażowani w wdrażanie LSR i LSROR 2007-2013. Znajomość beneficjentów wcześniejszej współpracy z LGD, biura ponad 1000 kontaktów oraz rozpoznanie skutecznych metod komunikacji, pozwoliło w ramach indywidualnych konsultacji, rozmów telefonicznych i przekazywania informacji za pomocą poczty elektronicznej – newslettera, dotrzeć do jak największej grupy osób zainteresowanych rozwojem obszaru. Na zgłoszoną potrzebę pracownicy biura brali udział w konsultacjach w terenie. Spotkania takie pozwalały zapoznać się ze specyfiką i uwarunkowaniami miejsc planowanej operacji, przeprowadzić wywiad pogłębiający, dotyczący potrzeb realizacji przedsięwzięcia, ustalenie gotowości i ewentualnie wskazanie zakresu prac przygotowawczych. W związku z porozumieniem o współpracy z Gminą Milicz biuro pełniło także rolę punktu informacji turystycznej, co pozwoliło zebrać i pogłębić informacje na temat oczekiwań i potrzeb turystów.

Informacje o możliwości konsultacji indywidualnych w biurze pojawiały się w lokalnej prasie, na stronach www.stowarzyszenia.stronachgmin (Cieszków, Krośnice, Milicz, Przygodzice, Odolanów, Słotne, Twardogóra, Zimogrod), powiatu milickiego, 2 telebimach (w Miliczu i Przygodzicach). Za pośrednictwem biura udzielono łącznie ponad 100 godzin doradztwa, konsultując ponad 200 propozycji fiszek projektowych.

Zgodnie z wynikami badań, według których 50% badanych, zdecydowanych włączyć się w tworzenie strategii, chciałoby przede wszystkim uczestniczyć w konsultacjach za pośrednictwem gminy, w każdym urzędzie gminy powstał punkt konsultacyjny, ze wskazaniem osób, miejsc i godzin udzielania informacji na temat możliwości włączenia się w planowanie LSR, przekazania pomysłu czy uwag do opracowywanych dokumentów. Wskazane osoby zaangażowane w prace grupy roboczej udzielały informacji o planowanych spotkaniach, zakresie wsparcia, zasadach wdrażania LSR lub zbierały zapytania i potrzeby mieszkańców dotyczące zasad opracowania LSR. Harmonogram pracy punktów oraz osób podawany był do publicznej wiadomości w trakcie spotkań oraz na stronach internetowych gmin. **Praca biura, punktów konsultacyjnych i bezpośredni kontakt z zainteresowanymi osobami pozwolił analizować na bieżąco potrzeby, zbierać uwagi z konsultacji, wzmacniać zaangażowanie mieszkańców a także przygotowywać i udostępniać materiały do konsultacji.**

¹ Wyliczone na podstawie złożonych fiszek projektowych, gdzie każda była konsultowana w biurze osobście lub telefonicznie. Uśredniony czas konsultacji każdej fiszki wynosił 30 minut.

Wnioski z pracy biura pozwoliły zaplanować jego organizację w LSR, zakres kwalifikacji i umiejętności pracowników, plan komunikacji oraz zakres i metody prowadzenia monitoringu i ewaluacji.

Na każdym etapie tworzenia LSR mieszkańcy mieli możliwość zgłaszania własnych potrzeb do Lokalnego Biura Pomocy. Biuro opracowało odpowiednie formularze „fiszek projektowych”, przeznaczonych dla sektora publicznego, gospodarczego, społecznego. Potencjalni beneficjenci opisywali swoje pomysły, zgodność z celami LSR, planowane PKD, szacunkowe wartości projektów, wysokości dotacji oraz gotowości realizacji operacji. Dzięki tym informacjom LGD mogło optymalnie opracować przedsięwzięcia, planowane do realizacji operacje, budżet, harmonogram i zakres działań, wskaźniki. Analiza przyjętych wniosków została uwzględniona i zawarta w strategii.

Zidentyfikowane pomysły i potrzeby finansowe na kwotę ponad 30 mil zł dofinansowania. Różnorodność inicjatyw i działań w znacznym stopniu przekroczyły przewidywane możliwości finansowania ich za pośrednictwem LGD. Powołyli też określili główne oczekiwane kierunki wsparcia, harmonogram konkursów, zakres organizacji pomocy doradczej. Biuro gromadziło analizowało potrzeby i pomysły, które stały się pomocą do określenia wskaźników oraz monitoringu i planu komunikacji.

Tabela 9 Liczba złożonych fiszek w ramach lokalnego Banku Pomysłów z podziałem na reprezentowane sektory.

liczba złożonych fiszek	sektor gospodarczy	sektor społeczny	sektor publiczny
118	19	52	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD zbieranych podczas konsultacji

Niezwykle istotnym i pomocnym do opracowania LSR rozwiązaniem, gwarantującym partycypacyjny charakter, było powołanie zespołu, wspólnie z zaangażowaniem liderów z różnych środowisk (sektory publiczny, społeczny, gospodarczy, rynek) z terenu wszystkich gmin Doliny Baryczy (wskazane jako poradzone przez uczestników badań). Dowiadując się 24-osobowej grupy roboczej, w której skład weszli pracownicy gmin i powiatu, mieliśmy odpowiedź na pytanie, jak pożytkować środki, promować, współpracować z organizacjami, przedstawicielami jednostek kultury i edukacji, lokalni wytwórcy, rolnicy i rybacy, usługodawcy, zaangażowani w działania aktywizujące mieszkańców i organizacje pozarządowe, zdobyte między innymi podczas aktywnej pracy w ogólnym Stowarzyszeniu jako członkowie Zarządu, Rady LGD, Komitetu LGR, Komisji Rewizyjnej.

Grupa robocza miała charakter otwarty, na każdym etapie w jej prace mogły się włączyć osoby zainteresowane, o czym informowaliśmy na bieżąco w czasie spotkań i konsultacji oraz umieszczając stosowne informacje w ogłoszeniu na stronach Stowarzyszenia. Łącznie odbyło się 8 spotkań z udziałem wszystkich członków lub części grupy roboczej ds. LSR. Uczestniczyło w nich od 10 – 24 osób, czas trwania każdego spotkania wynosił średnio 6 godzin. Grupa robocza aktywnie włączyła się zarówno w opracowanie planu pracy nad LSR, diagnozy, analizy SWOT, celów, przedsięwzięć, wskaźników, kryteriów, procedur, monitoringu, jak i pomoc w gromadzeniu danych do LSR oraz wsparcia i udziału w szeregu spotkań konsultacyjnych, organizowanych w gminach. Dokonywała na bieżąco analizy przyjęcia bądź odrzucenia wniosków z konsultacji. Dzięki zaangażowaniu tak dużej grupy osób, możliwości zaproszenia zapisów, przekazywania uwag i zadawania pytań opracowywany dokument na każdym z etapów poddawany był konsultacji, podobnie jak na bieżąco weryfikowane były wnioski (uwzględniane lub odrzucone decyzją grupy).

W celu włączenia i poinformowania społeczności lokalnej o celach opracowania LSR zorganizowanych zostało szereg spotkań konsultacyjnych, warsztatów przyszłościowych, dni otwartych oraz forów dyskusyjnych.

Powołano zespół, wskazano grupę defaworyzowanych, konsultacji projektu LSR.

Spotkania odbywały się od września do grudnia 2015, uczestniczyło w nich od 5 do 35 osób, czas trwania każdego spotkania wynosił średnio 5 godzin.

W ramach konsultacji społecznych odbyło się 30 spotkań, w ramach których wykorzystane zostały różne techniki partycypacji od wywiadów pogłębionych, przez warsztaty planistyczne po konsultacje otwarte. Odbywały się one na terenie 8 gmin Doliny Baryczy, miały charakter otwarty i kierowane były do wszystkich zainteresowanych mieszkańców obszaru. Zaproszenie upubliczniane było za pomocą pracy lokalnej, informacji na telefonach, plakatów informacyjnych. Informacja na stronach internetowych. Na spotkaniach dedykowanych określonym grupom (warsztaty planistyczne, spotkania tematyczne, fora samorządów) uczestnicy zapraszani byli mailowo, telefonem lub po czoła tradycyja. Uczestnikami spotkań byli przedstawiciele przedsiębiorców, rybaków, rolników w tym użytkowników Złota „Dolina Baryczy Poleca”, organizacje pozarządowe, liderzy wiedzy, soltisi, dyrektorzy i pracownicy bibliotek, ośrodków kultury, samorządów, oraz ciał społecznych działających przy Stowarzyszeniu tj. Kapituła Złota „Dolina Baryczy Poleca”, Społeczna Rada na Rzecz Edukacji w Dolinie Baryczy, Przedsiębiorstwo instytucji finansowych – banku.

Tabela 10 Iluści spotkań i uczestników, w podziale na charakter.

charakter spotkań	spotkania otwarte	spotkania na zaproszenie	Wartość Zgromadzenie
liczba działań	informacyjne konsultacje	warsztaty przyszłościowe	fora
7	8	5	14
149	64	98	175
liczba uczestników			45
			89
			619

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD, stan: grudzień 2015

Wypracowane w ramach spotkań wnioski uwzględniające wnioski z monitoringu, ewaluacji strategii z okresu 2007-2013, w największym stopniu przyczyniły się do opracowania analizy SWOT, pozwoliły zebrać dane do diagnozy obszaru, zidentyfikować problemy, grupy defaworyzowane, zasady wsparcia, warunki dostępu- kryteria wyboru, harmonogram działań, plan komunikacji oraz zasady monitoringu i ewaluacji.

Do dużego zainteresowania i włączenia się społeczności lokalnej w opracowanie LSR przyczyniło się wykorzystanie różnych narzędzi promocji i informacyjne tj.:

- informacje na stronach Stowarzyszenia: www.nasza.barycz.pl, www.projekty.barycz.pl, www.aktyni.barycz.pl, www.dzielnice.barycz.pl, [Tabela 11 Chronologiczny wykaz i charakter spotkań – opracowanie LSR.](http://www.edukacja.barycz.pl;
• informacje rozsyłane newsletterem do abonentów (571 osób);
• profile Stowarzyszenia na Facebooku (1287 sympatyków);
• opracowanie spójnych graficznie materiałów informacyjnych (np. spotkania, Dni Otwarte);
• plakaty (w. elektroniczne i papierowe), buttony linkujące, materiały informacyjne na 2 telebimy umieszczone w Miłczu (droga krajowa nr 15) i w Przygodzicach (droga krajowa nr 25); Materiały emitowane były średnio 7 dni w tygodniu, 6 razy w ciągu godziny od 6.00 do 22.00, co daje 96 emisji dziennie, w okresie od września do końca grudnia;
• strony internetowe gmin Cieszków, Krosnice, Miłcz, Odolanów, Przygodzice, Sosnie, Twardogóra, Zniędrz, Powiat Miłki i ich profile Facebook;
• zaproszenia wysyłane e-mailem, za pośrednictwem członków grupy roboczej, 9 punktów konsultacyjnych w gminach i powiecie miłkim, wójtów i burmistrzów;
• informowanie za pośrednictwem biura, poczta pantoflowa;
• lokalne media (Głos Miłcza, Wiadomości Zniędrzkie, Biuletyn Samorządowe, Dzwonek Odolanowski, Gazeta Ostrowska).

</div>
<div data-bbox=)

lp.	Data	Nazwa	Miejsce	Ilość osób ogółem	Zakres spotkania	Charakter spotkania
1	2015-06-16	spotkanie zespołu strategicznego ds. LSR 2016-2022	Milicz	10	omówienie zakresu i zadań związanych z przygotowaniem wniosków na wsparcie przyszłościowe; opracowanie planu komunikacji, uwzględniającego plan włączenia społeczności lokalnej w przygotowanie LSR wraz z harmonogramem jego realizacji	warsztaty przyszłościowe
2	2015-09-03	spotkanie zespołu roboczego ds. strategii	Milicz	23	ustalenie harmonogramu pracy nad LSR, przygotowanie projektu analizy SWOT do konsultacji	warsztaty przyszłościowe
3	2015-09-15	spotkanie dyrektorów Ośrodków	Milicz	19	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grupy, identyfikacja grup	spotkanie tematyczne

	Kultury i Bibliotek		defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy, konsultacja pomysłów na projekty			
4	spotkanie komisji KnNSwDB, DL przedstawicieli JST w zakresie współpracy z sołectwami	Milicz	12	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z sołectwami	spotkanie tematyczne	
5	spotkanie rybaków, organizacji rybackich i związków wędkarskich	Ruda Zmigrodzka, gm. Zmigród	16	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z rybakami, konsultacja pomysłów na projekty	warsztaty przyszłościowe	
6	spotkanie przedsiębiorców, użytkowników znaku DBP i mieszkańców planujących podjęcie działalności gospodarczej	Moszyce, gm. Twardogóra	31	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, identyfikacja grup defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej, konsultacja pomysłów na projekty	spotkanie informacyjne	
7	spotkanie organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i mieszkańców	Krośnice	16	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi, konsultacja pomysłów na projekty grantowe	spotkanie informacyjne	
8	spotkanie przedsiębiorców, użytkowników znaku DBP i mieszkańców planujących podjęcie działalności gospodarczej	Milicz	20	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej, konsultacja pomysłów na projekty	spotkanie informacyjne	
9	spotkanie organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i mieszkańców	Milicz	17	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi, konsultacja pomysłów na projekty grantowe	spotkanie informacyjne	

10	2015-09-24	spotkanie Społecznej Rady na rzecz Doliny Baryczy	Milicz	16	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup związanych z edukacją formalną i nieformalną, identyfikacja grup defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z organizacjami formalnej i nieformalnej w ramach grantów	spotkanie tematyczne
11	2015-09-25	spotkanie Kapituły Znaku DBP	Milicz	5	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup producentów i usługodawców posiadających lub ubiegających się o znak DBP	spotkanie tematyczne
12	2015-09-28	spotkanie przedsiębiorców, użytkowników znaku DBP i mieszkańców planujących podjęcie działalności gospodarczej	Przygodzice	21	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, identyfikacja grup defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej, konsultacja pomysłów na projekty	spotkanie informacyjne
13	2015-09-28	spotkanie organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i mieszkańców	Sosnie	26	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, identyfikacja grup defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi, konsultacja pomysłów na projekty grantowe i projekty konkursowe	spotkanie informacyjne
14	2015-10-12	spotkanie przedsiębiorców, planujących podjęcie działalności gospodarczej, organizacji pozarządowych i mieszkańców	Zmigród	18	konsultacja analizy SWOT, diagnoza potrzeb grup, identyfikacja grup defaworyzowanych, konsultacja możliwości zakresów wsparcia i współpracy z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej, konsultacja pomysłów na projekty grantowe i konkursowe	spotkanie informacyjne
15	2015-10-14	spotkanie przedstawicieli samorządów i osób zajmujących się promocją w JST	Cieszków	25	konsultacja potrzeb związanych z promocją gmin i powiatu, ale przede wszystkim całej Doliny Baryczy, zaplanowanie współpracy w zakresie promocji działań na rzecz obszaru i możliwości uzyskania wsparcia w ramach LSR	spotkanie tematyczne
16	2015-10-27	spotkanie zespołu roboczego oraz przedstawicieli partnerów publicznych	Odołanów	20	uporządkowanie analizy SWOT, określenie problemów i propozycji celów	spotkanie tematyczne

17	2015-11-03	spotkanie dla użytkowników znaku DBP, osób fizycznych, rolników, rybaków planujących założenie działalności gospodarczej	Milicz	32	podjęta inicjatywa działalności przez mieszkańców, konsultacje proponowane w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020 i rozważanie z rozporządzenia PROW 2014-2020 konsultacja celów i kierunków wsparcia, propozycje do planu komunikacji	warsztaty przyszłościowe
18	2015-11-06	spotkanie zespołu roboczego	Milicz	17	Opracowanie propozycji celów ogólnych, szczegółowych i przedsięwzięć	warsztaty przyszłościowe
19	2015-11-10	Spotkanie dla organizacji pozarządowych w sprawie projektów grantowych	Milicz	11	omówienie planowanych projektów grantowych i działań zaplanowanych w Strategii dla organizacji pozarządowych (szkolenie, budowania oferty itp.), identyfikacja potrzeb do planu komunikacji, monitoringu	spotkanie tematyczne
20	2015-11-12	spotkanie dla rybaków w sprawie współzaimka rybackości	Milicz	14	współzaimnik rybackości, obszar, zebranie dokumentów, omówienie fisek projektowych rybaków, prezentacja celów i warunków wsparcia, identyfikacja potrzeb szkoleniowych oraz związanych z wymaganą deweloperem	spotkanie tematyczne
21	2015-11-18	spotkanie zespołu roboczego dot. regulaminów i procedur	Milicz	4	weryfikacja regulaminów oraz propozycja procedur Stowarzyszenia pod kątem wytycznych konkursowych	spotkanie tematyczne
22	2015-11-18	spotkanie zespołu roboczego	Milicz	13	wstępne ustalenie planu działania do LSR – harmonogramu konkursów, analiza celów pod lokalnych kryteriów wyboru operacji	spotkanie tematyczne
23	2015-11-19	spotkanie zespołu roboczego	Milicz	4	weryfikacja regulaminów i procedur Stowarzyszenia pod kątem wytycznych LSR, tworzenie nowego regulaminu	spotkanie tematyczne
24	2015-11-24	FORUM SAMORZĄDÓW	Ruda Zmigródka, gm. Zmigród	27	konsultacja celów, kryteriów wyboru, harmonogramu omówienie dalszej współpracy i partnerstwa programu grantowego	forum
25	2015-12-02	spotkanie zespołu roboczego	Milicz	16	weryfikacja lokalnych kryteriów wyboru, zasady składania rekomendacji do Rady Programowej LGD	spotkanie tematyczne
26	2015-12-09	spotkanie przedstawicieli sektora rybackiego	Milicz	12	konsultacja celów, harmonogramu, lokalnych kryteriów, reprezentatywność sektora rybackiego w Radzie Programowej LGD	spotkanie tematyczne
27	2015-12-14	FORUM SAMORZĄDÓW	Antonin, gm. Przysgodzice	18	reprezentatywność sektora publicznego w Radzie Programowej LGD, konsultacja harmonogramu, planu komunikacji	forum

28	2015-12-22	spotkanie zespołu roboczego	Milicz	4	Weryfikacja procedur i regulaminów, propozycja planu monitoringu i ewaluacji	spotkanie tematyczne
29	2015-12-07	konsultacje społeczne LSR	Sośnice	6	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
30	2015-12-07	konsultacje społeczne LSR	Zmigród	8	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
31	2015-12-08	konsultacje społeczne LSR	Odolanów	10	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
32	2015-12-09	konsultacje społeczne LSR	Krośnice	5	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
33	2015-12-09	konsultacje społeczne LSR	Twardogóra	6	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
34	2015-12-10	konsultacje społeczne LSR	Cieszków	12	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
35	2015-12-10	konsultacje społeczne LSR	Przysgodzice	3	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
36	2015-12-11	konsultacje społeczne LSR	Milicz	14	Konsultacja otwarta LSR: konsultacje diagnozy, celów i lokalnych kryteriów wyboru, harmonogramu naborów, zakresu monitoringu, planu komunikacji	konsultacje
37	2015-12-17	Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia	Goszcz	44	wybor członków Rady Programowej LGD, prezentacja regulaminów i procedur LSR	Walne Zgromadzenie
	2015-12-21	Zarząd	Milicz	5	Podsumowanie pracy, wnioski z konsultacji i spotkań, opracowanie LSR	
38	2015-12-28	Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia	Ruda Sulowska		prezentacja całości LSR i przyjęcie przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia	Walne Zgromadzenie

III. DIAGNOZA

1. Grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemy i obszary interwencji odnoszące się do tych grup

Na potrzeby niniejszej diagnozy, w okresie wrzesień - październik 2015 r. przeprowadzono na terenie wszystkich gmin spotkania konsultacyjne, w ramach których zbierane były opinie mieszkańców, przedsiębiorców, przeprowadzane zostały wywiady z przedstawicielami Powiatowych Urzędów Pracy, ośrodków pomocy społecznej oraz z dyrektorem i asystentem Powiatowego Urzędu Pracy. LSKOR z okresu programowego 2007-2013 oraz cele i obszary interwencji, które powinny być zaplanowane w ramach LSR w perspektywie 2014-2020.

Wykazane poniżej unikatowe walory przyrodnicze oraz uwarunkowania gospodarcze obszaru, a także zidentyfikowane potrzeby mieszkańców jednoznacznie wskazują kierunek interwencji, któremu powinna być poświęcona LSR, jakim jest zachowanie specyfiki obszaru jako unikatowego przedmiotu, którego utrzymanie gwarantuje ekstenzwna gospodarka rybacka, szeroka zintegrowana oferta turystyczna, usługi dla mieszkańców i przedsiębiorców, zapewnienie konkurencyjności, oferty obszaru. Dla zachowania specyfiki obszaru niezbędne jest podjęcie szeregu działań służących wzrostowi świadomości i wiedzy o obszarze oraz zwiększenie w szczególności podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych.

W poniższej diagnozie skoncentrowano się jedynie na wskazaniu tych elementów, które wykorzystane zostaną do formułowania celów LSR i odpowiadają specyfice obszaru i podejmowanych działań oraz celowi priorytetu 6 PROW 2014-2020, jakim jest zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich a także celowi priorytetu 3 PO Ryby 2014-2020 zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej w tym promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy.

W świetle uwarunkowań kierunków interwencji, wyników przeprowadzonych analiz wskazujących na niski poziom dochodów mieszkańców obszaru (zagrożenie ubóstwem) potwierdzony w konsultacjach z mieszkańcami wydaje się, że celem interwencji jest podjęcie działań LSGD będące dotarciem do grup, którym są:

- **przedsiębiorcy** w szczególności tworzący miejsca pracy i ofertę w gospodarkach rybackich, rolniczych związanych z przetwórstwem, usługami turystycznymi i edukacyjnymi oraz wspierającymi branżę turystyczną, a także usługodawcy świadczący usługi dla ludności ułatwiające dostęp do rynku pracy i podnoszące jakość życia mieszkańców.

- **osoby fizyczne planujące podjąć działalność, w tym osoby bezrobotne (zarejestrowane jak i powstające z szarej strefy).**

Wśród nich grupa wymagająca szczególnego wsparcia jako defaworyzowana wskazano:

- osoby, które wchodzą na rynek pracy (absolwentów),
- kobiety powracające na rynek pracy
- osoby długotrwale bezrobotne
- osoby zatrudnione lub powracające z zagranicą

Analizę stanu istniejącego obszaru LSR opracowano na podstawie danych dostępnych w bazach GUS, dokumentów strategicznych obszaru oraz strategii rozwoju lokalnego gmin członkowskich LSGD. Ponadto analizie poddano informacje gromadzone przez LSGD, udostępnione przez partnerów. Dane dostępne w bazach GUS przeanalizowano w przedziale czasowym 2007-2013. Identyfikacja i klasyfikacja problemów występujących na obszarze LSR istotnych z punktu widzenia LSGD została opracowana z uwzględnieniem wniosków ze zrealizowanych na terenie LSGD badań i analiz.

Tak sformułowana diagnoza obszaru została poddana konsultacjom z mieszkańcami obszaru LSR podczas spotkań zrealizowanych w każdej z gmin członkowskich i była przedmiotem pracy zespołu ds. opracowania LSR.

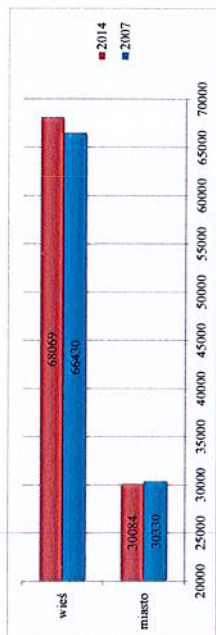
2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru).

Dolina Burecy zamieszkuje 98 097 osób⁴. Liczba mieszkańców wzrosła w stosunku do 2007 o 1208 osób, 68069 ludzi zamieszkuje obszar wiejski a 30084 miasta. W ostatnich 7 latach miastom ubyło 246 mieszkańców, a obszarom wiejskim przybyło 1639 nowych mieszkańców. Trend związany z rosnącą ilością osób na obszarach wsi nie jest powodowany wzrostem ilości gospodarstw rolnych, jego wskazywaną przez mieszkańców przyczyną jest atrakcyjność krajoznawa wsi, stosunkowo łatwy dostęp do większych

⁴Liczba ludności na dzień 31 XII 2013. Dane pochodzą z GUS.

miejscowości jako miejsca pracy oraz poczucie bezpieczeństwa i przynależności budowanej w małych społecznościach wiejskich.

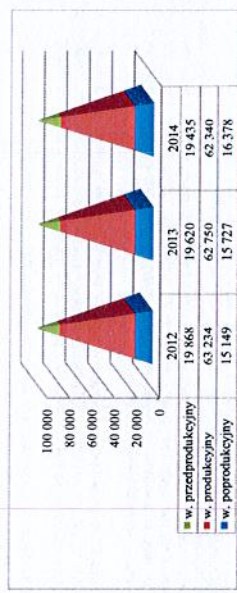
Rysunek 3. Liczba mieszkańców miast i wsi na obszarze w latach 2007 i 2014.

Źródło: opracowanie własne LSGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-20

Obecna struktura mieszkańców wskazuje na wyraźną dominację osób w wieku produkcyjnym (62 340 osób w wieku pomiędzy 18 a 64 lat). Jest to pozytywny trend, mimo, że od roku 2012 obserwujemy tendencję spadkową, spowodowaną odpływem w celach zarobkowych młodych wykształconych mieszkańców do dużych miast oraz za granicę (dane ze spotkań mieszkańców). Niemniej jednak dominacja osób w wieku produkcyjnym pozwala założyć, że będą oni zainteresowani podejmowaniem działalności, tworzeniem nowych miejsc pracy. Co potwierdza duża aktywność i różnorodność pomysłów i potrzeb złożonych w ramach lokalnego banku pomysłów.

Rysunek 4. Liczba ludności w latach 2012, 2013 i 2014 z podziałem na produktywność.

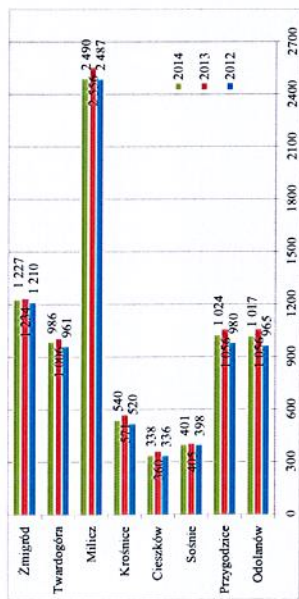

Źródło: opracowanie własne LSGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-20

Określenie w programach operacyjnych kierunków interwencji w ramach planowania i wdrażania LSR na lata 2016 – 2022, jakim jest zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich a także zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, w tym promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku prac, wskazuje jako szczególnie zaplanowane wsparcia dla przedsiębiorczości w Dolinie Burecy.

Analizę poddano aktywności podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze Doliny Burecy, głównie związanych ze specyficznymi branżami, kierunkami dobowczego wsparcia oraz wnioskami do podejmowania interwencji. Ilość prowadzonych działalności gospodarczych według podstawowej formy prawnej (uwzględniając sektor publiczny i prywatny, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) w roku 2012 wyniosła 7 857 natomiast w roku 2014 było to 8 244 podmiotów. Długo to zatem wzrost o 4,93%, co w porównaniu z 4,21% wzrostem na terenie całego Dolnego Śląska i 3,63% na terenie kraju, co dla obszaru daje bardzo satysfakcjonujący wynik.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w gminach Doliny Baryczy w latach 2012-2014 (zestawienie uwzględnia sektor publiczny i prywatny)

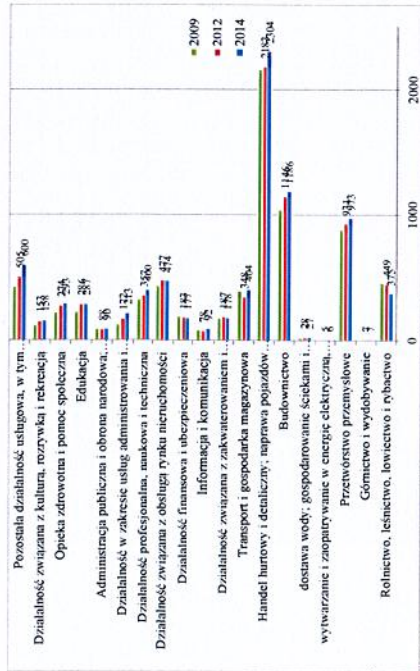

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych z GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-30

Tendencja wzrostowa ilości podmiotów gospodarczych na obszarze Doliny Baryczy świadczyć może o wzroście wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości i jest istotną przesłanką do planowania wsparcia podmiotów zamierzających rozwijać działalność.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego dominującymi branżami według PKD w strukturze działalności gospodarczych w Dolinie Baryczy (według podziału na powiaty) są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, przemysłowe, rolnictwo, leśnictwo, rybactwo (zatrudnienie z tendencją spadkową), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, pozostała działalność usługowa (tendencja wzrostowa).

Rysunek 6. Zestawienie prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Doliny Baryczy wg działów PKD

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych z GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-30

Spśród zarejestrowanych w 2014r. 8 244 podmiotów gospodarczych aż 6346 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Co daje wskaźnik 65 osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten jest mniejszy od wskaźnika dla całego kraju wynoszącego 77.

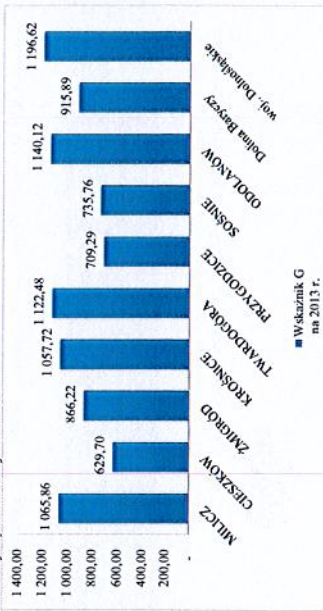
Poziom przedsiębiorczości na obszarze Doliny Baryczy jest stosunkowo niski i bardzo zróżnicowany (w Wielkopolskiej części Doliny Baryczy, gotowość do prowadzenia działalności, wliczenia się w planowanie rozwoju jest nieznacznie wyższa. Uważa się, że jednak od bliskości większych ośrodków miejskich (Ostrów, Kalisz). Poziom przedsiębiorczości jest zależy od wielkości i otoczenia gminy/ miejscowości, działań podejmowanych przez samorządy, nie tylko w zakresie bezpośredniego wsparcia firm, ale też stworzenia oferty poprawiającej jakość życia i przyczyniającej się do zakładania działalności lub zachęcającej do zamieszkania. Nie bez znaczenia jest identyfikowany wzrost rozpoznawalności marki obszaru. Wiele lokalnych firm wspiera się w nazwie lub w działaniach promocyjnych informacją o pochodzeniu z obszaru Doliny Baryczy (np. Piekarnia Familija, Stawy Milińskie, produkty z Doliny Baryczy firmy Tarczynski).

Diagnoza i wnioski z badań wskazują, że monymi stronami gospodarki są m.in. zaangażowanie w zachowanie specyfiki obszaru. Wskazywano jednak też na słabe strony funkcjonowania gospodarczych obszarów LGD, tj. niski poziom innowacyjności, brak promocyjnej niskiej aktywności społecznej mieszkańców oraz brak instytucji wspomagających rozwój przedsiębiorczości. Wnioski ze spotkań z przedsiębiorcami wskazują na brak współpracy przedsiębiorców z samorządami, brak wiedzy o instytucjach i mechanizmach służących zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, niski poziom wiedzy o działaniach samorządu służących wspieraniu przedsiębiorców, czy też konkurencyjnych dla gospodarczych, instytucji finansowanych ze środków publicznych. Istotną barierą jest biurokracja oraz naganne i zawile przepisy.

Istotnym zagrożeniem jest chęć wykonywania pracy poza obszarem, wyrażana zwłaszcza przez młodych mieszkańców obszaru. Problemem podnoszonym podczas konsultacji społecznych był m.in. brak możliwości dokształcania się dorosłych, brak pracy adekwatnej do posiadanego wykształcenia ale też niewystarczający dobry stan dróg i chodników ułatwiających dostęp pracy w sąsiednich miejscowościach oraz możliwość uczestnictwa w ofercie kulturalnej i sportowej.

Działalność gospodarcza mieszkańców wpływa bezpośrednio na dochody podatkowe gmin. Średnia wartość liczona według wskaźnika G dochodów dla gmin obszaru wynosi 915,89 i jest znacznie niższa niż wartość wskaźnika do województwa dolnośląskiego 1196,62 w którym LGD ubiega się o wsparcie.

Rysunek 7. Wskaźnik G podmiotowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2013 r.

Źródło: sprawozdanie o dochodach podatkowych gmin za 2011 r., wg stanu na dzień 30.06.2012 r.

Ze względu na przedstawioną poniżej specyfikę obszaru, szczególnie cenne, chronione prawnie walory przyrodnicze powodujące ograniczenia w rozwoju przemysłu, wyróżnić można istotne dla obszaru rodzaje działalności gospodarczych.

Obszar Doliny Baryczy jest jednym z ważniejszych obszarów gospodarki stawowej i produkcji karpia w Europie i w Polsce. Rybacy, jako specyficzna grupa zawodowa jest niezwykle istotna ze względu na zachowanie unikatowej specyfiki obszaru a także zaplanowania interwencji na obszarze w ramach PO

Rybnictwo i Morze 2014-2020. W wskazanym zakresie opisana została w punkcie 7 Charakterystyka rybactwa i rybnictwa.

Istotną wspierającą rybactwo branżą są **rolnicy** (w tym produkcja zbroi wykorzystywanych w hodowli karpia) oraz **przetwórcy i wytwórcy lokalnych produktów**, w tym produktów rybactwa. Bezpośrednio na zachowanie specyfiki obszaru wpływają **usługodawcy turystyczni i okoliczności**, świadczący usługi dla podmiotów gospodarczych, mieszkańców oraz turystów.

Zainteresowane już w latach 90-tych działania służące budowie marki obszaru Doliny Baryczy dostarczyły szanse rozwoju gospodarczego, niskoekologicznego, z zachowaniem walorów przyrodniczych, wreszcie odwrócić budującego swoją atrakcyjność w oparciu o ten potencjał, dzięki inwestycjom w turystykę przyjazną środowisku. Od 2008 roku branża ta wspierała jest w ramach unikatowego w skali kraju systemu certyfikacji Dolina Baryczy Poleca (DBP).

W prowadzonej przez LGD internetowej bazie lokalnych przedsiębiorców www.db.poleca.barycz.pl figuruje łącznie 131 różnych produktów lokalnych i usług turystycznych, 43 z zarejestrowanych w bazie jest wyróżniona Znakiem Dolina Baryczy Poleca, 35 się o niego stara a 36 nie wie lub nie jest zainteresowana posiadaniem Znaku i korzystaniem ze wspólnej promocji.

Tabela 12. Ilość produktów i usług z podziałem na kategorie w największej regionalnej bazie przedsiębiorców www.db.poleca.barycz.pl

PRODUKTY	Ilość łącznie:	w tym ze Znakiem DBP:	w tym ilość kandydatów do Znaku DBP:	pozostałe (bez kandydatów)
nabiał i jajka	2	2	0	0
produkty mięsne	0	0	0	0
produkty rybactwa	8	4	4	0
warzywa i owoce	11	2	5	4
piekarnicze i cukiernicze	4	2	2	0
oleje i tłuszcze	1	0	0	1
międy i produkty pszczele	10	0	2	8
gotowe dania	3	1	1	1
soki i napoje	2	1	1	0
Przetwory	4	1	3	0
Rekordzielo	5	3	1	1
Inne	1	1	0	0
razem produkty	51	17	19	15
USŁUGI	Ilość łącznie:	w tym ze Znakiem DBP:	w tym ilość kandydatów do Znaku DBP:	Pozostałe
Noclegowe	24	8	4	10
Gastronomiczne	15	5	6	4
Rekreacyjne	16	5	2	9
Edukacyjne	9	2	3	4
Przewodniczy	3	3	0	0
wypożyczalnie i serwisy	12	3	1	8
Okolicznościowe	1	0	0	1
RAZEM usługi	80	26	16	36
RAZEM produkty i usługi	131	43	35	51

Źródło: analiza własna LGD na podstawie danych z serwisu www.db.poleca.barycz.pl. Stan na sierpień 2015.

Identyfikacja i wsparcie wyjątkowej oferty produktów i usług, powstających blisko przyrody pozwoliło na istnienie, zdiagnozowanie w badaniach, wzrost atrakcyjności turystycznej wsiot, mieszkańców i turystów, do poziomu 92%. Realizacja szeregu działań wspierających i promocyjnych pozwoliła na stworzenie oraz wsparcie również przez LGD w okresie 2009 – 2015, wielu nowych miejsc pracy stałych i sezonowych.

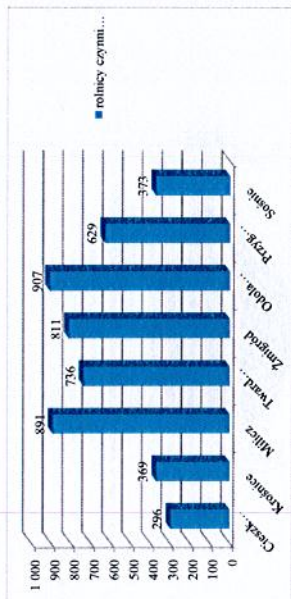
Miejsca pracy powstawały w następujących kategoriach turystycznych: obsługa miejsc noclegowych, gastronomia, obsługa łowiisk wędkarskich, organizacja i obsługa ruchu turystycznego, Rostąca rozpoznawalność obszaru, przekonywanie mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców o dochodowości działań w

zakresie tworzenia i rozwoju produktów i usług turystycznych, pozwala na utrzymanie i dalsze wsparcie w LSR 2014-2020 tego kierunku interwencji.

Obszar Doliny Baryczy charakteryzuje się stosunkowo niską przydatnością warunków przyrodniczych dla rolnictwa, dużego udziału gleb nieurodzajnych V i VI klasy bonitacyjnej.

W roku 2015 w Dolinie Baryczy zarejestrowanych było 10 676 gospodarstw rolnych, z czego najwięcej przypada na gminy Milicz (2444), Zmigród (1426) i Odolanów (1927) a najmniej na Cieszków (577), gdzie za to są największe gospodarstwa (średnio 12 ha). Najmniejszą średnią powierzchnię mają gospodarstwa w gminach Przygodzice, Odolanów i Twardogóra (5 ha). Średnia wielkość gospodarstwa na Dolnym Śląsku w 2015 wynosiła 16,21 a w Wielkopolsce 13,43, tak więc gospodarstwa w Dolinie Baryczy są mniejsze niż średnie w województwie. Z rolnictwa, jako ubezpieczonych w KRUS, utrzymuje się średnio ok. 5% mieszkańców w każdej z gmin.

Rysunek 8. Liczba rolników czynnych ubezpieczonych w KRUS z gmin obszaru w 2015 roku.

Źródło: dane z KRUS; oddział Ostrów Wlkp., Trzebnica i Oleśnica, 2015-11-26

Tabela 13. Udział osób ubezpieczonych w KRUS w liczbie mieszkańców.

gmina	rolnicy czynni ubezpieczeni w KRUS	liczba ludności w 2014	% ludności
Cieszków	296	4692	6,31%
Krośnice	369	8194	4,50%
Milicz	891	24380	3,65%
Twardogóra	736	13011	5,66%
Zmigród	811	14848	5,46%
Odolanów	907	14432	6,28%
Przygodzice	629	12014	5,24%
Sosnowo	373	6582	5,67%
Razem	5 012	98 153	5,11%

Źródło: Opracowanie własne LGD na podstawie danych z KRUS

Rolnictwo w Dolinie Baryczy związane jest z prowadzeniem gospodarki rybackiej ale też **produkcją owoców i warzyw**. Rolnicy ze względu na niskie ceny skupu ale też indywidualni mieszkańcy coraz chętniej wracają do tradycyjnych przepisów i zaczynają wytwarzać przetwory. Niestety bardzo wysokie koszty dostosowania obiektów do wprowadzenia na rynek produktów przetworzonych, brak regulacji prawnych oraz wysokie koszty prowadzenia działalności zniechęcały dotychczas rolników do podejmowania legalnego przetworstwa. Wiele z tych osób zostało zidentyfikowanych przez LGD i pojawia się z ofertą na jarmarkach, festiwalach.

Rostąca zainteresowanie oraz liczne grupy odbiorców pozwala planować wsparcie podmiotów zainteresowanych legalizacją i korzystaniem z usługowych form (inkubatorów) przygotowania produktu i wprowadzenia na rynek. Wzrost z punktu widzenia specyfiki obszaru jest sektor **edukacji formalnej i pozaformalnej**. W wyniku wdrażania LSR i LSROR do końca 2015 r. powstały lub zostały wsparcie podmioty prywatne (Slawy Milicze,

Górzecznik Taurus, KOM) oraz publiczne (Fundacja Ziemi Milickiej, CETS Krośnice, Nadleśnictwo Milicz, Zmięgoród) tworzące odpłatną lub nieodpłatną ofertę edukacji pozaszkolnej. Istotną potrzebą tych podmiotów jest dostęp do wykwalifikowanych kadr edukacyjnych, osób z obsługą ruchu turystycznego i edukacji o obszarze. Przekwalifikowane w zakresie oferty edukacyjnej jest szansa dla wielu osób pozostających bez pracy. Zdecydowane braki zdiagnozowane zostały w branży **państwowo-ekologicznej**, rosnąca ilość turystów zainteresowana jest zakupem, związana ze specyfiką obszaru drobnymi upominkami i pamiątkami. Brak też sieci sprzedaży pamiątek i publikacji z obszaru. Zidentyfikowane przez LGD osoby zajmujące się rekultywacją, wystawiające swoją ofertę w ramach licznych jarmarków i wystaw, wymagają wsparcia, promocji ale też kształcenia w zakresie innowacyjnych form. Dobrym przykładem działań służących wsparciu osób wykluczonych oraz tworzących ofertę pamiątek jest Spółdzielnia Społeczna Szklany Świat - wyrób bombek oraz pamiątek szklanych o motywach regionalnych z wizerunkami lub w kształcie plików i t-shirtów.

W Dolinie Baryczy funkcjonują również, mogące być dobrym przykładem dla powstawania kolejnych, inne spółdzielnie społeczne: Arkadia ze Zmięgorodu - catering, oraz Wielobranżowa Spółdzielnia Społeczna z Odolanowa Kwant, zajmująca się pracami remontowo - budowlanymi i drogowymi oraz Kwant Duo prowadząca centrum integracji społecznej wraz z jadłodajnią.

Do innych specyficznych, ze względu na duże załeszenie obszaru, wymagających wsparcia branż, zaliczyć można łowiectwo (dostarczanie surowca wysokiej jakości do restauracji serwujących dziczyznę), wędkarstwo oraz ornitologia, jako specyficzne branże dla wskiego grona zainteresowanych.

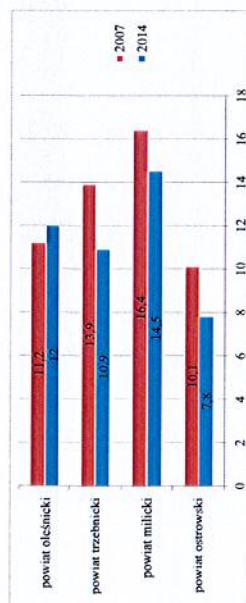
LGD w ramach konsultacji, bazując na zidentyfikowanych w badaniach potrzebach oraz na bazie planowanych kierunków rozwoju działalności, zidentyfikowało wykaz wsparcia działalności gospodarczych wg PKD.

3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy)

Stopa bezrobocia w Dolinie Baryczy na dzień 31.12.2014 roku wyniosła 11,3%. Największe bezrobocie, w stosunku do ilości mieszkańców aktywnych zawodowo, odnotowano na terenie powiatu milickiego (14,5%, dotyczy gmin Milicz, Krośnice i Cieszków). Wysoki wskaźnik osób bezrobotnych posiadają również powiaty oleśnicki (12,0 %, gmina Twardogóra) oraz trzebnicki (10,9 %, gmina Zmięgoród). Najniższy wskaźnik bezrobocia odnotowano w powiecie ostrowskim (7,8%, gminy Przygodzice, Sośno, Odolanów). Dla porównania średnia stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku na dzień 31.12.2014 wyniosła 8,6% a w województwie wielkopolskim 7,7%.

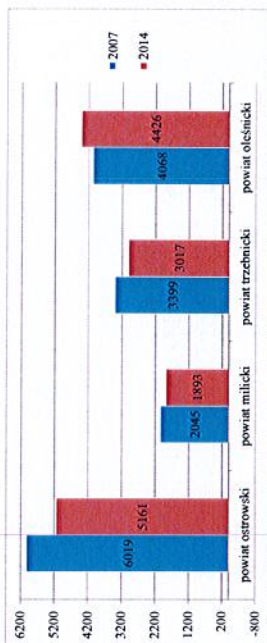
Bezrobocie w Dolinie Baryczy jest więc większe niż średnie bezrobocie na Dolnym Śląsku czy w Wielkopolsce. Przeprowadzone wywiady z przedsiębiorcami wskazują jednak na niedobór osób chętnych do pracy, zwłaszcza w zawodach związanych z usługami sezonowymi (gastroonomia, usługi noclegowe, turystyczne, edukacyjne).

Rysunek 9. Stopa bezrobocia w powiatach, których gminy należą do Doliny Baryczy w latach 2007 i 2014 (kalkulacja na 31.12).

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl.

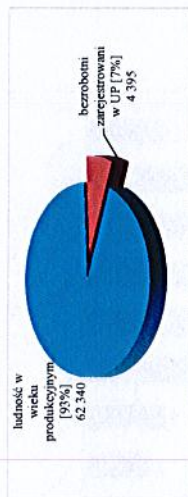
Rysunek 10. Liczba osób bezrobotnych w powiatach, których gminy należą do Doliny Baryczy w latach 2007 i 2014.

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, 2011-11-30

Warto w tym miejscu przywrócić się również, jaki udział bezrobotnych jest wśród osób w wieku produkcyjnym (18 - 65 lat wśród mężczyzn, 18 - 60 lat wśród kobiet). W roku 2014 dla obszaru LGD wyniósł on 7%, co na tle całego Dolnego Śląska, gdzie współczynnik ten wyniósł 6,6%, pokazuje, że pomimo spadającej realnej liczby bezrobotnych oraz wzrastającej liczby podmiotów gospodarczych, udział bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym jest większy niż na terenie całego województwa. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań aktywizacyjnych w celu zmiany tej niekorzystnej tendencji.

Rysunek 11. Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na terenie LGD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-30

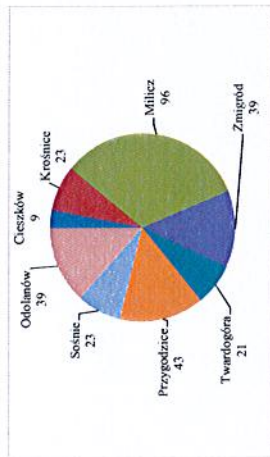
Zidentyfikowane grupy pozostające twarde poza rynkiem pracy to: osoby trwale bezrobotne, bez umiejętności ponoszenia się, czy dostosowania się do wymogów dynamicznego rynku pracy, osoby 50+, które utraciły doświadczenia pracy i nie mają zdolności adaptacyjnych na rynku pracy, kobiety chcące powrócić na rynek pracy po urlopie macierzyńskim (brak zatrudnienia tej grupy jest bardzo często powodowany brakiem wykwalifikowanej opieki dla dzieci, tj. żłobki i przedszkola, które zajęły by się dzieckiem co najmniej 8 godz. dziennie), osoby młode, absolwenci szkół średnich, bez przygotowania edukacyjnego w zakresie postaw przedsiębiorczych, poruszania się na rynku pracy czy edukacji związanej ze specyfiką obszaru i rozwijających się usług turystycznych.

4. Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracji/rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Na obszarze Doliny Baryczy zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym jest 293 organizacji o różnym charakterze: sportowe, edukacyjne i krajoznawcze, ekologiczne, seniorów, miłośników Kresów, kombatanckie, ZHP, OSP, wędkarskie, łowieckie, działające na rzecz rozwoju wolontariatu, wsi i społeczności wiejskich, osób niepełnosprawnych, dzieci, amatorskie, branżowe (turystyczne).

Organizacje działają w zdecydowanej mierze na zasadzie wolontariatu, nie pobierają wynagrodzenia, nie zatrudniają pracowników (wyjątkiem są Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych, zatrudniające ok. 200 pracowników).

Rysunek 12. Ilość organizacji pozarządowych w gminach z obszaru Doliny Baryczy wg KRS

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych KRSR. www.ons.ms.gov.pl, 2015-11-20.

LGD podejmowało szereg działań mających wzmocnić aktywność mieszkańców i przyczynić się do samorganizacji i zakładania organizacji. Dzięki realizacji konkursu na „Najaktywniejsze Sołectwo w Dolinie Baryczy” w latach 2010 – 2014 udało się wykształcić grupę aktywnych liderów, którzy chętnie biorą w swoje ręce odpowiedzialność i zakładają stowarzyszenia, integrują działania sołectwa i mieszkańców, oraz aktywnie uczestniczą w procesach partycypacji społecznej. Tworzą bogatą ofertę rekordzistów, stanowiącego dodatkowego źródła dochodu organizacji, sołectw, mieszkańców. Powstające organizacje są zainteresowane opracowaniem oferty tematycznej wsi, z nastawieniem na jej rozwój i powstanie stałej oferty. Zidentyfikowanym problemem jest brak wiedzy, umiejętności planowania i promocyjnej oferty oraz bariera wolnego czasu i wypalenia wiosków liderów.

Znaczną część pierwszych inicjatyw i projektów sołectw jako oddolnych inicjatyw oraz funkcjonujących na obszarze organizacji została wsparta w ramach prowadzonego przez LGD lokalnego programu grantowego Działalność Lokalną.

Tabela 14 Program „Działalność Lokalną” w Dolinie Baryczy.

Edycja	Ilość złożonych wniosków	Wartość złożonych wniosków	Ilość wybranych wniosków	Wartość wybranych wniosków
2010	22	93 831,72 zł	14	61 601,32 zł
2011	18	88 071,00 zł	14	60 342,00 zł
2012	26	112 160,00 zł	17	55 000,00 zł
2013	29	147 661,39 zł	17	55 000,00 zł
2014	23	111 785,90 zł	18	55 000,00 zł
2015	49	248 274,93 zł	13	55 000,00 zł
Razem	167	801 794,94 zł	93	341 943,32 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Programu „Działalność Lokalną” realizowanego na terenie Doliny Baryczy, 2015-11-20

Dostępne w biurze LGD fachowe doradztwo w przygotowaniu projektu grantowego i jego realizacji, funkcjonujący portal społecznościowy redagowany przez gminobiorców (www.dzialalnolokalna.barycz.pl) oraz nabywanie przez mieszkańców podstawowe umiejętności z zarządzania projektami, wykorzystane zostają przy projektach grantowych planowanych w LSR.

Mimo niewątpliwych sukcesów beneficjentów programu Działalność Lokalną w środowisku organizacji zidentyfikowane zostały braki w zakresie braku osób posiadających wiedzę nt. pisania, realizacji i rozdzielania projektów, braku podstaw prowadzenia księgowości oraz organizacji wolontariatu do pracy w organizacji, braku chętnych do zakładania stowarzyszeń i przęgnięcia na siebie odpowiedzialności za organizację i jej działania.

5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną).

Dane z końca 2014 roku wskazują na liczbę 6429 osób objętych pomocą społeczną. Stanowi to 6,55% ogółu mieszkańców.

Tabela 15 Ilość osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach.

Gmina	Ilość mieszkańców objętych pomocą społeczną w 2014	% osób objętych pomocą społeczną do ilości mieszkańców
Cieszków	567	12,08
Krośnice	1 225	14,95
Miliż	1647	6,76
Przygodzice	866	7,21
Olsztyn	310	2,15
Sosnie	510	7,75
Twardogóra	130	1,00
Zmigród	1174	7,91
Razem:	6429	6,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych z gmin, 2015-11-30

Wg informacji przekazanych przez gminy i miejskie ośrodki pomocy społecznej, liczba osób objętych opieką społeczną na obszarze Doliny Baryczy spada, nie jest to jednak związane z interwencjami na rynku pracy, wzrostem przedsiębiorczości i powstawaniem nowych miejsc pracy, ale z migracją młodych, wykształconych ludzi do pracy w dużych miastach czy za granicę.

Grono osób wyzyskanych na krótkie okresy czasu stanowią osoby młode, zasilała one najczęściej grono osób długotrwale bezrobotnych, ale też często nie zainteresowanych podjęciem legalnej pracy.

Tabela 16 Osoby długotrwale bezrobotne poniżej 40 r.ż. zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2015 roku w gminach z obszaru.

PUP	Gmina	osoby długotrwale bezrobotne poniżej 40 r.ż.
PUP Ostrow Wilk.	Olsztyn	119
	Przygodzice	64
	Sosnie	77
PUP Oleśnica	Twardogóra	214
	Zmigród	213
	PUP Trzebnica	77
PUP Miliż	Cieszków	86
	Krośnice	285
	Miliż	1 135
razem		1 135

Źródło: Dane statystyczne przekazane przez Powiatowe Urzędy Pracy, 2011-11-30

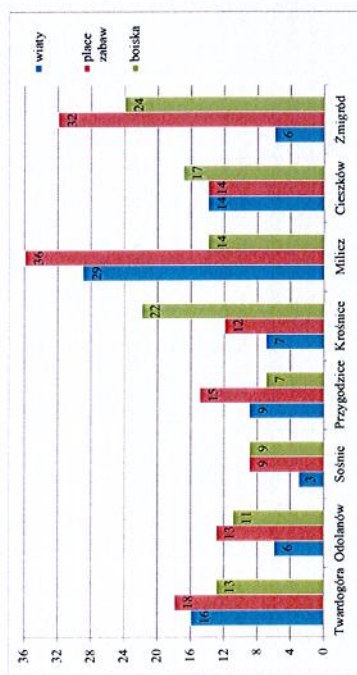
Na wykluczenie społeczne ma wpływ nie tylko stopień ubóstwa ale również dostęp do kultury i edukacji pozaszkolnej. Ciężko na niego zwiezcza dzieci oraz osoby starsze, które samodzielnie nie są w stanie do tej oferty dotrzeć. Głównie Ośrodki Kultury, ze względu na ograniczone środki, praktycznie nie inwestują w animatorów dojeżdżających na świetlice wiejskie.

Jednocześnie liderzy sołectw wskazują na następujące problemy: mała aktywność sołectw lub jej brak w przypadku braku inicjatyw ze strony sołtysa, lidera, bierność (wyszechowanie, rozszarpaność), postawy mieszkańców, brak swobodnej wykładni, uniemożliwiających spotykanie się mieszkańców, integrację, wspólnie

działania, mało ofert edukacyjnych i rozrywkowych dla dzieci i dorosłych, brak wiedzy nt. budowania oferty tematycznej wsi, nawet wśród sołtysów, które określały charakter tematów czysto swoich miejscowości. W ośrodkach miejskich mieszkańcy chętniej korzystają z oferty ośrodków i bibliotek, choć i tam brakuje animacji i wydarzeń kulturalnych. W trakcie spotkań konsultacyjnych wskazywano na konieczność zaangażowania animatorów kultury. Wierzę, że dzięki takim spotkaniom, które miały miejsce, w przyszłości powstaną pomysły i kalendarz działań, które mogłyby kursować z ofertą ciekawych, twórczych zajęć dla dzieci i seniorów pomędzy kółka świetlicami wiejskimi czy w okresie zimowym zorganizować zajęcia ruchowo-koniecznicze w oparciu o siłownię wsi i infrastrukturę (boiska, place zabaw itp.).

Poniższy wykres przedstawia istniejącą w sołectwach infrastrukturę sportową – rekreacyjną: wiaty, place zabaw, boiska w sztukach. Zdecydowanie najwięcej infrastruktury przypada na teren gminy Milicz, ale jest to też gmina o największej ze wszystkich ilości sołectw (52).

Rysunek 13. Liczba miejsc spotkań i aktywności mieszkańców (wiat, placów zabaw i boisk) na obszarze Doliny Barczy z podziałem na gminy.

Źródło: opracowanie własne I.GD na podstawie ankiet konsultacyjnych gmin z obszaru DB, 2015-11-20

Mieszkańcy Doliny Buryczy zwracali uwagę na niemożność działania ze względu na brak lub zbyt słabe światło słoneczne w miejscach spotkań mieszkańców. Tabela przedstawia dane wskazujące ilość słońca w gminach Doliny Buryczy oraz liczbę świetlic wiejskich z wyszczególnieniem tych, które zostały wybudowane, wyremontowane lub znierodzinione w ramach środków UE na lata 2007-2013.

Tabela 17 Ilość sołectw oraz ilość światła ze wskazaniem czy prac remontowych.

Gmina	Ilość solnictw	Ilość solnictw ze świetlica	Ilość świetlic wymontowanych ze środków UE
Twardogóra	18	10	2
Odolanów	16	13	1
Sosno	17	14	13
Przygodzice	14	11	6
Krosnice	22	11	0
Milicz	52	46	0
Cieszków	17	11	3
Zmigród	30	29	13
Razem	186	145	38

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie ankiety konsultacyjnych gmin z obszaru DB, 2015-11-20

Wykonywanie szans i zwiększenie włączenia społecznego a także wsparcie społeczne odbywa się za pośrednictwem szkół i przedszkoli.

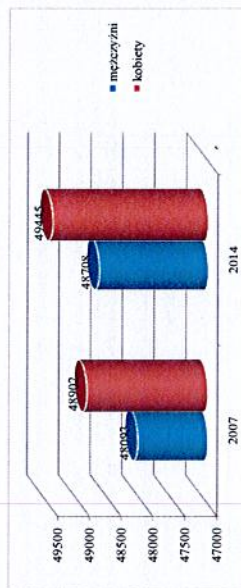
Tabela 18. Liczba placówek edukacyjnych.

gmina	placówki oświatowe	przedszkola z oddziałami przedszkolnymi	podstawowe	gimnazja	ponadgimnazjalne	specjalne
		przedszkolnymi punktami				
Gmina Cieszków	4	1	2	1	1	0
Gmina Krośnice	3	1	3	3	0	0
Gmina Milicz	22	11	7	4	2	3
Gmina Odołanów	13	11	13	5	2	1
Gmina Przygodzice	12	14	7	6	1	0
Gmina Sośnice	6	14	5	2	0	0
Gmina Twardogóra	9	3	4	1	3	2
Gmina Złutów	9	12	5	1	1	1
RAZEM	78					

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych z obszaru DB, 2015-11-20

Na obszarze Doliny Barczycy istnieje wystarczająco rozwinięta sieć szkół, ale niewystarczającego zdaniem mieszkanków rozwinięta liczba przedszkoli. Zdobow lub też kompletny ich brak, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach. Problem jest też niedostatekowa godzin pracy instytucji do zwrotu rodziców i ich zobowiązań zawodowych. Powoduje to niską aktywność, zmniejszenie i trudności do podejmowania pracy przez kobiety opiekujące się dziećmi. Kobiety stanowią tu dominującą grupę.

Rysunek 14. Liczba ludności na obszarze wg płci w latach 2007-2014.

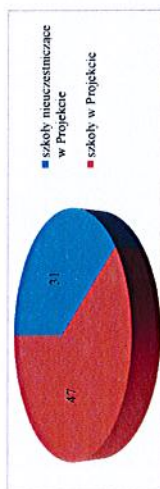
Źródło: opracowanie własne I.GiD na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, 2015-11-20

Publiczne i niepubliczne placówki edukacyjne tworzą przestrzeń wpływu nie tylko na wyrównywanie szans dzieci i młodzieży ale również wpływają na zachowanie specyfiki obszaru.

W obszarze podjętych zostało szereg działań służących wsparciu aktywnych liderów, nauczycieli i edukatorów w zakresie realizacji i promocji działań edukacyjnych przybliżających specyfikę obszaru.

Barbary. Program poprzedzony został dogłębną analizą potrzeb placówek edukacyjnych w zakresie realizacji i potrzeb związanych z doposażeniem placówek edukacyjnych.

Rysunek 15. Liczba szkół biorących udział do liczby szkół nowoczesnych w Projekcie Edukacja dla Doliny Barwy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD realizującej Program Edukacja dla Doliny Barczew. 2015-11-20

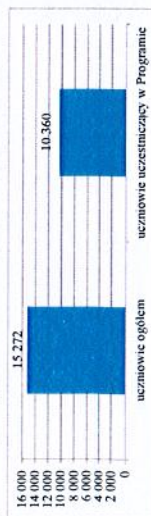
W popularyzację wiedzy o walorach środowiska oraz kultury materialnej regionu, poza szkołami włączyły się instytucje oraz przedsiębiorstwa, które opracowały bogatą pozaszkolną ofertę edukacyjną, jednodniowych zajęć lub pobytów w ramach tzw. zielonych szkół.

W Dolinie Baryczy powstały lub zostały wsparły ośrodki edukacji pozaszkolnej: Rodzinny Park Przygód przy Zajezdni Gozernik w Antoninie, Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny w Milczu, Campus Domstawice, Centrum Edukacyjno-Turystyczne Naturum przy spółce Stawy, Miejskie SA oraz publiczne: „Dom Drzewa” przy Lesnym Kompleksie Promocyjnym „Kąsy Doliny Baryczy”, Ośrodek Edukacji Ekologicznej przy Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowym w Łasynie.

Opracowane z udziałem nauczycieli i edukatorów, wane i udoświadcone zostały nawigujące, do specjalizacji na obszarze (przynajmniej, dydaktyki, historii, kultury) unikatowe pomoce edukacyjne (50 podręczników), na obszarze, aktywni nauczyciele i edukatorzy współtworzyli i dzielili się dowiadzeniami zebrałymi w ramach wykładów i warsztatów, z wyjązdo edukacyjnych. Szkoły i ośrodki zostały wyposażone w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć o obszarze. Opracowany został portal monitorujący aktywność szkół i ośrodków w zakresie edukacji o obszarze. www.edukacja.buczyn.pl

Dolny Barycz. Program obszarów zostało ponad 1/3 wszystkich uczniów.

Rysunek 16. Liczba uczniów z obszaru w porównaniu do liczby uczniów uczestniczących w Programie Edukacja dla Doliny Barczew.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LGiD Program Edukacja dla Doliny Barwy, 2015-11-20

Powstałe narzędzia monitoringu skłynowości w zakresie zdobywania wiedzy, o obszarze zgodnie pozwalają na dość szerokie wykorzystanie materiałów edukacyjnych i pomocy edukacyjnych. Systemy, których jest częścią, umożliwiają zidentyfikowanie i wsparcie szkół i przedmiotów w dostępie do oferty edukacji pozaszkolnej. Niestety jak pokazuje porównanie poprawy się statystyka udziału lokalnych szkół w ofercie oświatowej jednak nadal zdecydowana większość, bo 80 % odbiorców oferty, stanowi szkoły spoza obszaru z obszaru Doliny Baryczy.

Najczęściej identyfikowana bariera są wysokie koszty uczestnictwa (bilet + dojazd) w zajęciach wykluczające często z udziału w nich dzieci osób z grup defaworyzowanych. Sprzyja to nie tylko pogłębianiu wykluczenia ale też nie pozwala rozwijać świadomości specyfiki obszaru wśród najmłodszych mieszkańców.

Liderzy edukacji oraz ankietowani w ramach badań rodzice podkreślają potrzebę wykorzystania doświadczeń z wdrażania Programu Edukacji dla Doliny Baryczy. Wskazywali na konieczność wsparcia rodziców w realizacji zadań edukacyjnych, które realizują na rzecz szkoły w organizacjach pozarządowych nie mających dostępu do finansowania. Wskazywali na potrzebę zwiększenia roli rodziców w realizacji zadań edukacyjnych, które realizują na rzecz szkoły w organizacjach pozarządowych nie mających dostępu do finansowania. Wskazywali na potrzebę zwiększenia roli rodziców w realizacji zadań edukacyjnych, które realizują na rzecz szkoły w organizacjach pozarządowych nie mających dostępu do finansowania.

33

Festivali o tematyce regionalnej. Ważne jest też, by aktywizować liderów edukatorów i nauczycieli w zakresie powstawania i promocji innowacyjnych i kreatywnych pomocy edukacyjnych.

Nauczyciele wskazywali na braki materiałów i niewystarczającą wiedzę w zakresie kształtowania postaw. Nauczyciele wskazywali na braki materiałów i niewystarczającą wiedzę w zakresie kształtowania postaw. Nauczyciele wskazywali na braki materiałów i niewystarczającą wiedzę w zakresie kształtowania postaw.

Oleśki, zdziwionego problemu zwanego z edukacją najmłodszych, zdziwionego również, problem demograficzny proces starzenia się społeczeństwa. Dłusze staję trwanie życia, lepszy stan zdrowia, postęp ekonomiczny i społeczny sprawiają, że ludzie stają się coraz liczniejszą grupą w całym społeczeństwie. Mimo, że starszych ludzi jest coraz więcej, nie przekłada się na silne i pozytywne społeczne grupy. Starsze wieści są na margines życia społecznego, a czasem są tam po prostu spychani. Nie podziela się potrzebami. Zdziwionego warunków stworzenia, warunków „wyjść z cienia”, podziela się doświadczeniami i umiejętnościami.

6. Wskazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (inne niż spójność przestrzenna)

Leżący na pograniczu województw dolnośląskiego i wielkopolskiego obszar Doliny Bury jest łączył drogami krajowymi nr 5, 15 i 25 co pozwala komunikować się przejeżdżającym

Trasa 5 – Wrocław, Trzebnica, **Ziębice**, Rawicz, Leszno, Poznań
Trasa 15 – Wrocław, Trzebnica, **Miller Krótoszyn**, Jarocin, Poznań
Trasa 25 – Katowice, Oleśnica, **Przewodów**, Ostrow Wlkp., Poznań lub Kalisz.

Na terenie Doliny Baryczy jest niewiele tras transportowych, obciążających drogi przedwojenne. Region jest gminny (choć to ostatnie sąsiaduje z województwem łódzkim). W regionie nie ma ogniskowania się politycznej i społecznej działalności. W regionie nie ma ogniskowania się politycznej i społecznej działalności. W regionie nie ma ogniskowania się politycznej i społecznej działalności.

Oprócz niewątpliwą spójności obszar Dolina Buryczy związanej ze spójnością terytorialną, opartą na bezpośrednim sąsiedztwie gmin, obszar charakteryzuje się spójnością **geograficzną i przyrodniczą**. Dolinę Buryczą w całości pokrywają największe w kraju Park Krajobrazowy „Dolina Buryczy”, który służy zachowaniu zarówno walorów przyrodniczych jak i krajobrazowych, specyficznego układu wsi, walorów architektury (budownictwo – rosty darniowej, cegły, kamienia, drewna) oraz największy w Polsce obszar europejskiej sieci Natura 2000 – „Ostoja nad Buryczą”.

Fakty położenia na obszarze Parku Krajoznawczego narzuca specyficzne zasady, egzekwowane w razie planowania inwestycji, działalności gospodarczej (obowiązkowa jest ocena oddziaływania na środowisko). Lokalne samorządy (poza Zimrodem i Przygodzicami) nie podlegają niestetyzacji innych uchwalek lokalnego prawa dot. dodatkowej ochrony krajoznawczo czy też zachowania specyficznych walorów architektonicznych budynków, co do którego planowane są zmiany, w związku przebudowa lub rozbudowa LGD podjęła (oprócz inicjatywy i promuje Katalog Tędrzejewskiej Architektury) oraz preferuje operacje w ramach LSR i LSPROR, które zachowują i nawiązują do tradycji architektury i architektury osiedli. Stawianie w ramach lokalnych kryteriów wyboru zamierza kontynuować zadania służące zachowaniu ładu przestrzennego oraz walorów architektonicznych osiedli.

7. Charakterystyka rybactwa i rynku rybnego (liczba gospodarstw, kierunki produkcji, informacja na temat osób zatrudnionych w rybactwie)

Sulowski a w roku 2011 Minister Skarbu Państwa podpisał decyzję o powołaniu spółki Stawy Milickie S.A. w której to województwo dolnośląskie ma 100% udziałów.⁵ Hodowla ryb w ostaniach dwudziestolecu prowadzona była w sposób jednoznaczny, nie było dużego gospodarstwa rybactwa, gospodarstwa na ok. 90% arealne oraz kilkunastu pomniejszych, dysponujących 10% areali. Łącznie powierzchnia lustra wody przeznaczona pod hodowlę ryb stawowych wynosiła ok. 7 000 ha.

Powiatowe inspektoraty Weterynaryjne prowadziły rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, mają zarejestrowanych 47 podmiotów, z obszaru objętego LSR, posiadających nr weterynaryjny „92”, czyli taki, który dopuszcza chów i hodowlę ryb, a także jej sprzedaż. Ponadto na obszarze zarejestrowano 76 podmiotów posiadających nr weterynaryjny „27” na obiekt wodny, bez możliwości prowadzenia chowu i hodowli ryb.

Obecnie, wg zidentyfikowanych przez LGD danych RRW-22 na terenie Doliny Baryczy funkcjonuje 26 podmiotów prowadzących gospodarkę rybactwa i sprawozdających się do Instytutu Rybactwa Środlądowego w Ząbierku.

Na podstawie danych za 2014 rok zatrudnionych na stałe w rybactwie jest 271 osób, dodatkowo 80 osób zatrudnionych jest sezonowo (wg danych z LSROR w 2009 roku było tych osób 212,25, a współczynnik rybactwosci obszaru wynosił 2,1835 (był liczony na podstawie ilości osób zatrudnionych w sektorze rybactwa produkcyjnym na 1000 mieszkańców).

Najwięcej pracowników zatrudnionych jest w Stawach Milickich S.A., bo ponad 220. Poza Spółką na obszarze znajdują się jeszcze 3 duże gospodarstwa rybactwa zatrudniające na stałe ponad 5 osób. Rybactwo stanowi dla nich podstawowe źródło dochodów, są to: gospodarstwo w Rudzie Żmigrodzkiej, Prągowcach i Modzaranowie.

Tabela 19 Gospodarstwa rybactwa, rybacy indywidualni zidentyfikowani przez LGD poprzez przekazywanie RRW-22 za 2014 rok.

Gmina	liczba gospodarstw rybactwa	powierzchnia stawów	wartość produkcji mierzona w przychodach z działalności połowowej wraz z wartością całkowitą produkcji (wraz z rybami konsumpcyjnymi i materiałem obsadowym)	ilość osób zatrudnionych na stałe w gospodarstwach rybactwa
Cieszków	4	131,61	492 504,74 zł	8
Krośnice	4	24,70	110 044,00 zł	3
Milicz	11	6 442,59	18 664 537,80 zł	229
Prągowiec	1	659,90	2 503 780,00 zł	14
Sośnice	1	322,13	2 322 130,00 zł	7
Twardogóra	3	496,31	83 800,00 zł	2
Żmigród	2	176,21	1 172 170,02 zł	8
Razem	26	8 253,45	25 348 966,56 zł	271

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie RRW-22 za 2014 przekazanych przez rybactwa do LGD, 2015-11-30

Każdy podmiot prowadzący chów i hodowlę ryb zajmuje się hodowlą karpia, którego wartość produkcji to ponad 25 mln przychodów (wg danych z RRW-22 za 2014 rok). Oprócz karpia najczęściej i w największej ilości hodowane są amur, sum europejski, karaś, lin i szczupak.

Działalność sektora do roku 2012 ograniczała się do produkcji ryb (głównie karpia- 93% ale i innych ryb słodkowodnych: amur, topłoga, sum, sandacz, szczupak – łącznie 7%) w cyklu 3-letnim (metoda Dabisch), nastawionych w 100% na odłów i sprzedaż przedmiotowa żywej ryby, albo bezpośrednio przez gospodarstwa rybactwa albo poprzez pośredników w dwóch ośrodkach miejskich.

Wysoka zależność od rybactwa pozwoliła na wsparcie w latach 2007-2013 w ramach PO RYBY. Wiele gospodarstw skorzystało z dopłat wodnośrodkowych zapewnianych wsparcie i rekompensaty za prowadzenie gospodarki rybactwa na terenach cennych przyrodniczo. Przyczyniło się to nie tylko do modernizacji parku maszynowego gospodarstw, ale również wzrostu świadomości i odpowiedzialności rybactwa za zachowanie specyfiki obszaru. Wsparcie, z programu PO RYBY 2007-2013 za pośrednictwem LGR, gospodarki rybactwa w zakresie promocji, uatrakcyjnienia i także podtrzymywania i rozwoju działalności

⁵ Źródło: www.stawymilickie.pl

rybactwa, przyczyniło się do podopiecznych w ramach gospodarstw rybactwa dodatkowej lub równoległej działalności gastronomicznej, przetwórczej, rekreacyjnej, edukacyjnej czy nodegowej. Pozwoliło to nie tylko zachować miejsca pracy powiązane z rybactwem ale przyczyniło się do rozwoju branży i wzrostu zatrudnienia. Do końca 2014 roku liczba osób zatrudnionych w sektorze rybactwa wzrosła do 271, czyli o 58,75 osób.

11 podmiotów, w tym rybactw indywidualnych, gospodarstw rybactwa i przedsiębiorstw rybactwa skorzystało z możliwości rozwoju oraz dywersyfikacji działalności gospodarstw rybactwa. Gospodarstwa rybactwa sięgały po środki na tworzenie łowiisk czy budowę rybaków. Rybacy chcą wyjść do klienta indywidualnego inwestowali w sprzęt niezbędny do sprzedaży bezpośredniej ryb, w tym w przewoźne i transport, 7 podmiotów rybactwa podjęło się również reorientacji działalności, rozporządzając działalnością gastronomiczną i nodegową: Stawy Milickie S.A., gospodarstwo rybactwa Ruda Żmigrodzka, gospodarstwo rybactwa Milicz, gospodarstwo rybactwa Kaszowice, gospodarstwo rybactwa Działkowice, gospodarstwo rybactwa Cieszków, gospodarstwo rybactwa Drogoszewice.

Na terenie Doliny Baryczy powstały 2 przetwórcze ryb. Pierwsza prowadzona jest przez Stawy Milickie S.A. (gm. Milicz), druga przetwórcza została w Gospodarstwie Rybactwa Ruda Żmigrodzka (gm. Żmigród). Jeden podmiot rybactwa z gminy Milicz zakupił mobilną paroszalnię do obwoźnej sprzedaży ryb i obsługi sprzedaży na imprezach.

Utrzymanie i wsparcie działalności rybactwa oraz stworzenie możliwości dalszego rozwoju oferty jest kierunkiem poszukiwań i warunkiem zachowania specyfiki obszaru. Należy zwrócić jednak uwagę na istotne problemy takie jak deficyt wody, niewłaściwa gospodarka wodna i melioracyjna utrudniająca dopływ wody z mniejszych cieków wodnych, straty w rybactwie dokonane przez drżkę zwierzęta w tym gatunki chronione. Degradację i zanieczyszczenie wód, następuje poprzez brak należytej konserwacji. Klusownictwo, ale też braku punktów sprzedaży karpia, rosnące koszty produkcji nie rekompensowane ceną – niewielka opłacalność. W świetle tych problemów oraz znaczenia gospodarki rybactwa dla gminy, rybactwa i osób powiązanych z rybactwem została zidentyfikowana jako deficytowy obszar.

Karp jako najbardziej rozpoznawany produkt z stał się elementem wizerunkowym „sprzedającym” całą unikatową powiazaną z jego produkcją ofertę przyrodniczo - kulturową obszar. Największa i unikatowa w skali Europy inicjatywa promująca obszar za pomocą produktu lokalnego sa odbywające się od 2006 przez kolejnych 10 edycji **Dni Karpia w Dolinie Baryczy**. Jest to cykl wydarzeń koordynowanych przez LGD, odbywający się przez ponad 2 miesiące, jesienią w trakcie odłowów ryb. Ma on na celu promocję wśród mieszkańców i turystów specyfiki obszaru, walorów przyrodniczych, kuchni regionalnej, aktywnego i przyjaznego sezonu turystycznego w Dolinie Baryczy, przyciągnąć ok. 100 tys. bezpośrednich uczestników do wydłużenia sezonu turystycznego w Dolinie Baryczy, przyciągnąć ok. 100 tys. bezpośrednich uczestników do wydarzeń edukacyjnych, w roku 2015 już 15), smaku ryb (kolacje z cyklu „ryba do słońca” organizowane są od 2008 - 1. kolacja, w roku 2015 - 18). Archiwum wydarzeń oraz miejsce prezentacji oferty poszczególnych edycji znajduje się w prowadzonym przez LGD serwisie promocyjnym www.dnijkarpia.barycz.pl.

Dzięki temu działaniu i rozpowszechnianiu mody na spożycie karpia na co dzień lokalne restauracje stały się stałymi klientami gospodarstw rybactwa, praktycznie przez cały rok. Podmioty gastronomiczne, punkty sprzedaży oraz przetwórcze, paroszalnice ryb stanowią istotną grupę wsparcia.

Niektóre same gospodarstwa rybactwa w niewielkim dotychczas stopniu zainteresowane były promocją swojej oferty – ryb w restauracjach i informowaniem z jakiego gospodarstwa ryby sa podawane w lokalach. W tym zakresie współpraca podmiotów rybactwa z innymi podmiotami jest niewystarczająca, brakuje mechanizmów współpracy, nieintegrowanie karpia jako markowego produktu regionalnego, środowiska hodowców karpia jest hermetyczne, niezintegrowane i nie ma lobby, dbającego o ich interesy. Stąd potrzeba leżących działań zmierzających do integracji podmiotów i działań, promocji i certyfikacji produktu w krajowych i unijnych systemach jakości.

Dzięki współpracy wielu podmiotów (samorządów, organizacji, przedsiębiorców i usługodawców) a także dzięki wzrostowi wiedzy i świadomości mieszkańców i turystów na temat prowadzonej gospodarki rybactwa, deprecjonujący krótki okres sprzedaży przedmiotowej znacząco rośnie poza ten sezon – co realnie wpływa na sposób prowadzenie gospodarstw z ryb na lokalnym rynku.

Dni Karpia realnie wpłynęły na spożycie karpia na co dzień. Lokalne restauracje stały się stałymi klientami gospodarstw rybactwa, praktycznie przez cały rok (stał wymuszona przez rynek potrzeba inwestycji gospodarstw w przetwórcze ryb i paroszalnice). Zainteresowanie Dniami Karpia ma tendencję rosnącą. Impreza została doceniona jako najlepszy sieciowy produkt turystyczny Dolnego Śląska⁶ oraz jedna z lepszych

⁶ Nagroda w konkursie Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w roku 2009.

promujących region za pomocą produktu regionalnego³. W roku 2014 została wyróżniona w Parlamencie Europejskim jako jedna z 25 najcenniejszych europejskich inicjatyw oddolnych, integrujących społeczność obszarów wiejskich. Istota wg wszystkich partnerów jest dalsza promocja oferty obszaru oraz kontynuacja Dnia Karpia w Dolinie Baryczy.

8. Krótki opis dziedzictwa kulturowego/zabytków.

Unikatowe walory przyrodnicze

Obszar Doliny Baryczy leży na terenie makroregionu geograficznego Obniżenia Miłocko-Głogowskiego, w dwóch mezoregionach: Kotlinie Zmigrodzkiej i Kotlinie Miłockiej, obejmując je Węgorza Krosnickie - część Wątu Trzebnickiego (wg klasyfikacji Kondrackiego).

Dzisiejszy krajobraz Doliny Baryczy został ukształtowany przez wiele stuleci działalności ludzkiej, w szczególności przez dążącą się do średniowiecznej gospodarki stawowej. Powierzchnie zajęte przez stawy, łąki, pola uprawne i lasy zmieniły się w zależności od sytuacji gospodarczo-politycznej, a także czynników klimatycznych, zwłaszcza wieloletnich opadów. Ze względu na bogactwo omiatajonych kompleksów stawów objęte zostały różnymi formami ochrony przyrody.

Obszary chronione. Znajduje się tu największy Park Krajobrazowy w Polsce (87 040 ha - część dolnośląska 70 040 ha, część wielkopolska 17 000 ha), kilka rezerwatów - w tym jeden objęty światową konwencją o ochronie obszarów wodno-błotnych z Ramsar, a w ostatnich latach wyznaczone zostały dwa obszary sieci Natura 2000.

Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Baryczy” sieci Natura 2000 obejmuje obszar 55516,83 ha (ok. 76% w woj. dolnośląskiej i 25% w woj. wielkopolskiej). Na obszarze tym zidentyfikowano łącznie 64 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 37 gatunków lęgowych i 27 gatunków migrujących.

Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” (zw. ostoja siedliskowa), pokrywa się z niewielkimi oddzieleniami z grantami Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy.

Przed przeprowadzeniem inwestycji i przedsięwzięć mogących negatywnie wpłynąć na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000 wymagane jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Na terenie Doliny Baryczy znajdują się następujące rezerваты: Stawy Miłockie, Wydymacz i Olszyny Niezgódzkie. **Rezerwat Stawy Miłockie** jest objęty Konwencją Ramsar (o ochronie obszarów wodno-błotnych); odgrywa znaczną rolę w ochronie fauny, szczególnie ptaków. Teren o powierzchni 25 700 ha ma status ostoi ptasich o międzynarodowym znaczeniu (Important Bird Area - w ramach programu Organizacji BirdLife International). Stawy Doliny Baryczy o powierzchni 7 000 ha zaliczone zostały do światowej sieci obszarów wodnych LivingLakes. **Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”** pozostaje pod nadzorem odpowiednio Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego. Park ma duży wpływ na chronione siedliska przyrodnicze i zwierząt, dlatego, iż istnieje konieczność uzgadniania na jego terenie nowych inwestycji. Częściowo zabezpiecza przed zagospodarowaniem w niewłaściwy sposób obszarów cennych przyrodniczo.

Obszary leśne stanowią 40 % całej powierzchni Doliny Baryczy, co plasuje je znacznie powyżej krajowej średniej. Obszary te, w przeważającej części są pod zarządem Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu oraz w Poznaniu. Gospodarka prowadzona przez Lasy Państwowe sukcesywnie dostosowywana jest do modelu lasu wielofunkcyjnego, w których obok dominującej do niedawna funkcji produkcyjnej, uwzględnia się inne funkcje, w tym ochrony przyrody, edukacji, rekreacji i turystyki. Na terenie Doliny Baryczy działają 2 Leśne Kompleksy Promocyjne: „Lasy Doliny Baryczy” obejmujące nadleśnictwo Międzyzdrze i Zmigrodzkie, oraz Lasy Rydzalskie, obejmujące nadleśnictwo Antonin. Rozwój myślistwa i łowiectwa umożliwiając na tym terenie kwiaty myślistwa.

Udział trwałych użytków zielonych w poszczególnych gminach wchodzących w skład obszaru Natura 2000 jest zróżnicowany i wprost proporcjonalny do udziału słabych gleb. Charakterystyczne jest występowanie dużych arealów łąk i pastwisk w gminach obejmujących przyrodniczo ośrodek Baryczy (Sosińskie 16%, Przygodzice 17%, Odolanów 26%). Zachowały się tu stosunkowo duże obszary łąkowych ekosystemów otwartych, a zwłaszcza wyróżniający się unikatowy na Dolnym Śląsku, rozległy kompleks bardzo cennych pod względem przyrodniczym Łuk Odolanowskich.

Zbiorniki wodne są najważniejszym przyrodniczym typem siedliska na tym terenie. Prawie wszystkie obecnie występujące zbiorniki, poza kilkoma małymi starorzeczami koło Sulowa, to stawy, których historia sięga średniowiecza. Z nimi związana jest znaczna część różnorodności przyrodniczej obszaru, w tym większość wartości stanowiących o uznaniu go za obszar piasz (łęgowskiego, żerowskiego oraz miejsc piosenki pod

migracji ptaków), a także część gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (rózanka, wydra, bobr, łuska nizinna, trzcina grzbieniasta oraz stale żerowiska niedopływu).

W Dolinie Baryczy preferowanie się przedsięwzięcia przyczyniające się do zachowania wymienionych powyżej walorów przyrodniczych, ich zrównoważonego wykorzystania, rozwijające i urozmaiające ofertę turystyczną obszaru i tworzące miejsca pracy w branżach istniejących społecznie (turystyka, rybactwo, edukacja na rzecz obszaru), służące zachowaniu i edukacji. Ich wyjątkowych walorach

Ze względu na ponadgminny charakter walorów przyrodniczych oraz udostępniających je **szlaków turystycznych**, kompleksowo wyremontowane, oznakowane oraz uzupełnione o infrastrukturę turystyczną zostały 420 km szlaku konnego oraz 80 km szlaku kajakowego po rzece Barycz. LCD jest na mocy pozwolen

właścicieli gruntów jedynym operatorem. Będąc sfinansowanymi, w ramach spotkań konsultacyjnych przez osoby zajmujące się promocją gmin a także wyniki badań usługodawców turystycznych i turystów, problemem okazał się brak oznakowania i kompleksowej promocji najpopularniejszej i dostępnej rowerowej i pieszej oferty turystycznej. Ze względu na zaawansowane plany realizacji kolejnych odcinków i plany włączenia ich w istniejący system szlaków, wsparcia wymaga ich budowa, ale też remonty i oznakowanie i promocja oferty na szlakach.

Walorów kulturowych

Dolina Baryczy oferuje zabytki kultury materialnej podlegającej jej specyficzny charakter obszaru leżącego na pograniczu Śląska i Wielkopolski. Na charakterze kultury Doliny odciśnięty jest decydująco piętno warunków naturalnych. Z wczesnego średniowiecza pochodzą ślady najstarszych budowli obronnych w Dolinie Baryczy (grodziska w Leśniku czy Wrocławskich). Ze średniowiecznych budowli obronnych na terenie doliny zachował się jedynie zamek w Milczu. Istniejąca w Zmigrodzie wieża mieszkalna zwana karsztalską powstała w XVI wieku na fundamentach wieży średniowiecznej. Na uwagę zasługują pałac Maltanów z klasycystycznym parkiem w Milczu, okazały pałac Hatzfeldów w Zmigrodzie (spłonął w roku 1945; w roku 2008 ukończono remont zachowawczy części ruin), pałac myśliwski w Antoninie zbudowany w XIX w. przez Antoniego Radziwiła, który wstawił się pobytem i koncertami Fryderyka Chopina. W Mojej Woli w gminie Sosnie znajduje się kolejny pałac myśliwski, unikat na skalę europejską, którego ściany zewnętrzne są wyłożone kora dębu korkowego. Interesujący jest zamek myśliwski von Salischów zbudowany na kształt wieży rybnickiej na Węgorzu. W pobliżu koła Postolima. Mniej okazały domek myśliwski znajduje się także w Modziszowie (obecnie siedziba gospodarki rybactwa „Modziszów”) czy Zamku Myśliwskim (obecnie pensjonat i restauracja „Hubertówka”). W wielu miejscowościach Doliny Baryczy znajdowały się mniejsze pałace lub dwory. Dobrze zachowany jest pałac von Volmersteinów w Krosniewicach (dziś urząd gminy). Natomiast okazały majątek von Rechenbachów w Gozcu, bennie część stanowi mieszkalna czynszowa a druga część po renowacji pełni funkcję kulturalną. W ubogiej Dolinie Baryczy powstawały głównie drewniane kościoły i to tylko w większych miejscowościach. Najstarsza zachowana drewniana świątynia, za to z unikalnym oryginalnym wyposażeniem, znajduje się w Trzebichu. Kościół św. Macieja w obecnym kształcie pochodzi z XVII wieku, został jednak wzniesiony na miejscu starszej świątyni, według podan założeń jeszcze przez św. Wojciecha. Przy wielu z wyjątkowych zabytków powstała oferta rekreacyjna, kulturalna lub edukacyjna dla mieszkańców lub turystów.

Z inicjatywy LCD powstał nowy, unikatowy **Kolorowy Szlak Karpia** - szlak atrakcji Doliny Baryczy - zabytków oraz miejsc z ciekawą, godną polecenia ofertą rekreacyjną, kulinarną, edukacyjną, promującą walory obszaru. Wizerunek szlaku tworzą 30 kolorowych karp, ustawionych w tych miejscach. Każdy z karp jest odrębnym dziełem sztuki. Dzięki innowacyjnemu charakterowi szlaku i ukrytym przy karpach skryżomom geocachingowym, ciekawość jest o nich głośno wśród entuzjastów tej formy turystyki. Szlak i oferta są promowane na stronie www.kolorowyszlakkarpia.barycz.pl.

9. Krótka charakterystyka obszarów atrakcyjnych turystycznie oraz wskazanie potencjału dla rozwoju turystyki, informacja dotycząca liczby gospodarstw agroturystycznych, wskaznik Schiedera (intensywność ruchu turystycznego)

Dolina Baryczy, a szczególnie obszary wodne, zostały wskazane w badaniach jako wyjątkowo atrakcyjne. Turystyka aktywna rowerowa, konna, piesza ale i kulinarna (bazująca na produktach rybactwa) jest już bardzo rozpowszechniona w regionie. Według przeprowadzonych w 2014/2015 badań⁴ o Dolinie Baryczy służyło dotychczas 94,4% ogółu respondentów, w tym 96,5% jej mieszkańców oraz 90,0% mieszkańców ośrodków docelowych działań promocyjnych prowadzonych przez LCD (Wrocław i Ostrów Wielkopolski). Najczęściej decydującymi o wyborze miejsca pobytu są: krajoznawstwo (51,7%), krajoznawstwo, parków krajoznawczych

³ Tłł miejsce w ogólnopolskim konkursie na imprezy, najlepiej promujące region za pomocą produktu regionalnego

Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2010.

⁴ Regionalizacja turyzmu/geoanaliza Polski, Wikipedia

⁴ Badania pt. „Rozpoznawalność marki: Dolina Baryczy”. Białost 2015

(35,0%), rzeki Barycz, spływów kajakowych (38,9%), dzikiego pasterwa, birdwatching (27,1%), oraz wokół czystego regionu, przyrody, rezerwat. Zachowanie tych obszarów jest priorytetowe. Obszar ten jednak wyklucza się ze względu na niedobór wody. Rohunkowa, ale też uzasadniona, bo niezbędna do prowadzenia gospodarki rybnej polityka poboru wody wpływa na jej brak w rzec Barycz w sezonie turystycznym. Niedobór i niskie stany wody powodują często zaprzestanie przez rybaków hodowli karpia na najbardziej problematycznych zbiornikach, to z kolei powoduje ich zarastanie i ubożenie z powodu braku rybnego pokarmu najbardziej charakterystycznych gatunków płaszczy.

67,4% ogółu badań powiązane z obszarem Natura 2000 postrzegają jako atut Doliny Baryczy, gdyż dzięki ochronie siedlisk Dolina Baryczy jest wyjątkowo cennym przyrodniczym obszarem, co przyciąga sie do wzrostu ruchu turystycznego – tworzenia miejsc pracy związanych z obsługą ruchu turystycznego tj.: pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne, wypoczynkowe sprężu (kajaki, rowery, sprzęt opływowy do obserwacji płaszczy), łowiska wędkarskie, stajnie, restauracje, wiaty turystyczne jest wskazywanym przez badanych jak i mieszkańców obszaru preferowanym kierunkiem interwencji.

Tabela 20 Ilość obiektów noclegowych i osób korzystających z tych obiektów 2007 i 2014.

Gmina	2007		2014	
	turystyczne obiekty noclegowe	korzystający z obiektów noclegowych	turystyczne obiekty noclegowe	korzystający z obiektów noclegowych
Odolanów	3	1836	4	3886
Przygodzice	4	3218	4	1914
Krosnice	2	888	4	4117
Milicz	8	7813	5	6204
Twardogóra	0	0	1	1148
Zmigród	2	1256	1	128
Razem	19	15011	19	17397

Źródło: opracowanie własne LGD na podstawie danych GUS, brak danych Gminy Sieroszowice i Cieszków
www.stat.gov.pl, 2015-11-20
 Wg danych z GUS liczba obiektów nie wzrosła, jednak wzrosła ilość korzystających z tych obiektów o 2 386 osób.

Tabela 21 Ilość osób korzystających z obiektów noclegowych turystycznych

Gmina	2014		2007		2014-2007		% wzrost liczby korzystających z obiektów noclegowych
	turystyczne obiekty noclegowe	korzystający z obiektów noclegowych	turystyczne obiekty noclegowe	korzystający z obiektów noclegowych	turystyczne obiekty noclegowe	korzystający z obiektów noclegowych	
Odolanów	4	3886	3	1836	1	2050	112%
Przygodzice	4	1914	4	3218	0	-1304	-41%
Krosnice	4	4117	2	888	2	3229	364%
Milicz	5	6204	8	7813	-3	-1609	-21%
Twardogóra	1	1148	0	0	1	1148	0%
Zmigród	1	128	2	1256	-1	-1128	-90%
Razem	19	17397	19	15011	0	2386	16%

Źródło: Opracowanie własne LGD, 2015-11-20

Dzięki inwestycjom powstała oferta, która nie jest już w stanie obsłużyć rosnącego ruchu turystycznego. Dlatego ten obszar wymaga szczególnego wsparcia.

Według danych z GUS ilość korzystających z obiektów noclegowych (wskaznik Scheidtera) od roku 2007 odnotowano wzrost liczby nocujących w obiektach turystycznych z 15011 w 2007 do 17397 w 2014¹⁰. Co stanowi wzrost o 16%. Należy jednak zauważyć, że niewielkie obiekty noclegowych spełnia obecnie obowiązujący standard, sprawodawcy względem GUS, a nawet nie jest prawidłowe w tych statystykach ujętych (nie zmieniła się liczba diagnozowanych obiektów pomiędzy 2007 a 2014), stąd wnioskujemy, że ilość turystów nocujących w Dolinie Baryczy jest znacznie większa.

¹⁰ GUS, www.stat.gov.pl

Mimo braku realnych danych jest to jedyny wskaźnik obrazujący progres w rozwoju potencjału turystycznego, dlatego też zostanie wykorzystany jako dane wyjściowe do porównania zmiany oddziaływania interwencji w sferze turystycznej.

Poleżenie w odległości ok. 1 godz. drogi od aglomeracji Wrocławia, Poznania, Leszna, Kalisza oraz stosunkowo dobra sieć połączeń sprzyja jednorodnym wyjazdom – coraz chętniej korzystają z nich również sami mieszkańcy – poznając w ten sposób walory i atrakcje sąsiednich gmin.

Na wzrost rozpoznawalności, a tym samym zainteresowania turystyką w Dolinie Baryczy, mają bez wątpienia wpływ działania promocyjne realizowane przez LGD we współpracy z licznymi partnerami, szeroka oferta produktów lokalnych i usług turystycznych Dolina Baryczy Poleca, organizacja Dni Karpia w Dolinie Baryczy, wsparcia Święto Sądów, promocja szlaku kajakowego, konna, działania edukacyjne ze szkołami, ośrodkami edukacyjnymi czy też współpraca z podmiotami gastronomicznymi. Mimo dynamicznego rozwoju oferty turystycznej przetrwała w tym zakresie, zachowując i promując specyficzny charakter Doliny Baryczy, oraz wciąż duży potencjał w tym zakresie, brakuje jednak bazy sieć z trudnością, zły stan połączeń komunikacyjnych, utrudniający dotarcie w wybrane miejsca Doliny Baryczy. Niewystarczające oznakowanie szlaku, słabe lub brak zupełnie oznakowania, dotarciu do atrakcji, brak oferty przy zabawkach, możliwości zwiedzenia, słabe kompetencje jezyczne, blokujące możliwość, otwarcia się na turystów zagranicznych oraz brak bazy noclegowej w odpowiednim standardzie dla dużych grup 40-50 osób.

10. Opis produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych podkreślających specyfikę danego obszaru (krótki opis produktów charakterystycznych, występujących na obszarze), w tym promocji i sprzedaży takich produktów.

Dolina Baryczy jest obszarem o wyrazistych produktach lokalnych oraz usługach turystycznych, związanych ze przynależnością do regionu.

W celu wyróżnienia i promocji najbardziej charakterystycznych i przyjaznych środowisku produktów i usług wysokiej jakości w roku 2008 wprowadzono w regionie unikatowy i dotąd nie powtórzony w skali kraju regionalny system promocji „Dolina Baryczy Poleca”. System polega na promocji wyróżnionej Znakami oferty, ale również kompleksowemu wsparciu objętych promocją producentów i usługodawców: donadzw, szkolenia z prowadzenia działalności, znajomości specyfiki Doliny Baryczy, wsparcie marketingowe w rozwoju oferty, inicjowanie oraz wspieranie współpracy pomiędzy podmiotami oraz sieciowanie produktów i usług. Wskutek działań związanych ze wsparciem producentów i usługodawców oraz licznymi i różnorodnymi działaniami promocyjnymi w regionie oraz poza nim, mamy do czynienia ze stale zwiększającą się ilością produktów i usług posiadających Znak.

Tabela 22 Wykaz ilości produktów objętych znakiem Dolina Baryczy Poleca

Rok	Produkty	Usługi
2008	15	--
2009	21	14
2010	26	19
2011	18	20
2012	Użytkownicy: 16 Kandydaci: 5	Użytkownicy: 17 Kandydaci: 6
2013	Użytkownicy: 17 Kandydaci: 1	Użytkownicy: 21 Kandydaci: 6
2014	Użytkownicy: 18 Kandydaci: 10	Użytkownicy: 25 Kandydaci: 10

Źródło: Opracowanie LGD, dane Kaptala Znaków DBP.

Spis osób grup produktów charakteryzujących obszar wyróżniamy: ryby i produkty przetworstwa (filety, ryby wędzone, przetwory marynowane), drzewna, owoc sadownicze i produkty przetworstwa (soki, przetwory), wyroby piśkarnicze i cukiernicze, nabiał (sery, krowie, owcze, kozie, jaja kur, ziołonośców kurczakowych), miody. Wv. produkty lokalne, pochodzące i wytwarzane w regionie, związane z lokalnymi tradycjami, historia, gospodarka, promowane są za pomocą ww. Znak. Z inicjatywy niektórych producentów oraz przy wsparciu Farmerstwa część z nich trafiła na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra

Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako **produkt tradycyjny**: karp milicki, miód wielokwiatowy z Doliny Baryczy, syrop malinowy z Doliny Baryczy oraz chleb gogolowiński¹¹. Na 44 produkty z Dolnego Śląska z listy Baryczy. Na Listę wpisany jest produkt, którego jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji. Za tradycyjne uważa się metody wykorzystywane od co najmniej 25 lat. Produkt ubiegający się o taki wpis powinien ponadto stanowić element tożsamości społeczności lokalnej i należeć do dziedzictwa kulturowego regionu, z którego pochodzi.

Ww. formy służą promocji obszaru i zwiększeniu wiedzy o nim, nie zapewniają jednak formy prawnej ochrony samym produktom, często wytwarzanym w specyficzny sposób. Najpewniejszą formą ochrony produktów regionalnych, najbardziej podkreślających specyfikę obszaru i czepiających swoją siłę z regionalnego pochodzenia, daje Unijny System Ochrony Produktów Regionalnych. Jedynym produktem z Doliny Baryczy, który na szczeblu ogólnym jest chroniony, jest karp milicki. Dotychczas w tym kierunku poczyniono liczne kroki (m.in. badania składu mięsa karpia mające dowieść jego wyższą jakość nad karpem tego samego gatunku/odmiany, ale z innego obszaru), póki co nie zostały one jednak zrealizowane sukcesem. Skuteczna rejestracja karpia milickiego w unijnym systemie ochrony wymusi na lokalnych producentach stosowanie ujednoliconych zasad produkcji, trzymanie wysokiego poziomu oraz pomoże w radzeniu sobie z nieuczciwą konkurencją, podsywająca się pod renomę karpia milickiego. Zależy jednak, będzie od gotowości do współpracy i certyfikacji samych producentów karpia.

Promocja produktów i usług lokalnych (modlegi, gastronomia, rekreacja i edukacja) odbywa się w znaczący sposób za pomocą systemu promocji „Dolina Baryczy Poleca” - wydawane są materiały o obszarze zawierające informacje o ofercie, prowadzony jest serwis www.dopolecabaryczy.pl. Podmioty ze Znakiem „Dolina Baryczy Poleca” na preferencyjnych warunkach uczestniczą też w imprezach lokalnych promujących walory i ofertę obszaru, tj. Dni Karpia w Dolinie Baryczy czy Jarmarki Świąteczne. Podmioty realizują również działania promocyjne we własnym zakresie. Sprzedaż produktów i usług lokalnych odbywa się w dużej mierze bezpośrednio w miejscu wytwarzania, sprzedaży produktów i usług, podczas imprez lokalnych (jarmarków), które organizuje Partnerstwo oraz podczas wyjazdów na zaproszenie na imprezy i wydarzenia związane z promocją regionów i zdrowego odżywiania i życia.

Z przeprowadzonych badań¹² wynika jednak jasno, że wskutek działań promocyjnych wzrosła rozpoznawalność najbardziej związanych ze specyfiką obszaru produktów. Problemy zgłaszane przez ten sektor: produkty wytwarzane są na małą skalę, są tu wytwarzane i tu powinny być sprzedawane, ale ogranicza to możliwości zbytu. Podmioty ze Znakem DBP nie mają wolnych środków na działania promocyjne, co z kolei ogranicza możliwości promocji, która jest wykonywana we własnym zakresie, to jest dziedziną mocno niedofinansowaną i bagatelizowaną, jakości promocji jest niską. Producentom i usługodawcom brakuje wiedzy, kompetencji i środków do wydawania kompleksowych materiałów promocyjnych dla swojej oferty.

11. Podsumowanie najważniejszych problemów, potrzeb, zasobów i potencjału obszaru.

Grupy szczególnie defaworyzowane w dostępie do rynku pracy:

- Osoby długotrwale bezrobotne, w tym niezarejestrowane i osoby pozostające w szarej strefie;
- Kobiety powracające na lokalny rynek pracy;
- Osoby z grupy 50+ w szczególności zwolnione przez poprzedniego pracodawcę i poszukujące zatrudnienia;
- Młodzież po zakończeniu nauki;
- Osoby zatrudnione w rybołactwie.

W ramach planowania interwencji na rynku pracy należy uwzględnić przede wszystkim, motywację przedstawicieli poszczególnych grup do wejścia na rynek pracy. Największą motywację wykazują kobiety powracające na rynek pracy, osoby 50+ oraz młodzież. I to ich szczególnie warto wspierać oraz zadbać o to, by zdobyli niezbędną wiedzę z zakresu zasad prowadzenia działalności gospodarczej. W ramach rozwijania przedsiębiorczości należy przewidzieć wspieranie działań ułatwiających przedstawicielom tych grup podjęcie zatrudnienia. Wspieranie wymaga również rozwój usług z zakresu usług opiekuńczych nad dziećmi, tak aby ułatwić matkom decyzję o powrocie na rynek pracy.

W ramach działań związanych z diagnozą partycypacyjną dokonano identyfikacji grup społecznych, które szczególnie słabo angażują się w aktywność i życie społeczne obszaru, grupy te to:

- Seniorzy (osoby z grupy 60+);
- Młodzież (grupa wiekowa od 18 do 25 lat).

¹¹ Źródło: <http://www.minrol.gov.pl/lakosc-zywnosci/Produkty-regionalne-i-tradycyjne/Liste-produktow-tradycyjnych woj.-dolnoslaskie>

¹² Raport końcowy, rozpoznawalność marki Dolina Baryczy Poleca, Białost, 2014

Niski udział przedstawicieli tych grup w życiu społecznym obszaru ma odmienne źródła. Seniorzy wykazują duże zainteresowanie udziałem w życiu społecznym, jednak na przeszkodzie stoją im głównie kwestie związane z niskim dostępem do komunikacji publicznej wewnątrz obszaru i brak środków. Istotnym elementem jest też brak wiedzy i kompetencji w planowaniu samodzielnych działań oraz obawa przed biurokracją. Jednocześnie należy wskazać, że wszystkie grupy korzystają z ofert organizowanych w miejscowościach zamieszkania, odbywających się w świetlicach wiejskich, w tym oferty, która tworzą w sposób zaangażowany sami mieszkańcy.

Niski udział w życiu społecznym obszaru młodzieży jest wynikiem braku atrakcyjnej dla niej oferty zajęć czy to w świetlicach wiejskich czy ośrodkach kultury. Oferta tych instytucji skierowana jest głównie do dzieci. Dodatkowym utrudnieniem jest współczesny model spędzania czasu wolnego czy komunikowania się w świecie wirtualnym, a nie realnym.

W ramach lokalnych kryteriów wyboru operacji zaplanowany został system wspierający działania na rzecz aktywizacji tych grup, w którym planuje się wykorzystać doświadczenia programu Działaj Lokalnie.

Ponadto wspierany będzie rozwój usług z zakresu usług opiekuńczych dla seniorów, tak aby ułatwić im kontakt z innymi seniorami i możliwość realizacji wspólnych działań.

Preferowane do wsparcia będą osoby młode, chcące zakładać lub rozwijać ofertę spędzania wolnego czasu, w tym turystyczną i edukacyjną. Przewiduje się wsparcie innowacji, co skutkować może niespotykanymi dotąd na obszarze atrakcjami, odpowiadającymi potrzebom osób młodych. Preferowany zakres operacji obejmować będzie wsparcie inicjatyw NGO tworzących we współpracy z partnerami publicznymi, angażujących mieszkańców oraz przyczyniających się do zwiększenia oferty spędzania wolnego czasu i ogólnie dostępnej, niekomercyjnej oferty turystycznej obszaru.

Istotna grupa wsparcia będą rzemieślnicy, osoby po 50+ oraz młodzi domownicy. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów są to osoby przekazujące prowadzenie gospodarstw rękodzielniczych osobom młodym, bardzo doświadczone ale bez wystarczających kompetencji w zakresie podejmowania dodatkowych działalności, w tym pozyskiwanie nowych źródeł dochodu. Należy również wspierać produkty i usługi regionalne, najbardziej podkreślające specyfikę obszaru i czepiające swoją siłę z regionalnego pochodzenia w ramach wypracowanego modelu certyfikacji Dolina Baryczy Poleca – wsparcie dla użytkowników znaku DBP.

IV. ANALIZA SWOT ORAZ KONSULTACJE I BADANIA -

Analiza strategiczna SWOT obejmuje rozpoznanie sił i słabości (analiza wewnętrzna) oraz obecnych i przyszłych zmian w jej otoczeniu, czyli jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna). Prezentowana poniżej tabela SWOT jest wynikiem syntezy i poddania ocenie aktualności zapisów SWOT z LSR i LSROR 2007 – 2013. Uzupełnienie zapisów analizy było przedmiotem pracy grupy roboczej (wzręsten), w analizie uwzględnione zostały syntetyczne zapisy przedstawione w diagnozie opisu stanu i tendencji rozwojowych obszaru Doliny Baryczy. Uwzględnione zostały wnioski ze spotkań tematycznych w szczególności z rybakami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, społecznymi organami LGD, oraz wnioskami z wdrażania LSR i LSROR 2007-2013 a także wnioski z badań. Przy zapisach wskazano źródło pochodzenia zapisów odpowiedni litera D – diagnoza, B – badania, W – wnioski z spotkań konsultacyjnych.

Korzystając z dostawczego pogłębionej analizy SWOT zawartej w LSR i LSROR 2007-2013, w procesie sporządzania analizy wykorzystany został podział na sfery, co pozwoliło na bardziej szczegółową analizę mocnych i słabych stron obszaru, w szczególności tych, które dotyczą choćby oczywiście nie wyłącznie, branży rybkiej (zaznaczone na niebiesko). Wyodrębnione obszary obejmują odpowiednio:

Sferę przyrodniczo-kulturową poddając analizie zasoby przyrodnicze i kulturowe obszaru, dziedzictwa, uwarunkowania geograficzne i ofertę turystyczną bazującą na wymienionych elementach.

Sferę gospodarczą – obejmującą zagadnienia związane z charakterystycznymi dziedzinami gospodarki, bezrobociem, kwalifikacjami zawodowymi, usługami i produkcją na obszarze, oraz podejmowanymi przez LGD (DBP) a także infrastrukturą sprzyjającą rozwojowi biznesu, grupami defaworyzowanymi w dostępie do lokalnego rynku pracy.

Sferę społeczną obejmującą zagadnienia związane z aktywnością obywatelską i społeczną, ofertą aktywizacyjną, infrastrukturą społeczną, sytuacją grup defaworyzowanych w życiu społecznym.

Zapisy analizy SWOT zostały poddane konsultacjom społecznym w ramach otwartych spotkań z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami, zrealizowanych w miesiącach wrzesień – październik 2015 w każdej z gmin członkowskich. Celem było uporządkowanie zapisów i nadanie wag wskazujących na główne obszary interwencji. Z porównań 40 odpowiedzi od mieszkańców obszaru, którzy dokonywali oceny wartości zapisów w skali od 1 do 5 punktów, przy czym 1 oznacza będzie bardzo niski poziom, a 5 bardzo wysoki poziom oceny, ułożono stała hierarchia zagadnień w ramach danego obszaru. Odpowiednio kolorem czerwonym zaznaczono obszary, które otrzymały najwyższe i wysokie wartości punktowe. Dodatkowo niebieskim tłem zostały wyróżnione obszary analizy, szczególnie wyróżnione przez podmioty rybackie.

Tabela 23. Analiza SWOT

MOCE STRONY	SLABE STRONY
Sfera przyrodniczo-kulturowa - Niepoważne walory przyrodniczo-ekspozycyjne, związane z prowadzoną gospodarką rybacką, w tym istniejące i planowane obszary objęte różnymi programami ochronnymi (B, W, D) - Rosnąca rozpoznawalność obszaru – marka Doliny Baryczy (B, W) - Istniejące na obszarze szlaki turystyczne, trasy biegowe, szlaki rowerowe, szlaki konna i kajakowy oraz szlaki tematyczne oraz liczne szlaki przyrodnicze (D) - Dostępność i położenie obszaru przebieg dróg krajowych i wzdłuż komunikacyjnych z dużymi ośrodkami (D, W) - Lokalna oferta turystyczna tworzona przez organizacje wiejskie oraz organizacje edukacyjne i przyrodnicze (wsie tematyczne, dni karpia, edukacja) (B, D) - Zabytki – kościoły, zamki, pałace, parki (zabytkowe) będące atrakcją turystyczną oraz ciekawa historia obszaru, wynikająca z	Sfera przyrodniczo-kulturowa - Brak spójnego oznakowania i informacji o istniejących szlakach i atrakcjach, system informacji o szlakach i ofercie turystycznej (D, B) (4) - Słabo rozwinięta i oznakowana infrastruktura związana ze szlakami turystycznymi, w szczególności miejscami parkingowymi, informacją o ofercie, miejscach postoju i atrakcjach (D, B, W) (4) - Brak kompleksowej oferty rekreacyjnej i turystycznej obszaru, w tym dostosowania jej do potrzeb turystyki zagranicznego, rodzin i dzieci, seniorów, niepełnosprawnych, grup sportowych (W, B) (3, 4) - Niewystarczająca dostępność wysokiej jakości materiałów o obszarze – przewodników, map, monografii historycznych i innych materiałów promocyjnych, w tym w językach obcych. Brak „banku” wydawnictw o obszarze (W, B) (3) - Niewielka ilość punktów dystrybucji materiałów promocyjnych (punktów IT) oraz podmiotów posiadających personel z odpowiednimi kwalifikacjami. Brak mechanizmów sprzedaży materiałów edukacyjno-informacyjnych, promocyjnych (B) (2, 3, 4)

pogranicznego położenia (dawna granica polsko-niemiecka) (D) - Istniejąca baza rekreacyjno-sportowa: baseny, korty, parki linowe, trasy tematyczne (D) - Istniejące na obszarze systemowe rozwiązania służące zachowaniu specyfiki obszaru w zakresie promocji i wsparcie produktów i usług lokalnych – System Dolina Baryczy, Połecia, Dni Karpia, Edukacja dla Doliny Baryczy (B, W, D) - Dostawczanie w zakresie promocji obszaru, w tym finansowaniu działań z różnych funduszy (D, B)	• Niewystarczająca i mało różnorodna oferta turystyczno-edukacyjna gospodarstw rybackich (W, D) (2) • Brak trójsektorowej współpracy i rozwiązań strategicznych, planistycznych, służących zachowaniu specyfiki obszaru (plany zagospodarowania, plany promocji, plany inwestycyjne, edukacja w zakresie segregacji śmieci, oferta turystyczna, parkingu, infrastruktura komunikacyjna i informacyjna, np. parkingi, drogi, szlaki, połączenia kolejowe, dworce kolejowe (W, D) (3) • Niewystarczające wykorzystanie (niewielka ilość oferty) związanej z potencjałem przestrzeni publicznej (rynków miast, powstające oferty rekreacyjnej – baseny, korty, zalewy, parki linowe, wyremontowane zabudki) na potrzeby ruchu turystycznego (W) (3, 4) • Niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii (W) (1, 2, 3, 4)
Sfera gospodarcza - Identyfikacja grup defaworyzowanych na rynku pracy (D) - Dobre warunki do rozwoju oferty turystycznej i edukacyjnej (D) - Rosnąca rozpoznawalność obszaru jako miejsca rekreacji i wypoczynku oraz miejsca do zamieszkania (B, D) - Istniejące na obszarze markowe rozpoznawalne i identyfikowane z obszarem produkty lokalne oraz rekolekcyjne, w tym karp jako rozpoznawany markowy produkt obszaru (B, D) - Funkcjonujący system „Dolina Baryczy Połecia” (D, B) - Rozpoznawalna i skuteczna oferta promocji w ramach Dni Karpia w Dolinie Baryczy (D, B) - Wysoki stopień zależności do rybactwa gwarantujący dostęp do środków zewnętrznych (D) - Powstałe na obszarze inwestycje turystyczne/rekreacyjne służące powstawaniu nowych miejsc pracy (D) - Położenie na pograniczu województw i rosnąca dostępność komunikacyjna – trasa S5, drogi krajowe i wojewódzkie (D) - Lokalne instytucje finansowe – banki wspierające rozwój przedsiębiorczości (D)	• Dura ilość osób berobolnych wśród osób w wieku produkcyjnym (D) (1, 2) • Niewielka aktywność zawodowa kobiet na wsi (D) (1, 2) • Rosnący deficyt wody oraz niewystarczająca współpraca podmiotów lokalnych w zakresie zarządzania wodą – brak możliwości prowadzenia gospodarki rybkiej (D, W) (1, 3) • Braki w remontach urządzeń melioracyjnych, przyczyniające się do jakości i zarządzania wodą na obszarze (D, W) (1) • Brak badań dotyczących potencjału ekonomicznego – gospodarczego obszaru, w szczególności rybactwa (B, D, W) (3) • Niewystarczająca współpraca podmiotów usługowych (noclegi, gastronomia, oferta turystyczna, komunikacja) (B, W) (2, 3) • Zły stan dróg i słabo rozwinięta komunikacja publiczna, głównie wewnątrz obszaru, uniemożliwiająca lub utrudniająca dostęp do rynku pracy, gospodarstw rolnych i rybactwa (D) (4) • Niewielka ilość zakładów przetwórczych i punktów skupu produktów rolnych w tym produktów rybactwa, łowiectwa (D) (1, 2) • Brak identyfikacji i przepływ informacji w zakresie zagospodarowania miejsc pod inwestycje lub oferty usługowej, związana z powstałymi inwestycjami publicznymi (W) (2) • Brak systemu wsparcia szkoleń, szkół w zakresie nabycie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy w tym branży turystycznej, edukacyjnej, usług okolicznych i rybactwa (D, W) (1, 2) • Niewystarczająca ilość i niewielka różnorodność produktów lokalnych do sprzedaży, w krótkim łańcuchu dostaw (sklepy, restauracje) (B, W) (1, 2) • Brak miejsc usługowych (inkubatorów) wspierających powstawanie nowych produktów lokalnych (B, D) (2) • Niewystarczające wsparcie gospodarki rybkiej służące ochronie przed negatywnymi czynnikami przyrodniczymi (deficyt wody, szkody rybaczowe, choroby), kulturowymi (goleczenie przazwolenie na

	Klasownictwo, sprzedaż ryb spoza obszaru (W) (1.3) - Brak mechanizmów weryfikacji pochodzenia karpia, konkurencja i pęcie marki (B, W, D) (1.2.3) - Niewystarczające zmodernizowane gospodarstwa rybackie w zakresie dostosowania oferty do całorocznej sprzedaży (D) (1.2) - Niewystarczająca współpraca podmiotów rolnych i rybactwa z innymi podmiotami (sklepy, restauracje, sprzedaż bezpośrednia) w ramach krótkiego łańcucha dostaw (W, B) (1.2.3) - Niewystarczająca wiedza i infrastruktura służąca dostawom oraz wyposażaniu punktów sprzedaży produktów lokalnych (B) (1.2) - Brak wsparcia i edukacji dla przedsiębiorców na wszystkich szczeblach nauczania, mający wpływ na migrację ludzi, w szczególności młodych i wykształconych (D, W) (1.2.3) - Brak instytucji oceny biznesu, brak kompleksowego wsparcia i doradztwa dla lokalnej przedsiębiorczości, zróżnicowanych usług, zawodów, profesji (D) (1.2) - Niewystarczające wsparcie (innowacja, kreatywność) i wykorzystanie potencjału umiejętności przetwórczych, rekreatywnych i artystycznych – (usługi pamiątkarskie) (D) (2.3) - Ograniczona możliwość dostępu do innowacji ze względu na wysoki koszt nowych rozwiązań: braki w know-how (W) (1.2.3.4) - Niedostateczny rozwój i dostępność oferty opiekuńczej umożliwiającej mieszkańcom powrót na rynek pracy w tym zlokalizowanych i przedszkoli, opieki nad osobami starszymi (D) (2) - Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie (D, W, B) (2) - Niewystarczająca oferta i kompetencje, w tym językowe, promocyjne, związane z obsługą grup zorganizowanych, osób niepełnosprawnych, rodzin z dziećmi itp. (B) (2) - Zmniejszająca się liczba gospodarstw rolnych, stanowiących potencjał dla powstania lokalnych produktów (masowa produkcja wywozowa poza obszar) (D) (2) - Zmniejszająca się liczba osób chcących kontynuować tradycyjne zawody - rolnictwo, rybactwo, meblarstwo, kowalstwo itp. (W) (3) - Niewystarczające wykorzystanie i zaangażowanie producentów i usługodawców w działania systemu „Dolina Baryczy Poleca” (W) (3) - Brak mechanizmów kształtujących wśród przedsiębiorców wiedzę i postawy na temat społecznej odpowiedzialności biznesu (W) (3) - Problemy z dostępem oraz z ilością usług dla osób starszych w zakresie kultury i usług społecznych, medycznych (D) (2.3) - Wysokie koszty nowoczesnych instalacji dla ekonomicznych rozwiązań (w tym alternatywnych źródeł energii elektrycznej oraz ciepła) (W) (1.2.3.4)
Sfera społeczna	

- Desiawidzenia z wdrażania wielofunduszy zintegrowanych strategii z okresu 2007-2013, wpływających na kompleksową ofertę i rozpoznawalność obszaru (W, B, D) - Rosnąca świadomość lokalnej społeczności o specyfice obszaru (W, B) - Isnujące i aktywne działające zespoły ludowe i artystyczne (D) - Desiawidzenia i dobre praktyki w prowadzeniu lokalnego konkursu grantowego (W, D) - Dobre rozwinięta sieć szkół (D) - Desiawidzona i aktywna grupa liderów edukacji, organizacji wiejskich (D) - Funkcjonujące mechanizmy programu Edukacja dla Doliny Baryczy (D, B) - Rosnąca liczba aktywne działających organizacji pozarządowych (D) - Napływ na wieś nowych mieszkańców i włączanie się ich w życie społeczne obszaru (D) - Rozwój infrastruktury społecznej oraz sportowej i rekreacyjnej, służącej aktywizacji mieszkańców (D) - Isnujące świetlice, domy kultury, infrastruktura społeczna (D) - Wsparcie aktywności mieszkańców w ramach inicjatyw lokalnych, funduszy społecznych itp. (D) - Rosnące zaufanie i współpraca podmiotów w zakresie tworzenia oferty edukacyjnej (W, D)	- Słaba znajomość historii lokalnej historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, specyfiki krajoznawstwa (W, B) (3) - Niewystarczające rozwinięta i doposażona i zaopiekowana przez działania bazą ośrodków kulturalnych, bibliotek i świetlic, miejsc i ośrodków edukacji pozaszkolnej (W, D) (3) - Braki w wyposażeniu i infrastrukturze edukacyjnej i szkolnoej, popularyzujące naukę, innowacje i rozwiązania służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu (D, W) (3) - Niewystarczająca ilość materiałów edukacyjnych dotyczących zachowania specyfiki obszaru w tym publikacji na temat rybactwa (W) (1.3) - Brak systemu wsparcia i promocji oferty edukacji pozaszkolnej wśród mieszkańców (W) (3) - Niska świadomość ekologiczna mieszkańców związana z przeciwdziałaniem zmianom klimatu dotycząca gospodarki odpadami (W, B) (3) - Niewielkie zaangażowanie większości społeczeństwa, szczególnie młodych, w aktywność i życie społeczne na obszarze (wolontariat) (W, B) (3) - Odpyły młodych i aktywnych ludzi, brak wsparcia dla „wypalonych” liderów (W) (3) - Brak wiedzy i wsparcie działań NGO (W) (3.4) - Niskie kompetencje cyfrowe osób 50+, umożliwiające dostęp do informacji (W) (1.2.3.4) - Niskie kompetencje mieszkańców związane z zarządzaniem, porządkowaniem i rozliczaniem środków członków i osób działających w organizacjach pozarządowych (W) (3) - Brak dostosowania zajęć kulturalnych i aktywizacyjnych do faktycznych oczekiwań i potrzeb konkretnych grup odbiorców (dzieci, młodzież, seniorzy, etc.) (W, D) (3) - Zbyt mała ilość realizacji działań publicznych, prywatnych, stosunkowo słaba współpraca międzysektorowa, ponadgminna, międzywojewódzka w ramach obszaru (W, D, B) (3.4) - Niewystarczające przygotowanie animatorów i osób zaangażowanych w kształcenie świadomości społecznej lokalnej (świetlice, biblioteki, ośrodki kulturalne z zakresu specyfiki obszaru oraz działań dla środowiska w tym znajomość oferty edukacji pozaszkolnej) (W, B) (3.4) - Niewystarczający przepływ i sposób gromadzenia danych w zakresie aktywności NGO (D) (3) - Niewystarczająca oferta i wymiana dobrych praktyk (wystawy, przeglądy w zakresie animacji grup zorganizowanych, zespołów, kół itp.) (W, B) (3)
SZANSE	ZAGROZENIA
Sfera przyrodniczo-kulturowa - Funkcjonowanie obszarów chronionych szansa na dostęp do większych środków (D) - Rosnące zainteresowanie pobytami turystów z kraju i zagranicy (B, W) - Moda na turystykę kwalifikowaną, edukacyjną, unikającą powstających w zgodzie z przyrodą wykorzystujących połączenie ofert	Sfera przyrodniczo-kulturowa - Kłeska żywiołowa wynikająca ze zmian klimatu, susza (W) (1) - Brak współpracy i wspieranie budowy nowych zbiorników wody bez uwzględnienia realnego dostępu do wody (W) (1.2) - Ograniczenia wynikające z różnych form ochrony przyrody (W, D) (1)

(miejsca noclegowe i gastronomiczne, oferta warsztatów rekreatywnych, rajdów rowerowych, spacerów kajakowych, etc.) (B,W) • Bliskość dużych aglomeracji (D) • Wykorzystanie współpracy i dobrych praktyk z innych obszarów - pozyskanie nowych rynków zbytu produktów i usług (W) • Wskazanie obszaru Kraina Baryczy jako obszaru strategicznej interwencji, co umożliwi finansowanie zadań zachowania specyfiki obszaru (D)	• Napływ masowej ilości turystów (B) (3) • Niekontrolowany rozwój gospodarczy zagranicąjacy walorem przyrodniczym obszaru (W) (3) • Wzrost emisji zanieczyszczeń (W) (1.2.3.4) • Pogarszający się stan zabudowy znajdujący się w przytłaczających (W) (4) • Przemysłowy i uciążliwy chów zwierząt (norki, trzoda chlewna) (W) (2.3) • Niewystarczająca wiedza i świadomość osób decydujących w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów cennych przyrodniczo (W) (1.2.3)
Sfera gospodarcza • Rozpoznawanie obszaru - pozyskiwanie zewnętrznych inwestycji (B,D) • Wykorzystanie potencjału napływowych mieszkańców (inicjatyw, kreowanie nowych produktów, usług) (W) • Zwiększenie dochodów społeczeństwa (W,B) • Możliwe do pozyskania fundusze na rozwijanie działalności gospodarczych i miejsc pracy na obszarze (D) • Zapotrzebowanie na unikatową, kompleksową ofertę turystyczną i usługową, bazującą na produktach lokalnych (B) • Wykorzystanie warunków do utworzenia instytucji otoczenia biznesu (D) • Zwiększenie popytu na żywność lokalną, w tym bezpośrednio od producenta oraz zdrowy tryb życia (B,W) • Niestabilna sytuacja w innych krajach turystycznych (W)	Sfera społeczna • Zróżnicowany, konkurencyjny poziom interwencji w programach (W) • Atrakcyjność i konkurencja innych obszarów pod względem oferty turystycznej i kulturalnej (W) (1.2.3.4) • Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Zanik szkolnictwa zawodowego (W) (1.2) • Niewystarczająca ilość i żył stan istniejących połączeń kolejowych (D) (4) • Braki w infrastrukturze sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu – drogi, kanalizacja i wodociągi, infrastruktura informacyjna, etc. (D) (4) • Tworzenie konkurencyjnej oferty za pieniądze publiczne (W) (4) • Niezrozumienie idea współpracy na rzecz oferty obszaru • Brak rzetelności i uczciwości w prowadzeniu działalności, podbieranie pracowników, czarny PR (1.2.3) • Konflikty i brak współpracy między podmiotami (W) (1.2.3) • Nadmierna biurokracja, zmienność i niejasność przepisów prawnych, zmieniające się zasady oraz niekompetentne wsparcie przez firmy i doradców prywatnych (W,D) (1.2.3.4) • Niejednoznaczne i zmieniające się regulacje prawne dot. sprzedaży produktów lokalnych w tym żywnych ryb (W) (1.2) • Dalszy odpływ młodych, wykształconych mieszkańców (D) (1.2.3.4) • Niska opłacalność rolnictwa i rybactwa związane z sezonowością oraz brakiem wiedzy na temat sposobów i pochodzenia produktów (W) (2.3) • Niewystarczająca narzędzia w zakresie przeciwdziałania klusownictwu (W) (1) • Starzenie się społeczeństwa (D) • Wysokie bezrobocie osób młodych w wieku produkcyjnym (D) • Konkurencja ze strony miast (lepsza oferta edukacyjna, usługowa i więcej miejsc pracy) (W) (1.2) • Obszary wiejskie postrzegane są jako mniej atrakcyjne do inwestowania, mniej kreatywne, etc. (W) (2) • Krótki czas gospodarczy, mający wpływ na dochody mieszkańców (W) (1.2) • Niestabilność finansowa uniemożliwiająca zaciąganie zobowiązań długoterminowych (W) (1.2)
Sfera społeczna • Sfera społeczna	Sfera społeczna • Sfera społeczna

• Podniesienie poziomu współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi (W) • Zewnętrzne środki i programy rozwijające aktywność społeczną i działalność organizacji pozarządowych (W) • Identyfikacja grup defaworyzowanych (D) • Udział szkół średnich, organizacji w projektach i inicjatywach sytuujących wymiar trendów, myśli, postaw, wartości, dostęp do szkolnictwa wyższego, możliwości podnoszenia kwalifikacji (W) • Wzrastająca świadomość w zakresie pozyskiwania doświadczenia i umiejętności społecznych w ramach wolontariatu, a także w zakresie tworzenia miejsc pracy (W) • Włączenie mieszkańców w planowanie i rozwój (W) • Wsparcie i promocja dobrych praktyk w zakresie wykorzystania siły ludzkiej na rzecz aktywizacji i integracji mieszkańców (na zajęcia, warsztaty, spotkania, animacje) (W) • Środki UE przeznaczone na aktywizację społeczną i wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (D)	• Emigracja osób wykształconych i aktywnych (W) (1.2, 3.4) • Rosnące koszty utrzymania infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i sportowej (D) (4) • Nadmierne upolitycznienie działań (W) (3.4) • Pojawiają się nie demograficzne i starzenie się społeczeństwa (W) (1.2.3.4) • Rosnąca ilość programów edukacyjnych i działań nie uwzględniających specyfiki i potrzeb obszaru (W,B) (3) • Niskie wynagrodzenia osób pracujących, uniemożliwiających korzystanie z lokalnych usług i produktów oraz inwestycje w rozwój (W) (1.2)
Sfera społeczna • Sfera społeczna	Sfera społeczna • Sfera społeczna

Źródło: Opracowanie LGD na podstawie partycypacyjnej diagnozy, wniosków ze spotkań konsultacyjnych oraz badań obszaru LSR 2015/16-30.

Zapisy analizy SWOT, zostały podane opracowaniu w ramach warsztatów problemowych przez grupę roboczą. Główne wnioski z analizy SWOT:

- Sferę przynajmniej się ze sobą. Brak przeciwdziałania słabym stronom zidentyfikowanym w sferze przyrodniczej, wpływające na gospodarkę rybacką, ofert produktów i usług. Jednocześnie brak wiedzy, emigracja, niskie dochody mieszkańców czyli brak wsparcia dla lokalnych branż może doprowadzić do zaniku prowadzenie gospodarki rybackiej, pogłębiania bezrobocia czy braku współpracy pomiędzy podmiotów na rzecz promocji i tworzenia oferty obszaru. Przyczyni się to do stagnacji a tym samym zaniku rozpoznawalności obszaru. Istotne jest, by każde podejmowane działanie wspierało współpracę podmiotów na rzecz obszaru Doliny Baryczy, zwiększało wiedzę o specyfice obszaru, przyczyniało się do przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu, oraz włączenia osób defaworyzowanych.
- Duża ilość i różnorodność zapisów, w szczególności dotyczących sfery gospodarczej, świadczyć może o olbrzymim potrzebach podmiotów gospodarczych i gotowości do podjęcia działań przez osoby do tej pory nie prowadzące działalności gospodarczej. Należy zwrócić uwagę na planowane interwencje, na rynku pracy z uwzględnieniem wsparcia dla zachowania i wparcia rybactwa, podmiotów świadczących usługi lokalne w szczególności tych rozwijających się i gotowych do współpracy w ramach systemu Dolina Baryczy Poleca. Wsparcie powinno być skierowane do osób zakładających działalność przedsiębiorstwa, w tym z grup defaworyzowanych lub podmiotów planujących zatrudnić osoby z grup defaworyzowanych. Ważne jest by wsparcie każda inną działalność i aktywność gospodarczą mieszkańców, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu dochodów a tym samym zwiększenia konsumpcji produktów i usług lokalnych.
- Istotnym elementem wsparcia powinna być szeroko rozumiana edukacja związana ze specyfiką obszaru, w tym edukacja najmłodszych (dzieci i młodzieży) ale też dostarczanie wiedzy wszystkim zainteresowanym podmiotom włączającym się w realizację LSR. Istotne jest by edukacja dotyczyła specyfiki, w tym specyfiki rybackiej obszaru, zasad zrównoważonego rozwoju w oparciu o racjonalne wykorzystanie zasobów, ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu, których Dolina Baryczy doświadcza bezpośrednio w postaci suszy. Istotne jest, by działania edukacyjne wspierały edukację dla przedsiębiorczości, kreatywności i innowacji w zakresie wykorzystania lokalnych zasobów.
- Kontynuacja i wsparcie dobrych praktyk w ramach działań LGD w zakresie rozpoznawalności marki Doliny Baryczy budowanej dzięki funkcjonowaniu systemu Dolina Baryczy Poleca. Dni Karpia czy Edukacja dla Doliny Baryczy w szczególności z wykorzystaniem i dalszym wzmacnianiem zidentyfikowanych w diagnozie dobrych praktyk i narzędzi budujących zaangażowanie społeczności lokalnej w promocię obszaru. Należy wspierać dalszą integrację usługodawców i producentów w ramach Systemu Dolina

Baryczy, kontynuować i wspierać realizację programu Edukacja dla Doliny Baryczy z wykorzystaniem narzędzi monitoringu jakim jest portal edukacja.barycz.pl, a także kontynuować działania aktywizujące środowiska na rzecz zachowania rybactwa w ramach organizacji kolejnych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy.

- Istotnym elementem wsparcia powinno być sietowanie i wzmacnianie oferty turystycznej i edukacyjnej obszaru. W szczególności tej tworzonej przez podmioty publiczne. Ważne by powstająca oferta nie była konkurencyjna ale uzupełniająca do oferty przedsiębiorstw, była dostępna, promowana jako oferta całego obszaru i nie generowała strat. Istotnym wsparciem rynku pracy może być zatrudnienie w ramach oferty podmiotów publicznych lub społecznych osób z grup defaworyzowanych lub też stworzenie i wsparcie prowadzenia działalności umożliwiającej poprawę jakości życia lub powrót na rynek pracy.
- Wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń wynikających z realizacji programów grantowych oraz umiejętności (a tym samym wsparcie wypalonych liderów) jest podstawą do stworzenia możliwości rozwoju doświadczonym organizacjom zainteresowanych tworzeniem oferty, opieki na infrastrukturze turystycznej oraz służącej integracji i prezentacji działań mieszkańców nowych warunków rozwoju.

Na podstawie zapisów braków (słabych stron) zidentyfikowane zostały główne problemy (przyporządkowane odpowiednim numerom zapisy analizy SWOT). Wskazane zostały ich przyczyny oraz negatywne następstwa. Przygotowanie analizy SWOT branży rybackiej pozwoliło wskazać problemy i obszary interwencji istotne ze względu na rybacki charakter obszaru. Uproszczony schemat analizy problemów przedstawia tabela.

Tabela 24 Schematyczne ujęcie problemów ich przyczyn oraz negatywnych następstw wynikających z analizy SWOT

Negatywne następstwa	1	2	3	4
Problemy	Zanik i niska konkurencyjność sektora rybackiego.	Niewystarczająca aktywność gospodarcza bazująca na lokalnym potencjale.	Niewystarczająca wiedza, współpraca i aktywność mieszkańców na rzecz zachowania specyfiki obszaru.	Niewystarczające powiązanie i promocja potencjału turystycznego (w tym rybackiego) obszaru.
Przyczyny	Wysokie koszty prowadzenie gospodarki rybackiej.	Stagnacja branży rybackiej.	Niewystarczająca wiedza i wsparcie mieszkańców w zakresie zachowania i ochrony potencjału obszaru.	Niewystarczające zachowanie i dostępne miejsca, służące zachowaniu specyfiki obszaru.
	Niski potencjał sprzedażowy sektora rybackiego.	Mало zróżnicowana branża produktów i usług lokalnych.	Niewystarczające umieszczenie i zaangażowanie mieszkańców w tworzenie oferty i organizacji spędzenia wolnego czasu.	Niewystarczające zachowanie i dostępna infrastruktura turystyczna, umożliwiające specyfikę obszaru.
		Niewielkie wsparcie pozaturystycznej przedsiębiorczości lokalnej, służącej zachowaniu specyfiki obszaru.	Niewielka wiedza o specyfice obszaru (zróżnicowanym rozwoju obszaru zależnego od rybactwa).	Niewystarczające zachowanie i dostępna infrastruktura turystyczna, umożliwiające specyfikę obszaru.

Źródło: Opracowanie własne I.GiD, na podstawie wniosków z warsztatów planistycznych za grupą roboczą 2015-16-30.

V. CELE I WSKAZNIKI

1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru.

Cele ogólne i szczegółowe sformułowane na podstawie diagnozy obszaru Doliny Baryczy, przeprowadzonej analizy SWOT oraz potrzeb poszczególnych sektorów. Potrzeby te rozporządzone zostały w trakcie

przeprowadzonych spotkań warsztatowych i konsultacyjnych, w których wzięli udział przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, w tym sektora rybackiego. Do każdego z celów ogólnych sformulowano cele szczegółowe mające charakter operacyjny dla strategii oraz przedsięwzięcia zawierające konkretne sposoby i metody osiągnięcia celów LSR.

Zidentyfikowane na podstawie analizy SWOT problemy oraz ich przyczyny wynikają z zidentyfikowanych słabych stron, będą zniwelowane przy wykorzystaniu i wzmacnianiu zidentyfikowanych silnych stron oraz szans. W planowaniu celów uwzględniono obszary analizy SWOT, gdzie cele sfery środowiskowo – kulturowej zintegrowane zostały z innymi celami ze sfery gospodarczej i społecznej. Przewozi to na faktyczne uzależnienie celów przyrodniczych i realizację zasad zintegrowania w celu strukturyzacji celów LSR. Zgodnie z metodą prac nad LSR, problemy mają swoje zidentyfikowane przyczyny i potencjalne negatywne następstwa – skutki, którym powinno przeciwdziałać planowane interwencje.

Cel ogólny 1. Rozwój gospodarki Doliny Baryczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia. Wynika ze słabych stron zapisanych w analizie SWOT, związanych z problemami sektora gospodarczego i rybackiego tj. niedoborów wody, odchodzeniem i niską opłacalnością rolnictwa i rybactwa, wysokich kosztów prowadzenia działalności rybackiej, braku sprawnie działającej sieci dystrybucji produktów lokalnych, w tym rolnych i rybactwa, niewystarczającej infrastruktury do prowadzenia przetwórstwa, czy gastronomii na bazie produktów z obszaru: ryb, owoców, mięsa. Braku znajomości specyfiki obszaru oraz kompetencji do podejmowania prowadzenia i rozwijania działalności w oparciu o środki zewnętrzne.

Dolina Baryczy to region unikatowy pod względem koncentracji walorów przyrodniczych (duża powierzchnia obszarów chronionych, Park Krajoznawczy, liczne rezerwy, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) oraz walorów kulturowych. Zainteresowanie przez LGD parnerskie działania (Dolina Baryczy Poleca, Dni Karpia) wspierające producentów i usługodawców lokalnych w połączeniu z zainteresowaniem rozwojem oraz zabezpieczeniem odpowiednich środków na interwencje stanowią szansę na rozwój potencjału gospodarczego, w tym rybackiego oraz turystycznego oraz sposób na uniknięcie stagnacji gospodarczej obszaru oraz dalszej migracji osób. Cel ogólny 1 zostanie osiągnięty w wyniku realizacji celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego, który zakłada podjęcie interwencji służącej wsparciu i zachowaniu gospodarki rybactwa, który wywalać bezpośrednio na walory przyrodnicze obszaru, w tym w szczególności zachowaniu gospodarką i utrzymaniu zatrudnienia w rybactwie. Zachowanie potencjału nie było by możliwe bez interwencji służącej wsparciu sprzedaży i dostępu do produktów rybactwa oraz podjęciu działań służących promocji i udostępnianiu produktów przez cały rok. Cel szczegółowy zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięć: (Tabela poniżej: przedstawiła przedsięwzięcia oraz wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem).

1.1.1 Zachowanie rybackiego potencjału obszaru.

Osiągnięcie celu szczegółowego 1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości przyczyni się do powstania szeregu produktów i usług bazujących na potencjale w tym potencjale rybackim obszarze i gwarantujących mieszkańcom możliwość dochodu. Przyczyni się do włączenia społecznego osób z grup defaworyzowanych oraz zwiększenia rozpoznawalności obszaru poprzez wysokiej jakości, innowacyjne i nie wpływające negatywnie na środowiska produkty i usługi. Cel szczegółowy zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięć:

1.1.2 Poprawa potencjału środowiskowego przedsiębiorstwa rybackiego.

1.2.1 Wsparcie usług i produktów lokalnych, przyczyniających się do zachowania specyfiki obszaru.

1.2.2 Wsparcie aktywności gospodarczej mieszkańców.

Zidentyfikowany w ramach zapisów analizy SWOT, wniosków z diagnozy w drodze konsultacji społecznych

Cel ogólny 2 Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Baryczy pozwoli zniwelować słabe strony związane głównie z niewystarczającą wiedzą, współpracą i aktywnością mieszkańców na rzecz zachowania specyfiki obszaru. Kontynuacja działań edukacyjnych, promocyjnych oraz szerokiego spektrum bezpośrednich możliwości zaangażowania się mieszkańców w tworzenie oferty przyczyni się do zachowania unikatowych walorów przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego oraz wsparcie rybackiego charakteru obszaru. Niewystarczające powiązanie i promocja potencjału turystycznego (w tym rybackiego) zostanie zniwelowane dzięki współpracy i wspólnej promocji i wzmocnieniu oferty turystycznej obszaru.

Cel ogólny 2 zostanie osiągnięty w wyniku realizacji celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 2.1 Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców, który zakłada podjęcie interwencji służącej zaangażowaniu jak największej ilości mieszkańców z różnych grup wiekowych w działania związane ze zdobywaniem wiedzy, planowaniem oferty oraz zachowaniem i promocją walorów przyrodniczych, w tym rybackich obszaru. Cel szczegółowy zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięć:

2.1.1 Wsparcie kompetencji i organizacji potencjału społecznego na rzecz zachowania specyfiki obszaru.

y.

2.2.2.2 Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru.

2.2.3 Wzmocnienie rybackiego potencjału obszaru poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

2. Przedstawienie przedsięwzięć oraz wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Tabela 25 Preferowany zakres projekcji w ramach przedsięwzięć, sposób realizacji, uzasadnienie na podstawie SIOT, diagnozy, ze wskazaniem grup wsparcia.

[illegible]

etap, od przygotowania ryb do sprzedaży, jej przetworzenie, transport, magazynowanie. – \$S sprzedaż produktów z rodzinnych gospodarstw, ich oznakowanie i promocja; – W sprzedać operacji w ramach łachucha dostaw gospodarstwo – gastronomia, w tym rozbudowa remont czy modernizacja podmiotów gastronomicznych; P przygotowanie nowych lub umowocześnień procesy produkcji i sprzedaży (przetwórstwo, wędzenie) W sprzedać operacji z hurtową lub detaliczną sprzedażą ryb - w zakresie modernizacji, wyposażenia, magazynowania, promocji i informacji na temat pochodzenia produktu. Grupa wsparcia: osoby fizyczne, przedsiębiorcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej Interwencyjność wsparcia: maksymalna do kwoty wynikającej z Rozporządzenia MGN/25 z 06 września 2016 r. Forma dofinansowania i warunki dostępu: do 50%, operacja zakłada utworzenie lub utrzymanie co najmniej miejsca pracy lub podjęcie działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, i wynika to z celu realizowanej operacji Grupa wsparcia: osoby fizyczne lub przedsiębiorcy tworzące lub rozwijające operacje sprzedaży rybactwa - gospodarstwa rybackie (domowne) i pasacowne); Grupy defaworyzowane. Interwencyjność pomocy: maksymalna do kwoty wynikającej z rozporządzenia na wdrażanie FSR w ramach PO RRM	Przedsięwzięcie: 1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości: 1.2.1 Wsparcie rybackiego charakteru obszaru.	Przedmiotowy zakres operacji w trybie konkursowym obejmujący: a) realizowanie działalności lub dywersyfikację zatrudnienia osób wykonujących prace związane z sektorem rybołówstwa i akwakultury przez tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy niezwiązanych z podstawową działalnością rybacką lub	Cel z Rozporządzenia Gospodarki Ministerstwa Środodłowej i z dnia 6	Podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie ludzi i podjęcie innowacji i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw gastronomicznego do sprzedaży przez związany z przetwarzaniem ryb czy innych zwierząt wodnych, w tym w szczególności podmioty gastronomiczne, handel detaliczny czy hurtowy. Duże zainteresowanie ale i rosnąca konkurencja wymagają być zaangażowania osób młodych oraz wprowadzania innowacyjnych rozwiązań.	Podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie ludzi i podjęcie innowacji i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw gastronomicznego do sprzedaży przez związany z przetwarzaniem ryb czy innych zwierząt wodnych, w tym w szczególności podmioty gastronomiczne, handel detaliczny czy hurtowy. Duże zainteresowanie ale i rosnąca konkurencja wymagają być zaangażowania osób młodych oraz wprowadzania innowacyjnych rozwiązań.	Śposób realizacji: – operacje konkursowe – konkursy – konkursy	aktywizacja (19.4)	Przyrodnicze atuty sław, rosnąca rozpoznawalność i promocja obszaru, a także systemy współpracy promujące produkty i usługi lokalne, przyciągają się do coraz
---	--	--	---	--	---	---	----------------------------------	---

Stale rosnąca rozpoznawalność karpia jako produktu z obszaru, podejmowanie szeregu działań promocyjnych (np. Dni Karpia), rozwój bazy gastronomicznej i coraz większa świadomość mieszkańców i osób odwiedzających obszar na temat – przysławnej hodowli karpi, jej wpływu na zachowanie walorów przyrodniczych, a przede wszystkim wzrastająca świadomość	W ramach przedsięwzięcia planowana jest realizacja projektu współpracy, który przyniesie się ma do zachowania potencjału rybackiego obszaru przez podniesienie wiedzy i kompetencji rybaków w zakresie świadomości umiarkowania przyrodniczych, zmian klimatycznych, zachowania dobrostanu ryb, dobrych praktyk marketingu i sprzedaży wraz z opracowaniem narzędzi promocyjnych oraz integracją środowiska rybackiego Wspieranie lub rozwijanie łanucha dostaw, obejmującego działalność związane z produkcją, przetwarzaniem i obrotem produktami sektora rybołówstwa i akwakultury, w tym: wspieranie przedsiębiorców lub innowacji młodych ludzi w łanuchu dostaw, o którym mowa w lit. a) Preferowany Zakres operacji konkurencyjnych obejmujący: 1.1.1. Poprawa potencjału sprzedażowego przedsiębiorstw rybactwa 1.1.2. Poprawa potencjału sprzedażowego przedsiębiorstw rybactwa Cel z Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglarski Stoładowski 1 z dnia 6 września 2016 r. (RM) Operacje w trybie konkursowym: Wspieranie rybaków – operacji – (projekt z RM)	rybactwa Grupa wsparcia: Rybactwo rybactwo zajmujące się chowem i sprzedażą ryb, prowadzące działalność jako osoby indywidualne, foliowne, przedsiębiorcy. Wspieranie zatrudnienia w rybactwie Osoby fizyczne, przedsiębiorcy, osoby prawne lub jednostki organizacyjne niepodlegające osobowości prawnej Intensywność wsparcia: maksymalna do kwoty wynikającej z Rozporządzenia MORA z 06 września 2016 r. rozporządzenia na wydziale LR – w ramach PO RRM, PRR Forma dofinansowania i warunki dostępu: od 50% do 85% w przypadku zakresu operacji wskazanego w pkt. a-e (wyższy poziom dofinansowania zależy od tego, czy operacja zapewnia publiczny dostęp do jej wyników oraz spełnia jeden z warunków: jest w interesie zbiorowym lub mieć zbiorowego beneficjenta lub mieć innowacyjne właściwości w stosowanych przypadkach na szczeblu lokalnym).
---	--	---

2

[illegible][illegible]

2

[illegible]

[illegible]

3. Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Drewno celów odpowiada zidentyfikowanym problemom. W schemacie użyciu koloru zielonego dla wskazania przedsięwzięć planowanych do wsparcia w ramach PROW oraz koloru niebieskiego dla wskazania przedsięwzięć planowanych do wsparcia w ramach PO RLM. Przyjęta kolorystyka zostanie zachowana w kolejnych rozdziałach. Ze stworzonego drzewa celów wybrane do realizacji w ramach LSR zostały te cele i przedsięwzięcia, które są bezpośrednio możliwe do realizacji w ramach programów:

Tabela 26 *Cele ogólne, szczegółowe i przedsięwzięcia wraz z planowanym źródłem finansowania*

Rozwój gospodarki Doliny Baryczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia		Cel ogólny	
1.1	1.2	2.1	2.2
Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego.	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.	Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.	Rozwój kompleksowej i atrakcyjnej oferty obszaru.
1.1.1	1.2.1	2.1.1	2.2.1
Zachowanie potencjału obszaru.	Wsparcie rybackiego charakteru obszaru.	Wsparcie kompetencji i organizacji potencjału społecznego na rzecz zachowania specyfiki obszaru.	Spójna i widoczna oferta turystyczna Doliny Baryczy.
1.1.2	1.2.2	2.1.2	2.2.2
Poprawa potencjału sprzedawczego przedsiębiorstw rybackich.	Wsparcie usług i produktów lokalnych, przyczyniających się do zachowania specyfiki obszaru.	Tworzenie przestrzeni do podnoszenia kompetencji i organizacji atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.	Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru.
1.1.3	1.2.3	2.1.3	2.2.3
Wsparcie aktywności gospodarczej mieszkańców.		Wzrost wiedzy i integracja społeczna mieszkańców poprzez wykorzystanie rybackiego dziedzictwa kulturowego.	Wzmocnienie rybackiego potencjału obszaru poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne LGD, 2015-11-15

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014 – 2020, M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) 1303/2013), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Z uwzględnieniem celów przekrojowych PROW 2014 – 2020 tj. ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu i innowacyjność oraz zasilanie zmniejszenia celów, zasobów, podmiotów z różnych sektorów na rzecz rozwoju regionu. Cele LSR wpisują się również w cele **Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze (RiM)** na lata 2014-2020, na podstawie projektu założeń programu, współfinansowanego ze Środków Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) z uwzględnieniem celów przekrojowych (RiM) tj. wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasoboszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy, zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, wspieranie obrotu i przetwarzania. Cele LSR są zgodne z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Tabela 27 Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Źródło finansowania		Zgodność z celami RLKS	
PROW 2014-2020 oraz Rybactwo i Morze 2014-2020		Rozwój gospodarki Doliny Baryczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.	
1.1	1.1.1	EFR	Cel Tematyczny PO RiM 3 – Wzmocnienie konkurencyjności MSP sektora rybołówstwa i akwakultury
	1.1.2	RFR	Cele Tematyczne 6 – Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
		EFR	Cele szczegółowe w ramach priorytetów PO RiM: - Rozwój szkoleń zawodowych, nowych umiejętności zawodowych i uczenia się przez całe życie - Promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury, w tym dywersyfikacja działalności w ramach rybołówstwa, a także w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej - Zachęcanie do inwestowania w sektor przetwarzania i obrotu
1.2	1.2.2	EFROW	Cele przekrojowe PROW: - ochrona środowiska; - przeciwdziałanie zmianom klimatu; - innowacyjność
	1.2.3	EFROW	Cele szczegółowe dla M-19 RLKS: 6A – ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy 6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich 3A – Poprawa konkurencyjności głównych producentów w drodze lepszego ich zintegrowania z łańcuchem rolno-spożywczym przez systemy zapewnienia jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocje na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów i organizacje międzybranżowe
2.1	2.1.1	EFROW	Cele przekrojowe PROW: - ochrona środowiska; - przeciwdziałanie zmianom klimatu; - innowacyjność
	2.1.2	EFROW	Cele szczegółowe dla M-19 RLKS: 6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich 6C – Zwiększanie dostępności technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości
	2.1.3	EFR	Cel Tematyczny 4 – Wspieranie przejścia na gospodarkę niskiemisyjną we wszystkich sektorach Cele szczegółowe w ramach priorytetów PO RiM: - Poprawa i dostarczanie wiedzy naukowej oraz gromadzenie danych i zarządzanie nimi
2.2	2.2.1	EFROW	Cele przekrojowe PROW: - ochrona środowiska; - przeciwdziałanie zmianom klimatu; - innowacyjność
	2.2.2	EFROW	Cele szczegółowe dla M-19 RLKS:

[illegible]

Tabela 28 Matryca logiczna LSR dla Doliny Baryczy.

		6B - wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich 6C - Zwiększanie dostępności technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości
2.2.3	EFR	Cele Tematyczne 6 – Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami Cele szczegółowe w ramach priorytetów PO RLM: - Promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury, w tym dywersyfikacja działalności w ramach rybołówstwa, a także w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej;

W macierzy logicznej wskazano powiązania analizy problemowo-budowanej na podstawie wniosków ze spotkań i konsultacji, wniosków z badań oraz diagnozy, analizy SWOT oraz planowanej logiki interwencji w ramach tabeli, uściślając planowane do realizacji przedsięwzięcia.

Niewystarczająca aktywność gospodarcza bazująca na lokalnym potencjale. Stagnacja branży rybackiej oraz niewystarczające kompetencje w dostarczaniu usług lokalnych oraz niewielka dostępność produktów w miejscach sprzedaży. Niewielkie	1.2.1 Wsparcie charakteru rybackiego obszaru	1.2.1.1 Wsparcie rybackiego obszaru	- Operacje polegające na wsparciu miejsc pracy podmiotu rybackiego podejmującego podatkową działalność. Operacji polegające na utworzeniu nowych miejsc pracy, oferty podmiotu rybackiego - Szkolenia z przeciwdziałania tym m.in.: szkolenia z przeciwdziałania zamykaniu klimatu, szkolenia w branży rybackiej w tym z usług lokalnych w miejscach pracy w branży rybackiej. Litworzone	- Operacje polegające na wsparciu miejsc pracy lub utworzeniu nowych miejsc a pracy w ramach rozwijania lub podmiotowa działalności gospodarczej lub rozwijania działalności innej niż rybacka przez podmiot z rybacki. - Szkolenia dla podmiotów, w tym m.in.: szkolenia z przeciwdziałania zamykaniu klimatu, szkolenia z przeciwdziałania wnosków	Litworzone miejsc pracy poza branżą produktów i usług w tym przez rybaków Przesekolon e osoby, w tworzenia
			rozpoznawalność obszaru. (+) Funkcjonujące systemy wsparcia i promocji (Dolina Baryczy Polca, Dni Kapia). (+) Bliskość dużych aglomeracji. unikatową ofertę turystyczną, rekreacyjną i gastronomiczną.		

Wsparcie poza turystyczny przedsiębiorczości lokalnej, służące specyfiki obszaru w tym brak wiedzy wśród mieszkańców o specyfice obszaru, brak powiązań pomiędzy potencjałem rynku pracy. Brak instytucji odcienia biznesu lokalną wspierających		1.2.2 Wsparcie usług i produktów lokalnych, przyczyniających się do zachowania specyfiki obszaru.	Operacje polegające na utworzeniu nowego miejsca pracy, działalności gospodarczej w tym związanej z produkcją artykułów spożywczych lub produkcją napojów związanych z branżą lokalnych, produktów lub usług lokalnych, bazujących na specyfice obszaru. Operacje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa, utworzeniu dodatkowego miejsca pracy w branży produktów lub usług lokalnych w bazujących na specyfice obszaru - Szkolenia dla podmiotów, w tym m.in.: szkolenia z przeciwdziałania zamykaniu klimatu, szkolenia z przeciwdziałania wnosków.	litworzone miejsc pracy w tym liczba osób z grup dewaloryzowanych, deklarujące wzrost wiedzy na temat przeciwdziałania zmianom, promocji, Litworzone miejsc pracy,	
---	--	--	---	---	--

2

71

[illegible][illegible]

Każdy z rodzajów wskaźników przyjętych dla celów LSR na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania odpowiada bezpośrednio przyjętym celom szczegółowym oraz ogólnym. Wskaźniki spełniają kryteria S.M.A.R.T., tj.: kryteria Trafności, Aktywności, Spójności, Ubezpieczalności oraz Efektywności.

Wskaźniki produktu mierzone będą przez biuro LCD na każdym etapie wdrażania LSR, ze względu na ilościowy charakter i powiązania z wysokością wsparcia, będą miały wpływ na zarządzanie wdrażaniem LSR. Monitoringu produktów prowadzony będzie na bieżąco po każdym z naborów z uwzględnieniem informacji o postępach w realizacji operacji. Dane pozyskiwane będą bezpośrednio od beneficjentów i weryfikowane będą na podstawie danych z Instytucji Wdrażającej.

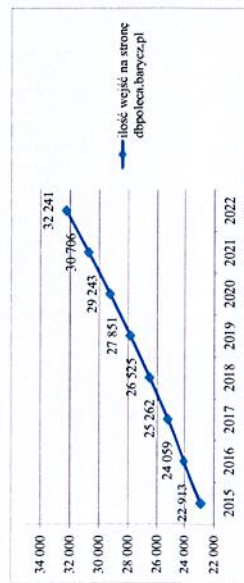
Wskaźniki rezultatu mierzą bezpośrednie efekty realizacji operacji. Wskaźnik rezultatu został skonstruowany w taki sposób, aby dawał wiarygodną informację o postępach w realizacji przedsięwzięcia. Informacje do monitorowania w przypadku wskaźników rezultatu pozyskiwane będą bezpośrednio od beneficjentów wspartych w wyniku realizacji LSR a także za pośrednictwem danych ze strony internetowej rejestrującej oferty i aktywność podmiotów.

Wskaźniki oddziaływania służą ocenie osiągnięcia celów ogólnych strategii. Źródłem pomiaru będą dane zewnętrzne tj. dane statystyczne GUS oraz ogólnie dostępne narzędzia, analizy i raporty ze stron lub dane z liczników. Wskaźniki oddziaływania mierzą konsekwencje poszczególnych operacji wykraczając poza bezpośrednie, natychmiastowe efekty dotyczące bezpośrednich beneficjentów oraz adresatów znajdujących się w otoczeniu. Do każdego wskaźnika są podane źródła danych i okresy pomiaru, wartości bazowa oraz termin osiągnięcia wartości docelowych. Dane gromadzone w prowadzonym monitoringu będą stanowiły podstawę ewaluacji LSR zaplanowanej w 2018 r. oraz ewentualnej weryfikacji wskaźników.

LCD przyjęło następujące założenia do wskaźników oddziaływania:

- Na dzień 31.12.2014 w Banku Danych Lokalnych GUS liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie objętym LSR wynosiła 6 346. W związku z wdrażaniem LSR zakładany jest wzrost o 1% liczby ww podmiotów na dzień 31.12.2022, czyli do min. 6 409 działalności gospodarczych.
- Na dzień 30.11.2015 odnotowanych zostało 22 913 wejść na stronę www.dhpolca.barycz.pl. W LSR zakłada się, że dzięki zaplanowanym działaniom liczba ta będzie wzrastać o 5% co roku w stosunku do roku poprzedniego, a w 2023 wyniesie min. 32 241.

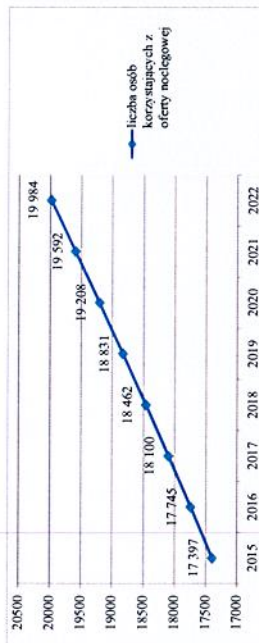
Rysunek 17 Ilość wejść na stronę www.dhpolca.barycz.pl

Źródło: Opracowanie własne LCD

- Do potwierdzenia rybackiego charakteru obszaru zidentyfikowano 26 rybaków/gospodarstw rybackich z obszaru LSR składając do LCD kopie formularza statystycznego RRV-22, który mają obowiązek złożyć co roku do Instytutu Rybactwa Śródlądowego. Realizacja LSR zakłada, że liczba gospodarstw rybackich składających sprawozdanie RRV-22 do IRS utrzyma się do 2023 roku.
- Na dzień 31.12.2014 w Banku Danych Lokalnych GUS zarejestrowano 17 397 osób korzystających z oferty noclegowej na obszarze LSR zakładając wzrost tej liczby o 2% co roku w stosunku do roku poprzedniego, tak aby osiągnąć do roku 2023 liczbę min. 19 984 osób.

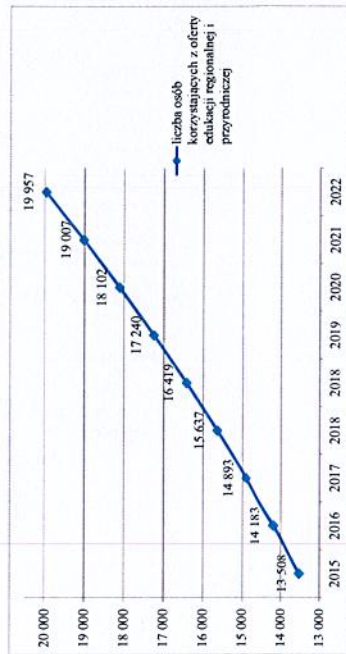
Rysunek 18 Liczba osób korzystająca z oferty noclegowej

Źródło: Opracowanie własne LCD

- Na dzień 30.11.2015, wg danych z monitoringu programu Edukacja dla Doliny Baryczy prowadzonego za pomocą portalu www.edukacja.barycz.pl, liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przyrodniczej, w tym związanej z przeciwdziałaniem zmianom klimatu na obszarze wynosiła 13 508. Działania zaplanowane w LSR zakładają wzrost tej liczby o 5% co roku w stosunku do roku poprzedniego i osiągnięcia w 2023 roku, liczby 19 957 korzystających z oferty edukacyjnej.

Rysunek 19 Liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przyrodniczej

Źródło: Opracowanie własne LCD

- Wg badań LCD przeprowadzonych w latach 2014-2015, które były ewaluacją LSR na lata 2007-2013, liczba osób (mieszkańców i turystów ośrodków docelowych promocji obszarów uznających ofertę obszaru (rybacka, kulturalna, gastronomiczna, turystyczna i edukacyjna) Doliny Baryczy za atrakcyjną wyniosła 92%. LSR 2016-2022 zakłada, że odsetek badanych wzrośnie do 2023 roku o kolejne 3%, czyli wyniesie 95% badanych. Wskaźnik zostanie zmierzony poprzez badanie obszaru LCD.

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

2

1. Formy wsparcia operacji w ramach LSR

W ramach Lokalnej Strategii Rozwoju będą realizowane operacje indywidualne za pośrednictwem wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD, a następnie wybieranych przez organ decyzyjny i przekazywanych do samorządu województwa. Dodatkowo LGD planuje realizować projekty gruntowe, projekty własne oraz projekty współpracy, w tym dwa międzynarodowe.

Tabela 30 Formy wsparcia w ramach przedsięwzięć.

Cel ogólny	Rozwój gospodarczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.	Dolny Barycz.	Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Barycz.
Cel szczegółowy	1.1 Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego.	1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	2.1 Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.
Przedsięwzięcie	1.1.1 Zachowanie rybackiego potencjału obszaru.	1.2.1 Wspieranie rybackiego charakteru obszaru.	2.2.1 Spójna i widoczna oferta turystyczna Doliny Barycz.
Formy wsparcia	Konkurs. <u>Projekty (mały/krótki)</u> <u>współpracy</u>	Konkurs	Projekt współpracy. Projekt własny (6 edycji).
Przedsięwzięcie	1.1.2 Poprawa potencjału sprzedawczego przedsiębiorstw rybackich.	1.2.2 Wsparcie usług i produktów lokalnych, przyciągających się do zachowania specyfiki obszaru.	2.2.2 Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru.
Formy wsparcia	Konkurs	Konkurs	Konkurs turystyka (NGO). Projekt własny
Przedsięwzięcie	1.2.3 Wsparcie aktywności gospodarczej mieszkańców.	2.2.3 Wzmocnienie integracji społecznej mieszkańców poprzez wykorzystanie rybackiego dziedzictwa kulturalnego.	2.2.3 Wzmocnienie potencjału obszaru poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.
Formy wsparcia	Konkurs	Konkurs	Konkurs - turystyka (NGO/Publiczne) Projekt własne - 6 edycji

Źródło: Opracowanie własne LGD, 2015-11-30. Korekta 02.2017

Tabela 31 Opis operacji własnych i projektów grantowych

Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Opis operacji własnych	Opis projektów grantowych
Cel ogólny: 1. Rozwój gospodarzy Doliny Baryczy służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.			
W ramach celu pierwszego nie przewiduje się operacji własnych ani projektów grantowych.			
Cel główny 2. Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Baryczy.			
2.1	Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.	2.1.1 Tworzenie przestrzeni do pobudzenia potencjału społecznego specyfiki obszaru i poprawy jakości życia.	Edukacja dla Doliny Baryczy - celem grantów jest wzrost świadomości i wiedzy mieszkańców, związanej ze specyfiką obszaru: 1) wsparcie NGO działających na rzecz edukacji - zwiększenie dostępu do oferty edukacji pozaszkolnej na obszarze; 2) wsparcie NGO, podmiotów edukacyjnych, tworzących ofertę sieciowych działań (konkursów, przeglądów, festiwali); 3) wsparcie aktywnych mieszkańców w zakresie promocji i indywidualnych inicjatyw i dobrych praktyk edukacyjnych (nauczyciele, edukatorzy, pasjonaci) - pomoc edukacyjną.
2.1	Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.	2.1.2 Wsparcie na rzecz podnoszenia kompetencji i organizacji atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.	Działalność dla Doliny Baryczy - wsparcie na rzecz włączenia społeczności lokalnej w aktywne działania na rzecz zachowania specyfiki obszaru, w tym współpracy z bibliotekami i ośrodkami kultury, świetlicami wiejskimi w zakresie: 1) kulturalnego i historycznego dziedzictwa obszaru; 2) przyrodniczego i turystycznego potencjału i aktywnych form spędzania czasu.
2.1	Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.	2.1.3 Wsparcie na rzecz integracji społecznej mieszkańców poprzez wykorzystanie rybackiego dziedzictwa kulturalnego.	Ryba wpływa na ... w Dolinie Baryczy - wsparcie na rzecz organizacji przestrzeni edukacji w zakresie przedsiębiorczości przeciwdziałania zamykaniu klimatu, specyfiki obszaru realizowane przez organizacje, podmioty publiczne oraz grupy nieformalne. Zakres tematyczny grantów

80

2.2 Kompleksowa i atrakcyjna oferta obszaru	2.2.1	Spójna i widoczna oferta turystyczna Doliny Baryczy.	Zaangażowanie społeczności lokalnej w zarządzanie markami lokalnymi - Dolina Baryczy Poleca - promocja działań, administrowanie Znakami, organizacja konkursów, Kaptuła Znaków DBP, wizyty - stacjonarne oferty - pakiety turystyczne - szlak kulinarny. Społeczna Rada na rzecz Edukacji dla Doliny Baryczy - organizacja pracy, promocja działań, stacjonarne i monitoring oferty edukacyjnej (6 edycji).	objętość będzie: 1) działania inwestycyjne oraz 2) działania edukacyjne - oferta społeczeństwa, świetlic, szkół.
	2.2.2	Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru.	Szlaki turystyczne wycieczką Doliny Baryczy , wsparcie sieciowych produktów turystycznych i atrakcji na szlaku konnym i rowerowym.	
	2.2.3	Infrastruktura rekreacyjna wzniesiona na potencjał obszaru.	Wodne atrakcje turystyczne wycieczką Doliny Baryczy - wsparcie sieciowych produktów turystycznych i spójnego oznakowania atrakcji na szlaku kajakowym - udestępniającym rybactwu potencjał obszaru.	

Źródło: Opracowanie własne LGD, 2015-11-30

Szczegółowy zakres projektów oraz realizowanych przez nich celów i przedsięwzięć LSR, wielkość środków na nie przeznaczonych zostały opisane w rozdziale V niniejszej Strategii.

2. Cel tworzenia procedur

Celem tworzenia procedur jest zapewnienie transparentności wyboru i oceny operacji, przy zachowaniu quorum i partycypacji, zgodnie z którymi żadna grupa interesów, w tym instytucje publiczne, nie może mieć przy podejmowaniu decyzji więcej niż 49 % głosów.

Przedmiotem jest stworzenie sprawnych mechanizmów oceny oraz określenie niedyskryminujących i przejrzystych zasad wyboru oraz obiektywnych kryteriów wyboru operacji, które pozwalają uniknąć konfliktu interesów i umożliwiają wybór operacji w drodze pisemnej procedury, zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa i wykorzystującymi doświadczenia wyniesione z poprzedniego okresu funkcjonowania Rady i Komitetu w ramach PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013.

Opracowane zostały procedury w zakresie:

- przeprowadzania naborów wniosków i wyboru operacji przez Stowarzyszenie LGD „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”, z wyłączeniem realizacji projektów grantowych i operacji własnych LGD,
- realizacji przez Stowarzyszenie LGD „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” projektów grantowych, w tym dokonywania wyboru grantobiorców,
- wyboru operacji własnych LGD „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”

81

3. Zakres procedur.

Przyjęte procedury wyboru operacji zakładają, w szczególności:

- sposób organizacji naboru (tryb ogłoszenia, czas trwania, miejsce składania wniosków),
- wybór operacji przez Radę, której skład odpowiada wymogom triestektorowości,
- zastosowanie mechanizmów gwarantujących utrzymanie zasady partycypacji przy wyborze operacji dotyczących sektora publicznego i pojedynczych grup interesu, w tym celu wprowadzono rejestr interesów członków organu decyzyjnego, przewidziano regulacje zapewniające zachowanie partycypacji sektorowej,
- zapewnienia, że wyniki oceny i wyboru operacji przez Radę będą podawane do publicznej wiadomości po zakończeniu pracy Rady wraz z protokołami, w których będą zawarte informacje o ewentualnych wyłączeniach z procesu decyzyjnego ze wskazaniem, których wniosków dotyczy,
- zastosowanie mechanizmów gwarantujących wyłączenie członków Rady z oceny operacji w przypadku wystąpienia ich powiązań z konfliktem interesów z wnioskodawcą, zarówno na wniosek członka Rady, jak i z uzasadnionych przyczyn, na wniosek Przewodniczącego Rady,
- stosowanie transparentnych, obiektywnych, jasnych i nie zmieniających w trakcie naboru kryteriów ocen wniosków,
- określenie szczegółowego sposobu informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu/odwołania, zapewniającego możliwość skutecznego odwołania się od decyzji Rady (m.in. warunki, sposób, termin),
- Wprowadzono zasady ustalania przez Radę kwot wsparcia poszczególnych operacji,
- przewidziano, wskazano i opisano sposób udostępniania procedur do wiadomości publicznej (wszystkie informacje będą na bieżąco zamieszczane na stronie LGD www.nasza.barycz.pl),
- szczegółowo określono zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji (opisano: ocenę wniosków, w tym za pomocą elektronicznej aplikacji, dokumentowanie oceny, określono wzory dokumentów m.in. deklaracji bezinteresności, pism, uchwał, kart oceny),
- szczegółowo określono zakres zadań Zarządu i Biura w procesie podejmowania decyzji, w tym w ramach wyboru projektów własnych i grantowych,
- określono, że, wsparcie na operacje własne LGD może być udzielone LGD, pod warunkiem że nikt inny uprawniony do wsparcia, nie zgłosił zamiaru realizacji takiej operacji, opisano sposób postępowania i wyboru operacji własnych,
- określono zasady zawierania umów, monitoringu, sprawozdawczości i rozliczenia projektu grantowego,
- opisano działania zmierzające do odzyskania od grantobiorcy kwoty nienależnie wypłaconego lub wykorzystanego grantu.

Procedury wyboru są zgodne z obowiązującymi przepisami dla RLKS, są niedyskryminujące i przejrzyste. Przewidują prowadzenie rejestru interesów członków organu decyzyjnego, pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami. Określają sposób i zasady postępowania Rady na wszystkich etapach oceny zgodności operacji z LSR, PROW 2014-2020 i PO RM 2014-2020 oraz ustalania list operacji wybieranych, w tym rozstrzygnięcia o miejscu na liście gdy kilka operacji otrzymało jednakową liczbę punktów oraz w przypadku rozbieżnych ocen w ramach kryteriów.

Przewidziano, że Przewodniczący Rady będzie czuł nad poprawnością przeprowadzenia oceny, oraz że będzie go wspierał Sekretarz posiedzenia, Biuro i Zarząd, a w razie potrzeby eksperci zewnętrzni.

4. Formułowanie kryteriów wyboru

Podczas przygotowywania formalnych zwrócono szczególną uwagę na przepisy obowiązujące dla RLKS, oraz zostały dopasowane do specyfiki obszaru objętego LSR. Przyjęte kryteria zostały skonstruowane w taki sposób, aby umożliwić sprawny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, celów, wskaźników, przedsięwzięć. Istotnym elementem formułowania kryteriów były potrzeby i problemy zdefiniowane w diagnozie i analizie SWOT oraz doświadczenia z pracy Rady i Komitetu oraz uwagi z konsultacji.

Kryteria mają charakter oceny punktowej, określają maksymalną ilość punktów. Ich zadaniem jest zweryfikowanie, czy wniosek wpisuje się w zakres tematyczny operacji i jest zgodny z zakresem interwencji przewidzianych w LSR oraz obowiązujących przepisów. Kryteria te dotyczą załączników związanych z adekwatnością zgłaszanych operacji.

Wnioski, które przeszły ocenę formalną będą oceniane pod kątem spójności z Lokalną Strategią Rozwoju, celami oraz wskaźnikami produktów i rezultatów. Następnie poddawane będą ocenie punktowej.

Kryteria wyboru są ustalone zgodnie z wynożami określonymi w przepisach, posiadają metodologię, są mierzalne - posiadają szczegółowy opis wskaźników wymagania i wyjasniający sposób oceny, który nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Zatem posiadają dodatkowe definicje i opisy a sposób przyznawania wag nie budzi wątpliwości.

Opracowane przez Zarząd poddane szerokiej konsultacji, przyjęte kryteria wyboru operacji promują m.in. innowacyjność, tworzenie miejsc pracy, większe od wymaganego zaangażowanie wkładu własnego wnioskodawcy, wpływ operacji na poprawę stanu środowiska, udział w szkoleniach, wsparcie systemu dolina Baryczy Poleca, analizę potrzeb, doświadczenie, promocję obszaru, powiązanie z innymi projektami, wsparcie regionalnej oferty edukacyjnej, w tym udział w Programie Edukacja dla Doliny Baryczy oraz realizację kryteriów zgodności z LSR tj. realizację celów i wskaźników LSR.

- Jako kryterium przekrojowe ujęto **innowacyjność**, która odnosi się do nowych lub ulepszonych produktów, procesów (technologii), lub marketingu. Zaplanowane działania i/lub koszty przyczynia się do wprowadzenia innowacji w zakresie wykorzystania zasobów lub innowacji produktowej lub procesowej - nowego lub znacząco ulepszonego rozwiązania w odniesieniu do **produktu** (towaru lub usługi), **procesu**, w tym **marketingu**.

- innowacja produktowa - wprowadzenie na rynek nowego na lokalnym rynku Doliny Baryczy towaru lub usługi lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio towarów i usług.

- innowacja procesowa - wprowadzenie do praktyki nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostaw;

- innowacja marketingowa - zastosowanie nowej metody marketingowej, obejmującej znaczące zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej lub modelu biznesowym, wynikającej z nowej strategii marketingowej przedsiębiorstwa.

- Punkty przyznawane są poza tym dla **operacji zwiększających atrakcyjność turystyczną obszaru**, wykorzystujących jego lokalne walory oraz dla operacji realizowanych w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

- **Premie** uzyskać mogą beneficjenci z grupy **defaworyzowanej** lub zatrudniający osoby z grupy defaworyzowanej, użytkownicy znaku DBP oraz osoby planujące działalność gospodarczą we współpracy z samorządami lokalnymi. Premie mają odzwierciedlenie w kryteriach wyboru.

- Punkty przyznawane są dla operacji realizowanych w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców oraz operacji mających **pozytywny wpływ na sektor rybactwa**.

- Premiovane będą operacje **tworzące więcej niż zakładane w budżecie LSR** (szczegółowe informacje w rozdziale VIII budżet) mająca pracy w ramach operacji w stosunku do maksymalnego limitu środków na beneficjenta.

Zmiany kryteriów wyboru operacji może wynikać m.in. z dokonanych przez LGD działań monitorujących i ewaluacyjnych. Zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste. W Regulaminie Rady opisano procedurę aktualizacji kryteriów wyboru operacji. Przewodniczący Rady występuje do Zarządu z wnioskami o zainicjowanie działań zmierzających do zmiany procedur, kryteriów oceny operacji albo kryteriów oceny grantobiorców lub innych dokumentów dotyczących funkcjonowania Rady, których stosowanie rodzi problemy lub wątpliwości. Członków Rady z inicjatywą zmian w lokalnych kryteriach wyboru może wystąpić: grupa minimum 3 członków Rady, Zarząd, Komisja Rewizyjna lub grupa minimum 10 członków zwyczajnych lub mieszkańców obszaru LSR, w tym rybaków.

Zasady tworzenia i zmiany kryteriów będą konsultowane ze społecznością lokalną, w tym również z przedstawicielami sektora rybactwa. Po konsultacjach oraz opinii Rady, Zarząd przyjmuje zmiany w kryteriach, z zastrzeżeniem, że w ramach danego naboru wniosków stosowane są te same kryteria wyboru operacji w całym procesie wyboru.

Szczegółowe kryteria wyboru operacji stanowią załączniki do „Procedur wyboru i oceny operacji”. Załączniki te określają również powiązanie kryteriów z diagnozą oraz powiązanie kryteriów z wskaźnikami produktu i rezultatu. Określają one również maksymalne i minimalne ilości punktów jakie należy uzyskać w ramach określonych przedsięwzięć, by operacja mogła uzyskać dofinansowanie.

1

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

Cel szczegółowy 2 Rozwój kompleksowości i atrakcyjności oferty obszaru		2.2.1 Spójna i widoczna oferta turystyczna Doliny Baryczy		2.2.2 Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru		2.2.3 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna wzniesionych obiektów potencjalnie obszaru	
Liczba edycji konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	2	szuk	86 000 zł	2	szuk	5,52	600 1 650 000 zł
	3	szuk	129 000 zł	40	szuk	40	1 100 000 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	21 100 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	60 000 zł	1	szuk	1	31 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł
Liczba projektów w ramach konkursu Dolina Baryczy Polica i edycji programu edukacyjnego dla Brzozy	1	szuk	100 210 000 zł	1	szuk	5,56	650 000 zł
	0	szuk	0 zł	0	szuk	0	0 zł

VIII BUDŻET LSR

W ramach programowania LSR określono planowany budżet na poszczególne zakresy wsparcia tj. realizację LSR, współpracę oraz koszty bieżące wraz z kosztami aktywizacji.

Planowano finansowanie kosztów bieżących i aktywizacji w ramach funduszu wodocięgo ze środków EFRW ze względu na ryczałtową możliwość rozliczenia. Zgodnie z informacją zawartą w odpowiednich do pytań dot konkursu, zrezygnowano z podziału budżetu na koszty bieżące i aktywizację ze względu na planowanie w ramach kosztów bieżących, związanych z funkcjonowaniem biura i zatrudnieniem pracowników, realizację działań aktywizacyjnych w ramach zakresu obowiązków pracowników. Szczegółowy zakres podejmowanych działań aktywizujących wraz z planowanymi zadaniami, określa plan komunikacji.

Budżet został zaplanowany z uwzględnieniem doświadczenia LGD z wdrażaniem LSR i LSROR 2007-2013, rosnącego z konkursu na konkurs zainteresowania przedsiębiorców i mieszkańców, a także gotowości do realizacji operacji.

W planowaniu budżetu wykorzystano wnioski z fizek projektowych stanowiących bank lokalnych projektów oraz wnioski ze spotkań konsultacyjnych oraz dni otwartych. W szczególności podane zostały analizy potrzeb i zakresy wsparcia dla przedsiębiorców i podmiotów rybackich.

W ramach wyliczenia wysokości kosztów utworzenia miejsca pracy uwzględniona została średnia wartość wsparcia, która została policzona głównie na podstawie projektów zrealizowanych w gospodarstwach rybackich w ramach PO Ryby 2007-2013 lub utworzenia miejsca pracy w ramach PROW 2007-2013.

Tabela 33 Wyliczenie średniej wartości dofinansowania do utworzonego miejsca pracy w ramach środków PROW i PO Ryby (2007-2013).

Średnia wartość miejsca pracy (umowa o pracę) PROW + PO RYBY	130 143,81 zł	Suma wartości projektów tworzących miejsca pracy na umowę o pracę podzielona przez ilość tych miejsc pracy ze sprawozdań 12 233 518,48 zł wartość miejsc pracy / 94 miejsca pracy
Średnia wartość miejsca pracy z fizek projektowych (bank lokalnych pomysłów)	261 686,75 zł	Suma wartości całkowitych projektu podanych w fizece podzielona przez planowaną liczbę miejsc pracy.
Wartość szacunkowa zidentyfikowanych pomysłów na projekty, generujące miejsca pracy.	36 937 000,00 zł	Liczba fizek: 118

Źródło: Opracowanie własne LGD na podstawie monitoringu wdrażania LSR LSROR oraz banku lokalnych pomysłów, 2015-12-10.

Zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu¹³ wartość wsparcia samorządniczym w ramach PROW 2007-2013 została ustalona w wysokości maksymalnej kwoty do 100 tys. zł.

Wartość Analizy Istotności wsparcia tworzenia miejsc pracy jako kwota nieznacznie niższa od średniej wartości kosztów utworzenia miejsca pracy w poprzednim okresie programowania. Ze względu na trudny do przewidzenia charakter operacji LGD przewiduje premiowanie operacji, które zakładają utworzenie więcej niż jednego miejsca pracy w ramach limitu środków.

Zaplanowanie, jako bazowej, niższej kwoty wiąże się z planowanym wsparciem na poziomie 50 % (wsparcie bez premii), a tym samym koniecznością posiadania odpowiednio dużych środków własnych. Planowanie interwencji na poziomie 50 % wymuszone zostało określeniem takiego poziomu wsparcia w ramach PO RIM i dalszą LGD o zachowanie podwywanych warunków między programami.

¹³ Rozporządzenie MRRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wspieranie w wdrażaniu operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020.

Ze względu na brak, do czasu zakończenia konkursu na wybór LSR, oszczędnych rozwiązań związanych z planowaniem interwencji w ramach PO RIM 2014-2020, w planowaniu budżetu uwzględniono maksymalne wartości dla wsparcia utrzymania miejsca pracy w rybnictwie określone w wytycznych¹⁴ w wysokości 200 tys. zł przy dofinansowaniu w wysokości 50 % oraz kwot 100 tys. zł lub 200 tys. zł dla samozatrudnienia lub rozwijania istniejących miejsc pracy. Brak możliwości ustalenia premii oraz regulacji wysokości wsparcia w ramach PO RIM dyskryminuje środowisko rybackie, które jest wykluczone w ramach znaczącego korzyściowego wsparcia PROW 2007-2014.

Aktualizacja LSR z lutego 2017 (1.02.2017) wynika z wezwania z zysie Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żegludki Środlądowej 1 z dnia 6 września 2016 r. (RiM), dotyczące dostosowania do zapisów wraz z uwzględnieniem maksymalnej kwoty wsparcia dla beneficjentów do 300 tys. zł w ramach celu oraz aktualizacji zakresu przedsięwzięcia zaplanowanego do realizacji z w ramach środków PO RIM do celów wynikających z ww. Rozp. co umożliwia monitorowanie wykorzystania środków.

W związku z tym, że w ramach wdrażania LSR zidentyfikowano potrzebę realizacji działań przez podmioty publiczne i NGO, wsparcia inwestycji niedochodowych tworzących ofertę turystyczną lub edukacyjną wraz z miejscami pracy - niezbędnymi do obsługi powstającej oferty, wartość utworzenia miejsc pracy została zaplanowana jako maksymalna wartość dofinansowania tj. 300 tys. zł.

Tabela 34 Szacowana ilość i wartość wsparcia miejsca pracy, % udział w budżecie z podziałem na źródło finansowania.

Fundusz	Zakres	Ilość	Wartość	Zakres	Ilość	Wartość	Łączna ilość	Kwota	%
EFRW (19,2)	nowe	23	2 900 000 zł	rozwijane	30	3 600 000 zł	53	6 500 000 zł	59%
EFR	wsparte	214	3 350 000 zł	rozwijane lub tworzone lub tworzone - sektor gospodarczy	54	4 900 1 500 000 zł	316	6 950 4 570 000 zł	64,79 %
Łącznie LSR		447		rozwijane lub tworzone - sektor publiczny	69	2 644 1 650 000 zł	386		
		9			425		386		62,9 %

Źródło: Opracowanie własne, budżet LSR, korekta 1 2016-02-03, aktualizacja 02.2017

Uwzględniając duży potencjał zakresu wsparcia organizacji pozarządowych oraz dobre doświadczenia w realizacji na obszarze zadań inwestycyjnych finansowanych za pośrednictwem LGD z PROW lub PO RYBY 2007-2013, partnerzy publiczni zdecydowali powierzyć zadania i w partnerki sposób wspierać inwestycje w infrastrukturę turystyczną, społeczną przez organizacje pozarządowe, dlatego nie zaplanowano w budżecie PROW 2014-2020 udziału środków publicznych pochodzących z samorządów lokalnych.

Kwoty wsparcia finansowego zaplanowane w budżecie LSR uwzględniają kwotę wsparcia nieprzekraczającą kwoty na LSR określonych w załączniku nr 6 do Regulaminu konkursu. Sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR.

- Maksymalna kwota środków przewidziane na poddziałanie 19.2 PROW w odniesieniu do LSR dla LGD planującej interwencje na obszarze zamieszkałym przez mniej niż 100 tys. mieszkańców, wynosi 11 000 000 zł.
- Z uwagi na podział środków na województwa i dostępną w ramach PO RIM 2014-2020 kwotę niższą niż kwota planowana dla LGD wykazującej dużą zależność od rybnictwa (III próg wsparcia), LGD początkowo zaplanowała wykorzystanie całej dostępnej kwoty 12 000 000 zł na realizację LSR. Biorąc przy tym pod uwagę zidentyfikowane potrzeby rybnictwa oraz potrzeby i plany innych sektorów wpływających na zachowanie rybnictwa obszar. Jednak w drodze korekty budżetu na

¹⁴ Projektowane rozwiązania dotyczące warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach priorytetu 4 z dn. 22.10.2015

podstawie wzwania do usunięcia braków, wnioskowana kwota została pomniejszona do limitu 2700 000 euro tj 10 800 000 zł¹⁵

- LGD zaplanowała wykorzystanie maksymalnej kwoty 2% budżetów w ramach (19.3) PROW i PO RIM tj. odpowiednio 220 tys. zł i 2160 tys. zł na realizację **projektów współpracy**, jednak gdy będzie taka możliwość LGD będzie wnioskowała o podniesienie progu do 5 %, zwiększając odpowiednio budżety planowanych projektów. Ze względu na wdrożenie budżetu na projekty współpracy w ramach PROW na poziomie krajowym kwota 220 tys. zł została zaplanowana ponad kwotę przewidzianą dla działania (19.2). Kwota na projekty współpracy w ramach PO RIM została zaplanowana w ramach kwoty przysługującej na województwo.
- LGD w związku ze zidentyfikowaną w budżetach potrzebą kontynuacji działań własnych zaplanowała **operacje własne** do wysokości maksymalnej kwoty przeznaczonej dla NGO tj. 300 tys. zł w ramach programów. LGD przewiduje w ramach operacji własnych większy udział środków własnych niż wynikający z przepisów dotyczących poszczególnych programów. W kryteriach wyboru operacji preferowane są operacje, w których deklarowany wkład własny jest większy od minimalnego wkładu wymaganego w LSR o co najmniej 10 punktów procentowych – 3 pkt. o co najmniej 5 punktów procentowych – 2 pkt. o co najmniej 3 punktów procentowych – 1 pkt.
- LGD wykorzystuje doświadczenia, gotowość i zaangażowanie NGO wynikające z realizacji programu Działaj Lokalnie, zaplanowała trzy rodzaje **projektów grantowych**, realizowanych każdy w dwóch edycjach. Planowana kwota wsparcia w ramach budżetu PROW wynosi 620 tys. zł, a w ramach PO RIM wynosi 300 tys. zł.

Planowana na koszty administracyjne i koszty własne pula środków jest zgodna z wartością określonej jako maksymalna kwota wsparcia funkcjonowania LGD, współfinansowana z **funduszu wiodącego**, w przypadku LSR współfinansowanej z więcej niż jednego EFSI i jest uzależniona od wysokości środków przewidzianych na wsparcie realizacji operacji w ramach LSR i wynosi dla budżetu LSR o wartości 22 020 000,00 (€ 5 0 000,00) wynosi 2 850 000,00 zł (€ 712 500,00). LGD zaplanowała finansowanie z funduszu wiodącego w ramach PROW ze względu na ryczałtowy charakter płatności.

Tabela 35 Uprószonej budżet LSR z podziałem na źródło finansowania.

Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Budżet ze wskazaniem źródła finansowania.
Cel ogólny 1. Rozwój gospodarki Doliny Baryczy służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.		44640-11 810 000,00 EFROW 6510 000,00 EFR-44495 300 000,00
1.1 Rozwój gospodarki Doliny Baryczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.	1.1.1 Zachowanie rybackiego potencjału obszaru. 1.1.2 Poprawa potencjału sprzedazowego przedsiębiorstw rybnych.	4640-1 600 000,00 900 000,00
1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1.2.1 Wsparcie rybackiego charakteru obszaru. 1.2.2 Wsparcie usług i produktów lokalnych, przyczyniających się do zachowania specyfiki obszaru. 1.2.3 Wsparcie aktywności gospodarczej mieszkańców.	2640-2 500 000,00 3 600 000,00 2 910 000,00
Cel ogólny 2. Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Baryczy.		40270-10 210 000,00 EFROW 4 710 000,00 EFR-5660-5 500

¹⁵ Na podstawie uch. Wysokość dostępnych środków na województwa z zał. 6 Spisali ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR do ogłoszenia konkursu na wybór LSR, Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)

2.1 Wzrost aktywności i świadomości obszaru wśród mieszkańców.	2.1.1 Wsparcie kompetencji i organizacji potencjału społecznego na rzecz zachowania specyfiki obszaru. 2.1.2 Tworzenie przestrzeni do podnoszenia kompetencji i organizacji atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu. 2.1.3 Wzrost wiedzy i integracja społeczna mieszkańców poprzez wykorzystanie rybackiego dziedzictwa kulturowego.	000,00 440 120 000,00 2 491 2 291 000,00 4440 786 000,00
2.2 Rozwój kompleksowej atrakcyjnej oferty obszaru.	2.2.1 Spójna i widoczna oferta turystyczna Doliny Baryczy. 2.2.2 Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru. 2.2.3 Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna wzmacniająca rybacki potencjał obszaru.	448 468 000,00 1 631 000,00 4444 4 714 000,00

Źródło: Opracowanie własne, budżet LSR, korekta 2016-02-03, aktualizacja 02.2017

Tabela 36 Budżet LSR z podziałem na źródło finansowania.

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)				Razem EFSI [zł]
	PROW [zł]	RPO EFS ER	PO RYBY [zł]	Fundusz wiodący [zł]	
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	11 000 000	-	10 584 000	-	21 584 000
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	220 000	-	216 000	-	436 000
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	-	-	-	-	-
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	2 850 000	-	-	2 850 000	2 850 000
Razem	14 070 000	-	10 800 000	3 050 000	24 970 000

Źródło: Opracowanie własne LGD, korekta 2016-02-01

Tabela 37 Plan finansowy w zakresie podziału 19.2 PROW 2014-2020.

	Wkład EFRROW [zł]	Budżet państwa [zł]	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych [zł]	RAZEM [zł]

Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych.	6 490,340 5 414 913,00	4 000,700 3 095 057,00	0	11 490,040 8 510 000,00
Beneficjenci jednostek sektora finansów publicznych _{1,681}	6 1 584 387,00	0	0995 613,00	02 490 000,00
Razem	6 999 300,00	4 000,700	0995 613,00	11 000 000

Źródło: Opracowanie własne LGD, 21.04.15 aktualizacja 02.2017

IX. PLAN KOMUNIKACJI ZNAJDUJĄCY SIĘ W ZAŁĄCZNIKU DO LSR.

Celem planu komunikacji ze społecznością lokalną jest wspieranie realizacji celów LSR poprzez zachęcenie potencjalnych beneficjentów i mieszkańców obszaru LCD do korzystania ze środków wsparcia na rzecz realizacji LSR oraz upowszechnianie efektów wykorzystania funduszy PROW i PO RIM 2014 - 2020, kierowanych na obszar Doliny Baryczy.

Celami szczegółowymi planu komunikacji są:

1. Informowanie i wsparcie beneficjentów w zakresie pozyskiwania środków w ramach LSR oraz doradztwo w procesie realizacji i rozliczenia projektów.
2. Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej z uwzględnieniem jej trójsektorowości.
3. Budowanie pozytywnego wizerunku LSR wśród mieszkańców obszaru poprzez informowanie ich o możliwościach dofinansowania oraz o już zrealizowanych w ramach lokalnej strategii projektach i bezpośrednich korzyściach wynikających z ich realizacji, pozyskanie informacji od lokalnej społeczności o skuteczności środków przekazu i działań komunikacyjnych oraz kierunkach realizacji LSR.

Plan komunikacji skierowany jest do wszystkich grup społecznych zamieszkujących obszar LSR. Szczegółnie narzędzia komunikacji przewidziano dla zidentyfikowanych grup docelowych interwencji: przedsiębiorców, rybaków, organizacji pozarządowych, podmiotów publicznych. Działania komunikacyjne i środki przekazu jakie będą użyte są różnorodne, adekwatne do celów i wskaźników działań komunikacyjnych oraz dopasowane do potrzeb.

Plan komunikacji jest spójny z harmonogramem działań. Tabelearyczne ujęcie planu komunikacji zawiera cele poszczególnych działań komunikacyjnych.

Zaplanowane działania komunikacyjne mają powszechny zasięg (prasa, ogłoszenia, materiały informacyjne) oraz ukierunkowane zostały na potrzeby potencjalnych beneficjentów (szkolenia, doradztwo, spotkania informacyjne). Skuteczność planu komunikacji poddawana będzie bieżącemu monitoringowi, w przypadku otrzymywania od społeczności lokalnej, w ramach komunikacji zwrotnej podczas realizowanych działań, informacji o problemach, bądź niewystarczającej skuteczności działań, wyrażoną niższą niż planowana frekwencją lub małą ilością wniosków, plan komunikacji będzie korygowany. Inną przesłanką do korekty planu komunikacji będzie osiągnięcie niższych od założonych wskaźników produktu i rezultatu realizowanych działań komunikacyjnych.

Zebrałe podczas realizacji działań komunikacyjnych, wnioski, postulaty, sugestie ze strony przedstawicieli lokalnej społeczności będą przekazywane do biura LCD i sanowić będą jedną z przesłanek do uruchomienia procedury aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

[illegible][illegible]

Tabela 38 Plan komunikacji.

by

2

2018	-	Informowanie o LSR w ramach grantów	Konkurs na opis i ilustrację rezultatów projektów grantowych www.projektybarycz.pl	Mieszkańcy, beneficjenci, w tym określone w LSR grupy defaworyzowane	Konkurs	30 beneficjentów złoży pracę w konkursie na opis i ilustrację projektu (opis + fotografia)	500 osób zauważyły rezultaty wdrażania LSR
2018	-	Informowanie o LSR oraz o PROW i RLM	Konkurs na opis i ilustrację rezultatów projektu - www.projektybarycz.pl , newsletter, konkurs, na bieżąco	Mieszkańcy, beneficjenci, w tym określone w LSR grupy defaworyzowane	Konkurs	30 beneficjentów złoży pracę w konkursie na opis i ilustrację projektu (opis + fotografia)	500 osób zauważyły rezultaty wdrażania LSR
					indywidualne konsultacje z wnioskodawcami w spotkaniach zbiorowych (po jednym w każdym gminie); 5 osób doradztwo LGD indywidulne w biurze LGD	40 osób z doradztwa korzystających z LGD	
					publikacja najciekawszych projektów 2018 oraz 2022	2 publikacje 500 szt.	500 osób zauważyły rezultaty wdrażania LSR
					newsletter (mailing)	promocja konkursu, rozstrzygnięcie informacji, newsletter	500 osób zauważyły rezultaty wdrażania LSR

I	2022	pol.	Informowanie o LSR mieszkańcach wdrażania ogólnego	Kampania informacyjna nt. efektywności wdrażania LSR	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, w tym określone w LSR grupy defaworyzowane	publikacja najciekawszych projektów 2018 oraz 2022	2 publikacje 500 szt.	2 tys. - liczba osób, do których dotrze informacja
						- artykuł w prasie lokalnej	- 1 artykuł	
						- informacja na stronie internetowej LGD	- 1 strona internetowa	

X. ZINTEGROWANIE

- Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami.

Cele i przedsięwzięcia Lokalnej Strategii Rozwoju komplementarne są z gminnymi dokumentami strategicznymi - strategiami rozwoju gmin oraz województw.

Zapisy tych dokumentów wykorzystane zostały do prac nad diagnozą obszaru, analizą SWOT oraz na etapie planowania strategicznego w ramach LSR, monitorowana była ich zgodność i komplementarność z proponowanymi do realizacji celami i przedsięwzięciami w ramach LSR. Realizacja celów LSR oraz komplementarnych zapisów lokalnych dokumentów strategicznych przyczynia się do wzmocnienia rozwoju regionu i rozwiązywania problemów społecznych.

- Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.

Obszar Doliny Baryczy obejmuje gminy leżące na terenie 2 województw – dolnośląskiego i wielkopolskiego, dlatego stworzona LSR jest komplementarna ze strategiami obu województw. Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego jest *nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku*. Cel ten spójniony jest poprzez realizację 8 celów szczegółowych, które bezpośrednio wiążą się z celami szczegółowymi LSR.

Natomiast celem generalnym Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego jest *efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju*. Cel generalny jest realizowany poprzez 9 celów strategicznych.

Zestawienie tabelaryczne przedstawia w jaki sposób na wysokim poziomie cele LSR są powiązane i zgodne z celami szczegółowymi i strategicznymi obu wojewódzkich strategii.

Tabela 39 Powiązanie i zgodność LSR ze Strategiami Województwa Dolnośląskiego (SRWD) i Wielkopolskiego (SRWN).

Cele szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego
Cel Ogólny LSR 1. Rozwój gospodarczy obszaru służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.	Cel 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa. Cel 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.	Cel 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu. Cel 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Cel 3. Lepsze zarządzanie energią. Cel 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.
Cel szczegółowy 1.1. Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego.		Cel 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu. Cel 3. Lepsze zarządzanie energią. Cel 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu.
Cel szczegółowy 1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.		Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MSP. Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjnych. Cel 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.

Cel szczegółowy 2.1. Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru mieszkańców..	Cel 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. Cel 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia. Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.	Cel 3. Lepsze zarządzanie energią województwa. Cel 5. Zwiększenie potencjału gospodarczego regionu. Cel 6. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia. Cel 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Cel 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.
Cel szczegółowy 2.2. Kompleksowa i atrakcyjna oferta obszaru.	Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej. Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa. Cel 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.	Cel 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu. Cel 3. Lepsze zarządzanie energią. Cel 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu. Cel 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Źródło: opracowanie własne LGD

Powiązanie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego i Województwa Wielkopolskiego.

Regionalne Programy Operacyjne dla województw – dolnośląskiego i wielkopolskiego na lata 2014-2020 są jednymi z ważniejszych instrumentów zarządzania i finansowania obu strategii wojewódzkich. W związku z tym, planując cele i kierunki działania w LSR, oczyniśmy było uwzględnienie celów w ramach poszczególnych osi priorytetowych i zapewnienie ich komplementarności z celami niniejszej Strategii. Zintegrowanie celów LSR z działaniami RPO WD i WRPO zawarte zostało w poniższej tabeli, która obrazuje wysoki stopień zgodności założeń strategicznych.

Tabela 40 Powiązanie i zgodność LSR z RPO WD i WRPO na lata 2014-2020.

Cele szczegółowe Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy	Działania w ramach priorytetów RPO WD	Działania w ramach priorytetów WRPO
Cel Ogólny LSR 1. Rozwój gospodarczy obszaru służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.	4.4. Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych. 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów. 10.3. Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie.	4.1. Zapobieganie, likwidacja skutków klęsk żywiołowych i awarii środowiskowych. 4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. 4.5. Ochrona przyrody.
Cel szczegółowy 1.1. Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego.		1.2. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski. 1.3. Wsparcie przedsiębiorczości i infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego. 1.4. Internacjonalizacja gospodarki regionalnej. 1.5. Wzmocnienie konkurencyjności
Cel szczegółowy 1.2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.	1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa. 1.3. Rozwój przedsiębiorczości. 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw. 1.5. Rozwój produktów i usług w MSP. 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych. 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy. 8.3. Samozatrudnienie.	

	przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy. 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MŚP.	przedsiębiorstwo. 3.1. Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych. 6.2. Aktywizacja zawodowa. 6.3. Samozatrudnienie przedsiębiorcy.
Cel Ogólny LSR 2. Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Baryczy.		
Cel szczegółowy 2.1. Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców.	4.3. Dziedzicwo kulturowe. 6.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną. 9.1. Aktywna integracja. 9.4. Wsparcie gospodarki społecznej. 10.3. Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie.	7.1. Aktywna integracja. 7.3. Ekonomia społeczna. 8.2. Uczenie się przez całe życie. 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
Cel szczegółowy 2.2. Kompleksowa i atrakcyjna oferta obszaru.	4.4. Ochrona i udoskonalanie zasobów przyrodniczych. 6.1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną. 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.	4.4. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. 9.3. Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

Źródło: opracowanie własne LGD.

3. Powiązanie z dokumentami strategicznymi gmin i powiatu należących do LGD

W ramach sektora publicznego w składzie LGD mamy 8 gmin i powiat miński. Każda z JST posiada swoją strategię rozwoju. Większość z nich, bo aż 6, zaktualizować lub stworzyć nowe strategię, obejmujące nowy okres programowania. Pozostałe 3 są na etapie aktualizacji lub tworzenia nowych. Wykaz obowiązujących dokumentów strategicznych partnerów publicznych LGD:

- Strategia Rozwoju Gminy Twardogóra na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Odolanów na lata 2012-2025
- Strategia Rozwoju Gminy Przysodzie do roku 2020
- Strategia Rozwoju Powiatu Mińskiego 2014-2023
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Miłecz na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Gminy Zmigród 2015-2020
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Sosnie na lata 2007-2015
- Strategia Rozwoju Gminy Krośnice z 2007 roku (strategia Rozwoju Obowiązująca do końca 2015).

Tworząc LSR dla obszaru Doliny Baryczy priorytetem było, aby dokument ten był w wysokim stopniu powiązany z planami strategicznymi partnerów publicznych. Elementy strategii gmin i powiatu zostały ujęte zarówno w diagnozie, analizie SWOT jak i uwzględnione w ramach celów LSR.

Badaniu zostały podane wszystkie ww dokumenty strategiczne, po analizie których zaobserwowano, że cele LSR i cele tych dokumentów są w pełni powiązane i zgodne. W każdym z dokumentów zdefiniowane zostały rozmaite obszary wymagające wsparcia, które realizowane będą również poprzez cele i przedsięwzięcia LSR, a są to:

1. zachowanie środowiska i wyjątkowości obszaru naturalnego,
2. rozwój przedsiębiorczości i wsparcie rozwoju przedsiębiorstw w harmonii z obszarem,
3. wsparcie w obszarze kultury, sportu, nauki, turystyki i rekreacji,
4. rozwój kapitału społecznego poprzez aktywizację i partycypację w życiu społecznym,
5. rozwój i wsparcie infrastruktury przeznaczanej na użytek społeczności lokalnej, jak również wspomagającej rozwój przedsiębiorczości
6. promocja, w szczególności turystycznego charakteru obszaru,
7. rozwój i upowszechnienie edukacji regionalnej i ekologicznej,
8. wsparcie grup dewaloryzowanych na każdym etapie realizacji celów.

4. Powiązanie ze strategią KARP 2020

Cele Lokalne Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy w znacznym stopniu uwzględniają również rybacki charakter obszaru, dzięki któremu na możliwość rozwijać się nie tylko przedsiębiorczość rybicka związana z obszarem naturalnym, ale także szeroko pojęta turystyka uwzględniająca i chroniąca zasoby naturalne.

Znaczącym dokumentem strategicznym stworzonym w czerwcu 2013 roku przez Lokalne Grupy Rybackie we współpracy ze specjalistami w dziedzinie rybactwa, w tym przedstawicielami Instytutu Rybackiego Środowiskowego, jest **Strategia KARP 2020**. Dokument ten został sporządzony po intensywnych konsultacjach ze środowiskiem rybackim, w szczególności producentami karpia.

Biorąc pod uwagę fakt, że karp jest rybą najczęściej produkowaną na obszarze Doliny Baryczy (93% produkcji ryb na obszarze), tworząc niniejszy dokument opierano się również na strategii KARP 2010.

W LSR na rzecz rozwoju i utrzymania rybackiego charakteru obszaru został zaplanowany cały cel szczegółowy 1.1. **Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego** oraz po jednym przedsięwzięciu w pozostałych celach szczegółowych, tak aby gospodarka i społeczność rybicka, a także charakter kulturowo-środowiskowy, mogły zostać wsparte na każdym etapie realizacji LSR.

Strategia KARP 2020 zakłada realizację 3 celów, które powiązane zostały z celami w LSR:

1. Utrzymanie potencjału produkcyjnego gospodarki karpowej (...) oraz wzrost udziału stawowych dodatkowych gatunków – bezpośrednie powiązanie z celem szczegółowym 1.1. **Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego**.
2. Zwiększenie dochodowości gospodarstw karpowych (...) – powiązanie z celem szczegółowym 1.1. **Zwiększenie konkurencyjności sektora rybackiego**.
3. Wzmocnienie prosodowiskowych i prospołecznych funkcji gospodarki karpowej (...) – powiązanie z wszystkimi zaplanowanymi działaniami dla obszaru rybackiego, w szczególności przedsięwzięciem 2.1.3. Wzrost wiedzy i integracja społeczna mieszkańców poprzez wykorzystanie rybackiego dziedzictwa kulturowego oraz przedsięwzięciem 1.1.1. Zachowanie rybackiego potencjału obszaru.

XL MONITORING EWALUACJA

Na LGD spoczywa odpowiedzialność za prawidłowe wdrażanie LSR. Rola LGD polegać będzie na zarządzaniu procesem realizacji strategii i koordynowaniu działań prowadzących do tego celu. Do zakresu powierzonych czynności należy również efektywne spożytkowanie i poprawne rozliczenie otrzymanych środków publicznych.

Proces wdrażania to „przejście” od planowania strategicznego do zarządzania strategicznego, czyli realizacja zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju. We właściwej realizacji LSR pomagają takie instrumenty jak monitoring i ewaluacja.

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

- Monitoring to wewnętrzny mechanizm zarządzania wdrażaniem LSR.
- Monitoring to dokumentowanie realizacji LSR poprzez zbieranie danych w celu wykonania ewaluacji.
- Monitorowanie służy dostarczeniu informacji na podstawie których Zarząd, Rada Programowa i członkowie LGD oraz mieszkańcy mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu rozbieżności w realizacji planów i osiągania celów.

Dzięki monitoringowi LGD dba o swoją stabilną sytuację finansową i podejmuje działania interwencyjne w przypadku rozbieżności lub niepowodzeń w realizacji LSR.

Elementy podlegające procesowi monitorowania:

Tabela 41. Monitoring.

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich pobierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Wskaźniki realizacji LSR.	Biurowy LGD (ocena własna).	Sprawozdania beneficjentów.	Na bieżąco	Stopień realizacji wskaźnika.
Harmonogram ogłaszanych konkursów.	Biurowy LGD (ocena własna).	Rejestr ogłoszonych konkursów.	Na bieżąco	Zgodność ogłaszania konkursów LSR, ocena stopnia realizacji zadań.
Budżet LGD (funkcjonowanie LGD, wdrażanie LSR).	Biurowy LGD (ocena własna).	Rejestr danych.	Na bieżąco	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych.
Zainteresowanie stroną internetową LGD.	Pracownicy LGD (ocena własna).	Licznik odwiedzin strony internetowej, danece administratora strony internetowej.	Na bieżąco	Skuteczność przekazywania/uzyskiwania informacji na temat działalności LGD.
Pracownicy Biura LGD, funkcjonowanie biura, Zarządu.	Zarząd LGD.	Anonimowe ankiety.	Na bieżąco	Ocena pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów, efektywność świadczonego doradztwa.

Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu jest Zarząd. Za gromadzenie danych odpowiedzialne jest biuro LGD.

Planowanie monitoringu i ewaluacji.

Ewaluacja zgodnie z przyjętą definicją to opisywanie przebiegu oraz wyników badanych działań ze strony pozytywnej i negatywnej, wyjaśnienie związków pomiędzy nakładami i rezultatami, porównywanie rezultatów ze wstępnymi założeniami projektu, z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu ich usprawnienia, rozwoju lub lepszego ich zrozumienia. Jednym z głównych celów ewaluacji jest ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji danej interwencji publicznej. Ewaluacja jest zatem próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy nasze działania przyniosły efekty.

W nawiązaniu do przytoczonej powyżej definicji można powiedzieć, że ewaluacja to ocena wdrażania projektu jakim jest LSR. Ewaluacja składa się z kilku ocen częściowych tzn. oceny odpowiedzialności, skuteczności, efektywności i oddziaływania projektu w stosunku do poniesionych wcześniej założeń, zaś główny cel, dla którego przygotowywana będzie ewaluacja realizacji LSR, to obniżenie ryzyka popełnienia omyłki w realizacji projektu oraz zapobieżenie jego negatywnym skutkom.

Ocena funkcjonowania LGD oraz realizowanej przez nią Lokalnej Strategii Rozwoju będzie polegać na podaniu ewaluacji następujących elementów.

Tabela 42. Elementy podlegające procesowi ewaluacji

Elementy poddane badaniu.	Wykonawca badania.	Źródła danych i metody ich zbierania.	Czas i okres dokonywania pomiaru.	Analiza i ocena danych.
Pracownicy i funkcjonowanie biura.	Biurowy LGD (ocena własna).	Badania ankietowe, opinie i wnioski beneficjentów, rozmowy z mieszkańcami na otwartych spotkaniach, wywiady z wnioskodawcami, opinia dyrektora i członków stowarzyszenia.	Ocena roczna w latach 2016-2022, dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego, z wyłączeniem roku 2023, kiedy wykonywana będzie na dzień 30 czerwca.	Ocena poprawności działalności prowadzonej przez stowarzyszenie, określająca skuteczność realizowanych zadań w odniesieniu do planu LSR i komunikacji.
Skuteczność i aktywność społeczności lokalnej.	Biurowy LGD (ocena własna).	Badanie ankietowe wśród mieszkańców, prowadzone bezpośrednio za pośrednictwem strony internetowej stowarzyszenia.	Ocena roczna w latach 2016-2022, dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego, z wyłączeniem roku 2023, kiedy to wykonywana będzie na dzień 30 czerwca.	Ocena skuteczności i aktywności w realizacji LSR oraz działań wdrażanych w ramach LSR, mierzona jako liczba osób, które uzyskały informacje na temat LGD oraz skuteczność animacji społecznych.
Stopień realizacji celów LSR – stopień realizacji realizacji wskaźników.	Podmiot niezwiązany z LGD (ocena zewnętrzna).	Ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, rejestr danych LGD.	Ocena dwuletnia, dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego, z wyłączeniem roku 2023, kiedy to wykonywana będzie na dzień 30 czerwca.	Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR. Określenie stopnia realizacji poszczególnych celów.

XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Zgodnie z art. 57 pkt 2 i art. 58 pkt 2 w związku z art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o uzgodnienie odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pod nazwą Lokalna Strategia Rozwoju dla Doliny Baryczy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 21.12.2015 r. nr WSL410.656.2015.DK wyraził opinię, iż dla projektu w/w dokumentu brak jest konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 17.12.2015 r. nr ZNS.9011.3.1918.2015.JL zajął stanowisko w sprawie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu w/w dokumentu uznając, iż nie ma potrzeby przeprowadzenia takiej oceny.

Przy odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę, że: proponowane w dokumencie priorytety mają charakter ogólny a prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko, w związku z realizacją założeń priorytetów jest niskie. Ewentualne oddziaływania będą miały charakter jednorazowy, krótkotrwały i odwracalny.

Biorąc pod uwagę w/w uzgodnienia oraz uwarunkowania określone w art. 49 w/w ustawy Zarząd Uchwałę L/116/15 z dnia 28.12.2015 Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pod nazwą Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (LSR) dla Doliny Baryczy na lata 2016 - 2022.

Informacja o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została podana do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Stowarzyszenia www.nasza.barycz.pl.

Harmonogram rzeczowo-finansowy (wdrażanie LSR).	Biurowo LGD (ocena własna).	Rejestr danych.	Raz na kwartał. Ostatnia wykonana w październiku 2023 roku.	Ocena zgodności ogłaszanych realizowanych projektów z harmonogramem
Budżet (funkcjonowanie LSR).	Biurowo LGD (ocena własna).	Rejestr danych.	Raz na pół roku. Ostatnia wykonana w grudniu 2023	Ocena zgodności i wysokości wydatków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne zadania.

Organem odpowiedzialnym za prowadzenie ewaluacji będzie Rada Programowa LGD. Zarząd może zlecić wykonanie niektórych zadań ekspertom zewnętrznym. Za gromadzenie danych do ewaluacji odpowiada biuro LGD. Wyniki ewaluacji zawarte będą w raportach sporządzanych przez Radę Programową. Raporty dotyczące poszczególnych elementów podlegających ewaluacji będą przedkładać Walnemu Zgromadzeniu Członków.

Raporty ewaluacyjne powinny zawierać takie elementy jak:

- wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w okresie ewaluacji, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich;
- opis bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie projektowania;
- analiza dotycząca wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów określonych w LSR;
- wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania LGD, mające zapewnić wyższą efektywność działania LGD oraz lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Raporty ewaluacyjne powinny być podawane do wiadomości publicznej zgodnie z zasadą jawności. Informacje uzyskane w trakcie monitoringu i ewaluacji będą stanowiły bodziec do dyskusji o działalności LGD i Zarządu, a wynikające z niej wnioski będą przedkładać na stosowne uchwały Walnego Zebrania Członków (np. aktualizacja LSR).

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności i powierzchnia obszaru wraz z podziałem administracyjnym	3
Tabela 2. Realizacja umów ramowych w ramach LSR i LSROR	5
Tabela 3. Projekty współpracy realizowane przez LGD w ramach wdrażania LSR i LSROR	5
Tabela 4. Wzrosty studyjne na obszarze Doliny Baryczy 2009-2015. koordynowanie przez LGD	6
Tabela 5. Łączna wartość projektów i przedsięwzięć realizowanych przez LGD z innych źródeł niż PROW i PO Ryby	6
Tabela 6. Skład ilościowy członków LGD w ramach poszczególnych sektorów.	7
Tabela 7. Zestawienie dokumentów obowiązujących w Stowarzyszeniu.	11
Tabela 8. Metody partycypacji zastosowane w ramach opracowania LSR dla Doliny Baryczy.	1342
Tabela 9. Liczba złazonych fisków w ramach lokalnego Banku Pomyśłów z podziałem na reprezentowane sektory.	1344
Tabela 10. Ilości spółek i uczestników, w podziale na charakter.	1645
Tabela 11. Chronologiczny wykaz i charakter spółek – opracowanie LSR.	1645
Tabela 12. Ilości produktów i usług z podziałem na kategorię w największej regionalnej bazie przedsiębiorców www.dbpolecia.barycz.pl	2324
Tabela 13. Udział osób ubezpieczonych w KRUS w liczbie mieszkańców.	2628
Tabela 14. Program „Działaj Lokalnie” w Dolinie Baryczy.	2928
Tabela 15. Ilości osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach.	3029
Tabela 16. Osoby długotrwale bezrobotne poniżej 40 r.ż. zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2015 roku w gminach z obszaru.	3029
Tabela 17. Ilości soczew oraz ilości świecile ze wskazaniem czy prac remontowych.	3130
Tabela 18. Liczba placówek edukacyjnych.	3234
Tabela 19. Gospodarka rybacka, rybacy indywidualni zidentyfikowani przez LGD poprzez przekazanie RRGW-22 za 2014 rok.	3534
Tabela 20. Ilości obiektów noclegowych i osób korzystających z tych obiektów 2007 i 2014.	3938
Tabela 21. Ilości osób korzystających z obiektów noclegowych turystycznych.	3938
Tabela 22. Wykaz ilości podmiotów objętych znakiem Dolin Baryczy Polecia	4039
Tabela 23. Analiza SWOT	4342
Tabela 24. Schematyczne ujęcie problemów ich przyczyn oraz negatywnych następstw wynikających z analizy SWOT	4948
Tabela 25. Preferowany zakres projektów w ramach przedsięwzięć, sposób realizacji, uzasadnienie na podstawie SWOT, diagnozy, ze wskazaniem grup wsparcia.	5254
Tabela 26. Cele ogólne, szczegółowe i przedsięwzięcia wraz z planowanym źródłem finansowania	6590
Tabela 27. Wykazane zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.	6664
Tabela 28. Mapa logiczna LSR dla Doliny Baryczy.	6863
Tabela 29. Specyfikacja wskaźników przypisanych do celów ogólnych, szczegółowych, przedsięwzięć wraz z uzasadnieniem, źródłem danych.	7740
Tabela 30. Formy wsparcia w ramach przedsięwzięć.	7929
Tabela 31. Opis operacji własnych i projektów grantowych.	8080
Tabela 32. Plan działania.	8484
Tabela 33. Wyciążenie średniej wartości dofinansowania do utworzonego miejsca pracy w ramach środków PROW i PO RYBY (2007 – 2013).	9291
Tabela 34. Szacowana ilość i wartość wsparcia miejsc pracy, % udział w budżecie z podziałem na źródło finansowania.	9392
Tabela 35. Uproszczone budżet LSR z podziałem na źródło finansowania.	9492
Tabela 36. Budżet LSR z podziałem na źródło finansowania.	9594
Tabela 37. Plan finansowy w zakresie podziałem na 19 z PROW 2014-2020.	9594
Tabela 38. Plan komunikacji.	9896

Tabela 39. Powiązanie i zgodność LSR ze Strategiami Województwa Dolnośląskiego (SRWD) i Wielkopolskiego (SRWW).	10299
Tabela 40. Powiązanie i zgodność LSR z RPO WD i WRPO na lata 2014-2020.	10340
Tabela 41. Monitoringu.	10642
Tabela 42. Elementy podlegające procesowi ewaluacji	107404

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa obszaru objętego LSR	44
Rysunek 2. Słuk Półk Programowej LGD	88
Rysunek 3. Liczba mieszkańców w latach 2012, 2013, 2014 z podziałem na produktywność.	2221
Rysunek 4. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w gminach Doliny Baryczy w latach 2012-2014 (zestawienie uwzględnia sektor publiczny i prywatny).	2221
Rysunek 5. Zestawienie prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Doliny Baryczy wg działów PKD	2233
Rysunek 6. Wskaźnik C podziałowych dochodów podmiotowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2013 r	2233
Rysunek 7. Liczba osób ubezpieczonych w KRUS z gminą obszaru w 2015 roku.	2628
Rysunek 8. Stopa bezrobocia w powiatach, których gminy należą do Doliny Baryczy w latach 2007 i 2014 (uzasadniono na 31.12).	2928
Rysunek 9. Liczba osób bezrobotnych w powiatach, których gminy należą do Doliny Baryczy w latach 2007 i 2014.	2928
Rysunek 10. Udział bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym na terenie LGD	2928
Rysunek 11. Ilości organizacji pozarządowych w gminach z obszaru Doliny Baryczy wg KRS	3029
Rysunek 12. Liczba miejsc spółek i objętości mieszkańców (wzrost, placówek zabaw i banki) na obszarze Doliny Baryczy z podziałem na gminy.	3130
Rysunek 13. Liczba ludności na obszarze wg pól w latach 2007-2014.	3234
Rysunek 14. Liczba obiektów noclegowych i osób korzystających z tych obiektów 2007 i 2014.	3534
Rysunek 15. Wykaz ilości podmiotów objętych znakiem Dolin Baryczy Polecia	3938
Rysunek 16. Liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przewodniczej	4039
Rysunek 17. Liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przewodniczej	4342
Rysunek 18. Liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przewodniczej	4948
Rysunek 19. Liczba osób korzystających z oferty edukacji regionalnej i przewodniczej	5254

Literatura:

1. RAPORT KONCOWY z badania zwanego z ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju (PROW) oraz Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR); BOSTAT; 2015
2. RAPORT KONCOWY z badania dotyczącego rozpoznawalności marek Doliny Baryczy, Dolina Baryczy Polecia, Dni Karpia w Dolinie Baryczy.; BOSTAT; 2015
3. RAPORT KONCOWY z badania zwanego z promocją obszaru oraz trójsektorowości na rzecz obszaru; BOSTAT; 2015.
4. RAPORT KONCOWY z badania zwanego z programem Edukacja dla Doliny Baryczy; BOSTAT; 2015
5. RAPORT ZBIORCZY badanie rynku Doliny Baryczy; BOSTAT; 2015
6. Artykuły i dane ze stron www: barycz.pl, naszabarycz.pl, dnikarpia.barycz.pl, aktywni.barycz.pl, edukacja.barycz.pl, dbpolecia.barycz.pl.

Agencja Gminny-Kooperacja
Agencja Gminny-Kooperacja
Pracownice XXII Nadwyżanego Walnego Zgromadzenia

Ewelina Chudzińska-Szpak
Pracownica XXII Nadwyżanego Walnego Zgromadzenia